

FLORILEGIUM

EX VOLUMINE VI.

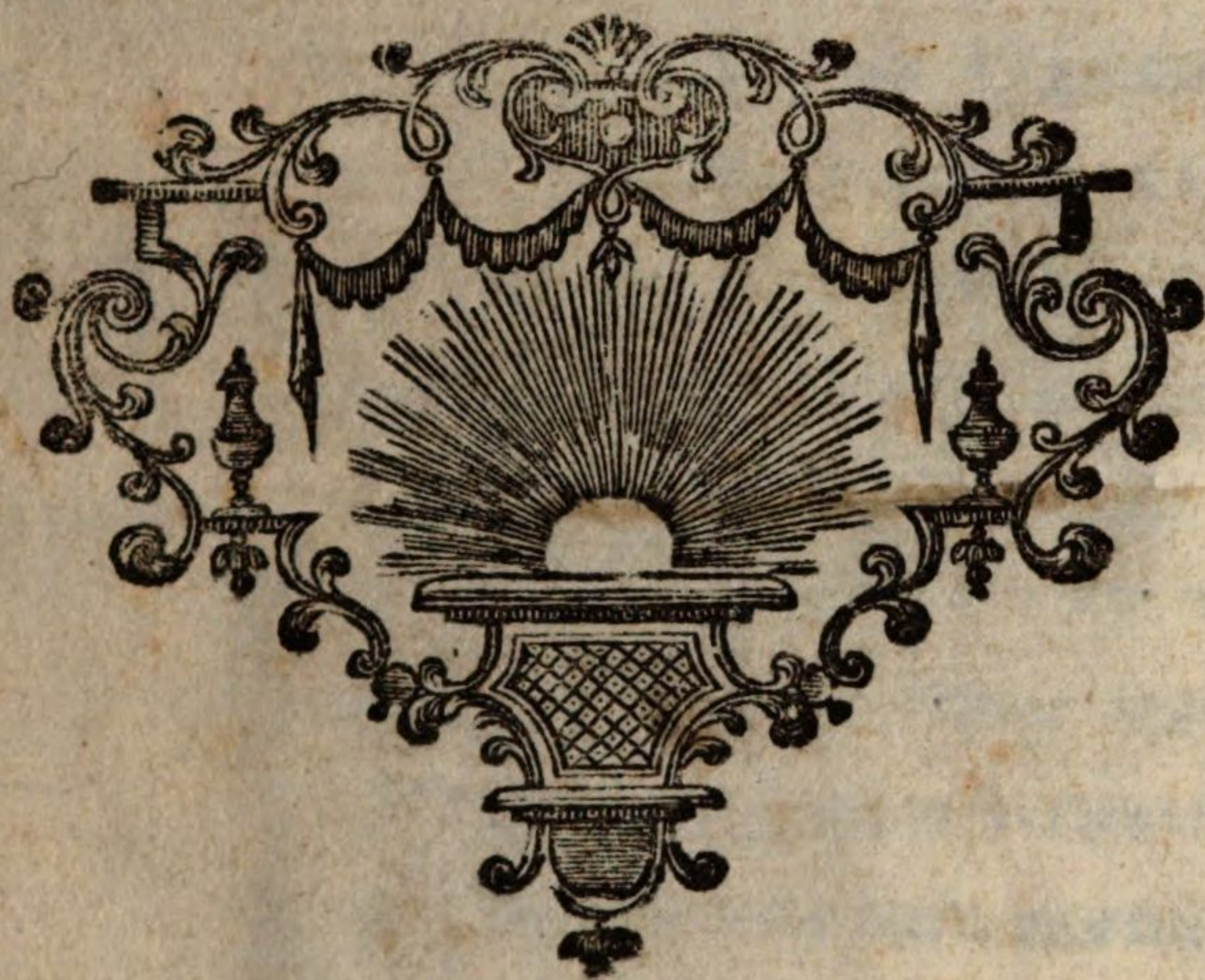
NOCTIVM

CORYTHANARVM

IN QVO DESCRIPTA ET EXPENSA

AB ACADEMICIS ETRVSCIS

Complura omnigenae Eruditionis
Monumenta.

FLORENTIAE

CID. ID. CC. LI.

Typis Io. Pauli Ioannellii Typographi
Societat. Columbar. Florent.

Superiorum Permissu.

FLORILEGIUM

EX VOLUMINE VI.

NOCTIVM

CORYTHANARVM

IN QVO DESCRIPTA ET EXPENSA

AB ACADEMICIS ETRVSCIS

Complura omnigenae Eruditionis
Monumenta.

FLORENTIAE

CID. ID. CC. LI.

Typis Io. Paulli Ioannellii Typographi
Societat. Columbar. Florent.

Superiorum Permissu.

FLORENTIAE

EX VOLUMINE VI.

NOVO

CORRIGENDIS

IN QVO DESORIETUR

AS ACADEMICIS ET

Composita omnigenae Inditionis
Monumenta.

FLORENTIAE

CIC. IC. CC. II.

Typis Jo. Pauli Joannelli Typographi
Societatis Columbar. Florent.
Superiorum Permissu.

VIRO AMPLISSIMO
ALEXANDRO MARCHIONI
VICTORIO
EQVITI MILIT. ORD. S. STEPH. P. ET M.
EGREGIO. PRVDENTI. MAGNANIMO
PATRICIO ROMANO

AB ORIGINE VERO
INTER PROCERES ET PATRICIOS
FLORENTINOS NON MAIORVM TANTVM
CLARITATE SED ET VIRTVTVM SVARVM
SPLENDORE DIGNITATE NOMINIS
AC LAVDIBVS ORNATISSIMO
VREIS AETERNAE ITERVM ET TERT.
CONSERVATORI. QVEIS CVRIS ALIISQVE
PVBLICIS AC PRIVATIS MVNERIBVS
NON SEMEL SVMMA FIDE PRVDENTIA
PROBITATE SOLLICITVDINE FVNCTVS EST

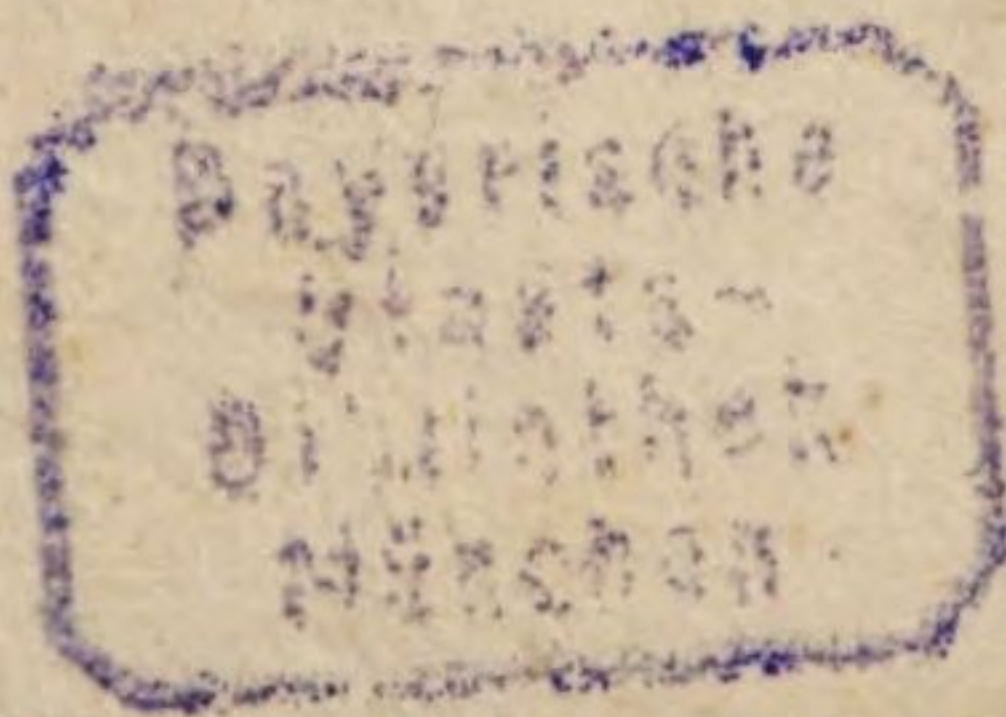
QUOD ETIAM
PRAECLARIS EXEMPLIS PRAESTANTISSIMI
DOCTISSIMIQUE PETRI VICTORII SENATORIS
FLORENTINI ATAVI SVI QVI AMPLIFICATIS
GRAECIS LATINISQUE LITTERIS
VRBEM SVMMAM GLORIA
REMPUBLICAM LITTERARIAM
MAXIMIS MERITIS ORNAVIT
INSITVM IN NOBILISSIMA GENTE SVA
ERGA INGENVAS ARTES ET VIROS
DOCTOS CVLTVM FAVOREM
BENEVOLENTIAM SEMPER TESTATVS SIT
FAVTORI EGREGIO MVNIFICO
TITVLISQUE OMNIBVS COMMENDATISSIMO
DE LITTERIS DEQVE ITALICIS ACADEMIIS
QVIBVS ADSRIPTVS EST OPTIME MERITO
ANTONIVS FRANCISCVS GORIVS
PERENNE GRATI ANIMI MONIMENTVM

D. D.

PROOEMIUM
AD FLORILEGIUM
VOL. VI.
NOCT. CORYTHANARVM

A Dlegeram & alterum hunc
Typographum, ut ocius fie-
ri quantum poterat, pro-
diret hoc meum FLO-
RILEGIUM NOCTI-
VM CORYTHANARVM, quod
rure, vernis feriis elapsi Anni Sacri,
summa animi voluptate confeceram.
Sed id quod valde cupiebam, eo, quo
mibi proposueram tempore, minime ad-
secutus sum; propter eas vicissitudines,
quae quidquid valde optatur, & ma-

VI PROOEMIUM

gnopere placet, frequentius morari, vel etiam intercipere solent. Quoties igitur in hoc Volumine scriptum a me est hoc anno, id intelligendum velim vel de anno ipso, quo **ACADEMICI ETRUSCI CORTONENSES** scribebant, vel de anno **CLJ. IJ. CC. L.** quo ipse huiusmodi Stromata litteraria concinnabam. Titulum hunc tamen praeposui, nempe **FLORILEGIUM**; quia flores omnes eruditionis, qui in Corythanis Noctibus, patrio sermone conscriptis, veluti in areolis compluribus eleganter insiti nullo cum ordine leguntur, decerpti a me sunt, & in plures classes seu capita, quae mox numerantur, heic dispositi habentur.

Sed quoniam in hisce Capitibus, inferius enumeratis, non omnia notatu digna, quae excerpta sunt, recensentur, sed praecipua brevibus titulis adtinguntur; non abs re visum est peculiari quadam **SYNOPSIS** ea in ipso huiusce Voluminis limine declarare, & non-

nul-

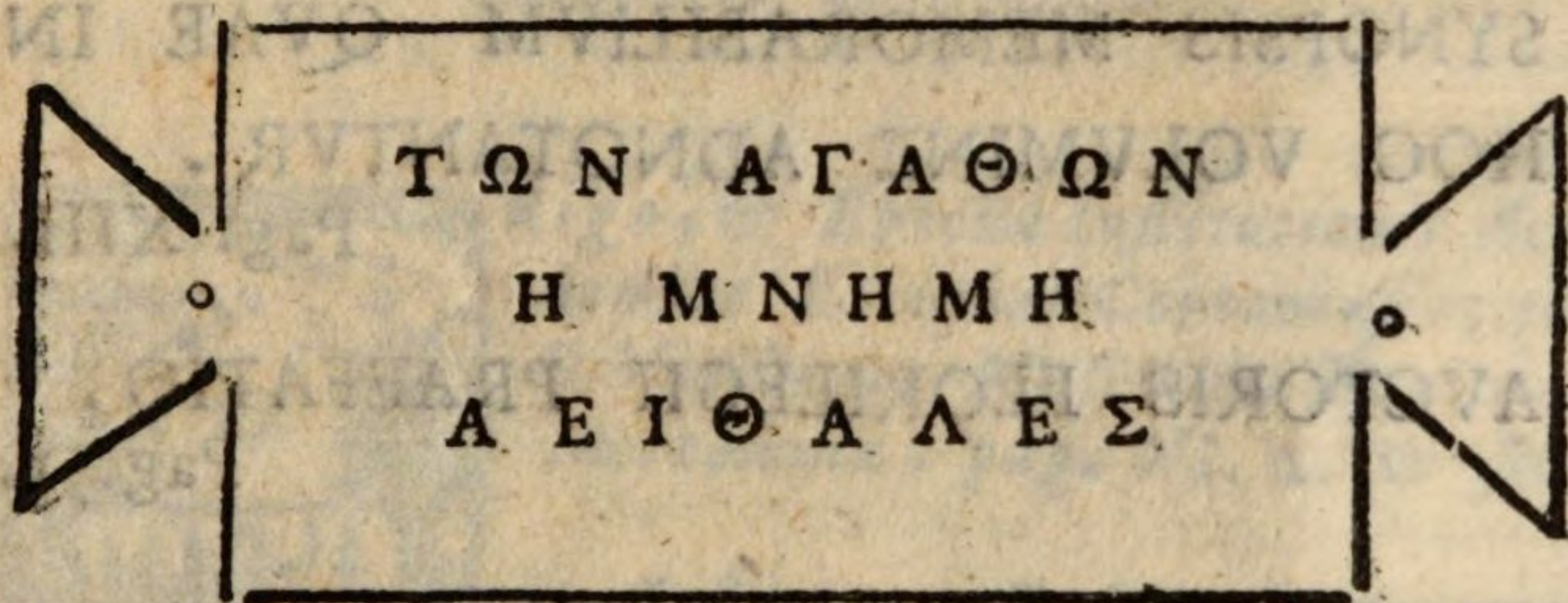
nulla etiam, quae in Praefatione ad-
 feruntur, summam exponere. Ex his
 omnibus clarissime patebit, quantum
 conlata inter se studia eruditorum ho-
 minum iuvare optimas litteras possint.
 Concordia, mutisque officiis aluntur bo-
 nae artes, & diutissime etiam flo-
 rent vigentque; vel etiam cum ipsarum
 Urbium aeternitate, perpetua gloria
 & commendatione clarescunt: discor-
 dia vero & ipsa bonarum artium stu-
 dia statim in ipso ortu non tantum con-
 senescunt, verumetiam labuntur, &
 ita intercidunt, ut vix Coetus illi Aca-
 demici, qui torrentis more aquarum un-
 dique conlectarum brevi strepitu super-
 biebant, mox perpauca post annos, vel
 etiam menses, memorentur. Nimiis
 essem si ortum & interitum plurimarum
 Academiarum praesertim Italicarum
 memorare vellem, atque earum fata
 exponere, quae propter litteraria quae-
 dam dissidia, vel ob nimiam Sociorum
 in rebus gerendis moderandisque ambi-

tionem, vel ob inanes gloriolas quasdam,
 & contentiones quamcitissime extinctae
 sunt. **ACADEMIA ETRUSCA
 CORTONENSIS** ab ipsa sua ori-
 gine, ortuque in dies mirum in modum
 ad summam gloriae celebritatem per-
 venit, & toto orbe clarissima est, So-
 ciisque cum domesticis, tum externis ma-
 gni nominis refertissima: nam Studiorum
 nostrorum omnium Genius ipse beneficus
OPTIMI AVGVSTIQVE CAE-
SARIS nostri fulgidissimum sidus est
 & ornamentum. Has ipsas laudes su-
 is laboribus ac vigiliis litterariis si-
 bi comparavit & Incluta **SOCIE-**
TAS COLUMBARIA FLO-
RENTINA, ab ipsa sua origine, So-
 ciis doctis eo ferme modo ornatissima,
 mutuo foedere cum Cortonensi coniun-
 cta; quae ita studia, & bonas artes am-
 plificat, ut suo exemplo, atque auspiciis
 Colonias habeat hoc ipso tempore duas
 pernobiles **COLUMBARIAS**, ad
 optimas disciplinas, & Antiquitatis

*monumenta tuenda, comparanda, atque
inlustranda sedula cura vacantes, nem-
pe PANORMITANAM, & LI-
BURNENSEM, quae ab hac ipsa
optimorum studiorum parente, & propa-
gatrice manarunt. Alteram VIII-VIRI
inter Panormitanos inlustrissimi, ac litte-
rariis lucubrationibus in lucem editis
clarissimi, quum inter SOCIOS CO-
LUMBARIOS plenis suffragiis adle-
cti essent, eam auspiciatissime funda-
runt, ingenii monimenta ipsis dedica-
runt, selecta Siculi Regni fossilia, &
mineralia, atque etiam antiqua non
pauca numismata dono dederunt. Alte-
ram hoc ipso anno, probantibus ac
plaudentibus COLUMBARIIS FLO-
RENTINIS, fundavit condiditque
optimis auspiciis, adlectis Sociis Li-
burnensibus eruditione, ac probitate
spectatissimis, Vir Praeclarissimus Phi-
lippus VENUTVS, Patricius Cor-
tonensis, qui Liburnensi Ecclesiae
Praepositus ab IMPERATORE*

CAESARE constitutus est: cuius merita in litterario orbe, ac praestantem doctrinam in omnium oculis clarissima luce fulgentem, nullis laudibus aequare possum. Frequenter inter se Liburnenses Columbi conveniunt, iisdemque institutis, & studiis utuntur, & ea quae observant notatu digna in Annalibus consignant. Eo doctissimo moderatore auspice, & studiis omnigenae eruditionis favente, sperandum est in eo Portu cebberrimo Minervam cum Mercurio stabili foedere iunctam magnum litteris, ac bonis artibus incrementum adlaturam. En igitur cum hisce perspicuis exemplis, tum etiam experimentis ipsis luculenter ostensum, quantum praesidii & lucis adferant ad colendas liberales facultates Litterariae SOCIETATES; quas vellem, ut in praecipuis non solum Etruriae, sed etiam Italiae Urbibus ad fovendas atque amplificandas litteras, atque ad Vetustatis divitias e tenebris & squalore eruendas, feliciter

*citer instituerentur. Ceterum, si quae
erunt addenda huic FLORILEGIO,
vel emendanda, ipsi ACADEMICI
ETRUSCI eruditissimi interim com-
municare mecum poterunt, eaque suo
loco mox adiicientur. Veniam quoque ab
eorum humanitate me facile impetratu-
rum spero, quibus sum benevolentia
omnibusque officiis in perpetuum dica-
tissimus..*

Epigraphe antiqui Vasculi marmorei Flo-
rentiae in Museo Mediceo-Imperiali.

I N D E X
R E R V M O M N I V M
Q V A E
I N H O C V O L V M I N E
C O N T I N E N T V R

DEDICATIO OPERIS. Pag. III.

PROOEMIUM. Pag. V.

SYNOPSIS MEMORABILIVM QVAE IN
HOC VOLVME ADNOTANTVR.
Pag. XIII.

AVCTORIS FLORILEGII PRAEFATIO.
Pag. I.

ELENCHVS CAPITVM XV. quae enume-
rantur. Pag. 15.

INSCRIPTIONVM ANTIQVARVM, & se-
quioris aevi quae adferuntur, loca indicata.
Pag. 14. 41. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 107. 111. 139.
140.

Item Inscriptionum recentiorum Index.

Pag. 22. 25. 50. 62. 68. 107. 113. 173.
SYNO.

SYNOPSIS

peculiaris Memorabilium, quae in hoc
Volumine adnotantur.

*Rigo, & Epocha Institutionis Aca-
demiae Etruscae Cortonensis: eius
Bibliotheca, Museum, Fautores,
Incrementa. pag. VI. 2. & seqq.*

*Institutum Societatis Columba-
riae Florentinae, itemque eius
institutionis, & studiorum Epocha. Eadem cum
Etr. Academicis mutuo foedere iuncta. VIII. 6.*

*De Romanis Academiis, regnantibus Leo-
ne X. Urbano VIII. & Benedicto XIV. Lau-
datur praesertim Basilidiana. De Academiis
Neapolitanis 6. 7. 8. 9.*

*Epistola Academicorum Etruscorum Corto-
nen-*

XIV SYNOPSIS RER. MEM.

nensium ad A. F. Gorium Conlegam suum. Vetusti Codicis Bibliothecae Sellarianae pretium 10.

Cippus antiquus dicatus Diis Manibus C. Tutilii Hostiliani, Philosophi Stoici Cortonensis. 12. 13.

Nobb. VICTORIORVM Villa, ad QVARTVM ab urbe Florentia lapidem, in qua hoc FLORILEGIVM concinnatum est. 9.

Notitia Codicis Diplomatici Sellariani. pag. 17.

LVCVMONVM Academiae Etruscae Cortonensis ab anno MDCCXXVI. ad annum MDCCCL. Series, & Catalogus pag. 18. 19. 20.

De S. Margarita Cortonensi, Sanctorum Fastis solemni sacra Apotheosi adscripta a BENEDICTO XIII. P. M. anno MDCCXXVIII. die XVI. Maii. pag. 22. ubi loco Pontificis Summi Clementis XI. aliterum praelaudatum nomen reponendum.

Clarorum Academicorum Etruscorum Opera edita in Actis laudata. 21. 22.

Gratiarum actio decreta Emin. Principi S. R. E. Card. Biblioth. ANGELO M. QVIRINO, Pont. Brixienti, Fautori Optimo. 21. 26.

Vicennalia eiusdem Academiae Etruscae pri-

primum indicta, mox solempni adparatu, pompa, & acroamatibus celebrata, gratiis persolutis IMP. CAESARI FRANCISCO semper AVGVSTO 24. 25. 26. praemium Victori dono datum.

Emin. Principis S. R. E. Cardinalis BESOZII LVCVMONIS laudes. 22.

NEREVS CORSINVS, Princeps S. R. E. Cardinalis Eminentissimus, LVCVMO sequentis anni designatus, adclamatusque. 20.

MVSEI CORTONENSIS editio promota. Interpretes Voluminis I. Disertationes Clarorum Virorum Academicis Cort. dicatae, atque ab iisdem editae. 27. 28. & seqq.

Chartae Geographicae Portum Cortonensem, & Portum Arretinum exhibentes. 29.

Historia Numismatum exhibentium Gesta LVDOVICI XV. Regis Christianissimi. 31.

Hortus Botanicus Caesareus Florentinus. 31.

Numismatum antiquorum, tum etiam medii & infimi aevi Acad. Etr. Cort. recensio, & expansio. Cl. Lud. Ant. Muratorius illustratur, & emendatur. 32.

Herculanensium Mensa libatoria Oscis, sive Etruscis litteris insculpta. 28. 40.

In-

XVI SYNOPSIS RER. MEM.

*Inscriptio Statuae M. Nonii Balbi apud
Herculanenses expensa. 41. 42.*

*Marmora antiqua scripta vel inedita, vel
aliter edita, iterum emendatiora proferuntur.
43. & seqq.*

*LVCVMONIS Eminentiss. Cardinalis BE-
SOZII Xenia Academicis Etruscis pro studiis,
& rebus bene gestis, anulus aureus cum antiqua
caelatura, & tessera antiqua spectatoria. 47. 48.*

*Obelisci Horarii Augusti Romae inventi
Epocha ab aliis praetermissa, & ad ean-
dem declarandam publice defixa monumenta 48.*

Nymphaeum apud Herculanenses 49.

*Triclinium Leonianum Romae providentia
BENEDICTI XIV. restitutum, atque ad operis
aeternitatem servatum 50. 51.*

*Picturae antiquae Ecclesiae, in qua Corpus
S. Margaritae Cortonensis quiescit & colitur.
Eius simulacrum marmoreum: pervigilii, & di-
ei festi publica pompa. 51. 52.*

*Simulacrum Bacchi aereum Etrusci operis,
Cortonensi in Agro erutum. Museum Clarorum
Venutorum laudatum. 53.*

*Gemmarum Antiquarum collectio in Museo
Academiae Cortonensis. 54.*

Gem-

SYNOPSIS RER. MEM. XVII

Gemmae antiquae selectiores, praesertim Heroicae, & Homericae insignis Dactyliothecae Stoschianae. 55. 56.

Vascula operosissima in Gemmis antiquis caelata. Diphili Gemmarii nomen ex eadem Stoschiana Dactyliotheca. 56. 57.

Triclinia in Gemmis antiquis eleganter sculpta; item Cena Triumphalis. 57.

Emblemata militaria, & Heroica arma in Gemmis sculpta. 59.

Diana Venatrix, Hyli Opus, in Sardonyche sculpta. 60. Alterum Heii opus.

Codices antiqui manu conscripti Academicis Etruscis ostensi describuntur 61. 62. & seq.

Epitaphium Clar. V. Dominici Hieronymi de Venutis. 62. & 70.

Clarorum Virorum lucubrationes Mathematicae, Astronomicae. 63. 64.

Cortonensium patria Iudicia, & politicae Constitutiones Reipublicae. 64. 65. 66.

Codici Sellariani Opusculorum, quae in eo continentur, recensio 66. 67.

Atlas

XVIII SYNOPSIS RER. MEM.

Atlas Geographicus plane insignis Bibliothecae Stoschianae 68. 69.

Hieronymi Caphari Salernitani Opuscula Grammatica, & Epistolae. 69. 70.

— *Venuti litteris armisque clari.* 69. 70.

— *Sellarianae Bibliothecae Codices.* 71.

— *Eristica perrara Opuscula descripta.* 72.

— *Examen & Indicium Tabulae Itinerariae Peutingerianae* 73.

Sigilla Centum obsignatoria ostensa Academicis Etruscis, inlustrata eruditis Observationibus a Cl. Sellario. 74.

Fundatio Ecclesiae Lucensis S. Georgii, eiusdemque Monasterii insigne Sigillum obsignatorium. 75. 76.

Reliquorum Sigillorum descriptio, quam adeat benevolus Lector a pag. 75. ad pag. 95.

Manniana Sigillorum obsignatoriorum Sylloge, quibus praesidiis in lucem edita. 94. 95.

CRVX Dominica e marmore pervetusta, emblematis insignis, quae Cortonae exstat, inlustrata. 96. 97.

S. Vin.

*S. Vincentius Martyr, & Levita Cortonen-
sium Patronus : in eius Basilica antiquitus Mo-
nachi divinis Officiis vacabant. 96. 97. 98.*

*Codex Diplomaticus Sellarianus laudatus :
98.*

*Fr. Laurentius Surrentinus Episcopus Cor-
tonensis ab Vghellio praetermissus. 98.*

*Complurium Canonorum Cortonensium no-
mina ex antiquis Chartis & Tabulis eruta. 99.*

*Canonici Ecclesiae Cortonensis non pauci re-
censentur ex antiquis Chartis. 99. 100.*

*Electio Praepositi Ecclesiae Cortonensis :
100.*

*Elogium Illustriss. & Reverendiss. Prae-
sulis Aloysii GHERARDII, qui nunc sedet Epi-
scopus Cortonensis. 101.*

*Antiquitas Ecclesiae S. Vincentii L. & M.
eiusque Bona, in qua olim Monachi. 101. 102.
104.*

*Dirae peculiares in Violatores Chartarum
Donationum, & Bonorum, quibus Ecclesiae do-
tatae. 102.*

*Cardinales subscripti Bullae Innocentii II.
Papae, quorum nulla occurrit mentio apud Cano-
ni-*

XX SYNOPSIS RER. MEM.

nicum Martinium in Theatro Basilicae Pisanæ. 103.

Priores Ecclesiae S. Vincentii. 104. 105.

Nomina Abbatum Monasterii Arretini SS. Florae & Lucillae. 105. 106.

De Abbatia Farnetae Dioeceseos Corton. 106. 107. Eius Abbates ibid.

Elenchus Plebanorum Plebis S. Christophori de Montecchio. 168.

Nobb. Serniniorum Cucciattorum iura, insignia, & privilegia. 168. 169.

Porta emortualis in Domibus Nobilium Virorum Cortonensium; e qua tantum cadavera mortuorum ad Sepulcrum efferebantur. 110. 111. 112.

Solemne Festum & pompa, sacris Ecclesiae Diptychis adscripto B. IOSEPH CALASANCTIO, Scholarum Piarum Fundatore. 112.

Christi Crucifixi pervetusta Imago, capite regio diademate coronato. 113. 114.

Acta, Consilia, & Notitia Aulæ Nobilis Viri Domini Vguceti Urbani de Casalibus, Vicarij Imperialis Cortonae, ab anno MCCCCLXXXVI. ad annum MCCCXC. a pag. 115. ad pag. 134.
In

In eius Palatio, qui sequuntur, eius ser-
vitio addicti cum salariis, & honoribus.

Vicarius 126. Gubernator & Administra-
tor. 116. Cancellarius. 116. 131. Agens. 116.
120. Procurator. 117. 120. 129. 130. 132. Presb.
Cappellanus. 124. Doctor Medicus. 124. 128.
eius stipendium. 129. Falconerius. 125. Oeco-
nomus, Rationarius. 125. Cappellanus & Pro-
curator. 129. Tibicen & Bannitor. 127. 128.
Stipendiarius eiusdem Domini Vicarii Imperia-
lis Cortonae. 131.

Declaratio Nobilitatis facta a Domino
Vguccio Urbano de Casalibus 125. 127 ex-
emptio ab eo data a solvenda impositione &c.
iura & privilegia Civium. 122. 135.

Quo honore susceptus Praetor Cortonae. 121.

Peregrinatio in Hispaniam ad S. Iacobum
Apostolum. 123.

Domus S. Lazari de Bovarco Cortonae pro
leprosis & tabe adfectis: eiusdem Domus Gu-
bernator. 128.

Oblatio cerei in festo B. Margaritae ab
Artibus Reip. Corton. 129. 130.

Corpora Artium Cortonensium notat. 1.
Ibid.

XXII SYNOPSIS RER. MEM.

Civium Cortonensium Conventus ad pacem faciendam in Ecclesia S. Andreae. 131.

Sigilla obsignatoria Nobb. de Serninis. Huiusce studii utilitas. 133.

Crypta Sepulcralis in Agro Arretino effossa. Numismata in ea inventa. 134. 135.

De Academicis, vulgo Vmorosi, qui Cortonae instituti sunt; sed hodie non exstant. 135.

Theatrum Tiburtinum nuper inventum describitur. 135. 136. 137.

Arma Britannica effossa. 138.

Hypogaeum Sepulcrum Aureliae Gentis, & Libertorum eius extra Portam Labicanam. 138. 139. 148.

Herculanenses Antiquitates nuper inventae describuntur. 140. 141. 142.

Academiae ETRUSCAE CORTONENSIS laudantur instituta. 143. 144.

VIRI INLUSTRES, atque eorum edita ingenii praeclara monumenta recensentur a pag. 145. ad p. 160.

EPISTOLAE nunquam antea editae proferuntur. 161.

Notiz

Notitiae Illustrium Litteratorum Cortonen-
sium, qui Saeculo XV. & XVI. floruerunt. 161.

SILVESTRI Cortonensis Epistolae IV.
nunc primum editae, depromptae e Codice Sel-
lariano. 163. 164. 165. 166.

NICOLAI Cortonensis Epistolae declaran-
tur. 168.

GUIDONIS Perusini ad laudatum Silve-
strum; eorumque eximia opera indicata. 172.
173.

THOMAE BRACCIOLII, Canonici Cor-
tonensis, Collectio Chronicorum, & Monumento-
rum Historicorum ad Patriam illustrandam.
174. 175.

Fatum Thomae Ser Reinerii del Boscia.
175.

Conspiratio ad tradendam Cortonam Nico-
lao Piccinino. 175. 176.

De loco dicto Ossaia, sive Ossuaria: non
longe ab eo Romani caesi ab Hannibalis exer-
citu. 177.

De Hannibalis ad Trasimenum itinere. ibid.

Schema Genealogicum Familiae del Boscia,
& qua oris Thommatii Viri Intlustres. 177. 178.
Ven.

XXIV SYNOPSIS RER. MEM.

Ven. V. Alberti Sartianensis Cortonam adventus . Civium cum B. Bernardino Senensi obcurfus . 178. 179. 180.

Codicis Sellariani pretium ; monumenta nunquam antea edita ex eo prolata , ac max proferenda . 181. 182.

Epitaphia duo Historica ; alterum in honorem Magni Nicolai de Acciaiolis ; alterum Ioannis olim Papae XXIII. qui in Florentino Baptisterio in magnifico Conditorio sepultus est . 183.

Borsii Ducis Decretum , quo Fisco adiudicat bona Nicolosiae filiae Antonii de Nicolosis , civis Regiensis , eaque transfert in dominium & usum Domini Simonis della Torricella Legum Doctoris Regiensis . 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189.

Appendix Sigillorum obsignatoriorum Cortonensium , quibus integra Centuria Prima absolutissima redditur . 190. & seqq.

Postremo antiquae aliquot Inscriptiones , & sphalmata aliquot typographica emendantur .

ANT.

ANT. FRANCISCI GORII

ACADEMICI ETRVSCI

AD LECTOREM

PRAEFATIO

Rimum, in ipso huiusce mei Ope-
ris vestibulo, BENEVOLVM LE-
CTOREM admonere consentane-
um est, ut sciat, quibus de cau-
sis, quave ratione FLORILEGIVM
hoc Monumentorum omnigenae Eruditionis con-
fecerim. Solent Inlustres ACADEMIAE ETRV-
SCAE CORTONENSIS SOCII in fine cuiuslibet
anni, NOCTIVM CORYTHANARVM absolu-
tum Volumen Florentiam mittere, ut alicuius
A So-

Socii cura splendide ornateque compactum tandem accipiant, & cum reliquis in sua lectissima Bibliotheca recondant. Id de more statim faciendum curavit V. C. Reginaldus SELLARIUS, Canonicus & Patricius Cortonensis, Academicus Etruscus & Columbarius, compactoque per-eleganter Noctium Corythandarum Volumine VI. nuper Sociis Columbariis Florentinis, qui idem institutum ab origine sui ortus servant, finem anni XV. solemniter stata die celebrantibus, illud ipsum Volumen ostendit: quod & ego inter eos quum pervolutassem, ut ipsum per aliquot dies inter domesticos parietes haberem, ac legerem, rogavi; qui statim perhumaniter dedit, proposuit, bonoque publico mecum communicavit. Quanta cum voluptate, ac suavitate animi huiusmodi Codicem manu conscriptum perlegerim, ac degustaverim, vix potissimum, ut satis luculenter, & perspicue exponam. Non semel eo perlecto, quum omnigenam eruditionis copiam continere viderem, resque lectu, & observatu dignissimas; rursum dum illum pervolutarem, Indiculum Rerum adnotabilium mihi confeci; deinde ostensa, & expensa in singulis Corythanis Noctibus Monumenta per Classes, & Capita digessi, quorum heic in fine Elenchum subiicio. Praeclarum & perutile hoc studium conligendi, describendi, atque observandi omnigenae Eruditionis Monumenta Academici Etrusci adriperunt Kal. Ianuariis anni MDCCXLIV. atque exordium suis vigiliis ac lucubrationibus dedere in Bibliotheca praeclaudati Socii Etrusci Reginaldi Sellarii, qui hasce
eru.

eruditas Curas, sive Conlationes a patriae
splendidissimo nomine NOCTES CORYTHA-
NAS adpellarunt; exemplo cum Veterum, tum
Recentiorum, quod est omnibus exploratum.
Singuli Academici quidquid in optimis Scripto-
ribus legerunt, observarunt, vel habent in suis,
vel amicorum Cimeliis, eorumque Epistolis nun-
tiatum est (haud exceptis Novis toto orbe Lit-
terariis, quae in lucem prodeunt) in ipsis Co-
rythanis Noctibus, communi consilio, iudicio,
& adprobatione congerunt, ac describunt; quod
institutum tenent quoque Socii Columbarii Flo-
rentini iam a condita Academia, & Societate;
qui iam in sua Bibliotheca Volumina XV. ple-
na optimis multiplicis eruditionis frugibus, pu-
blico & ipsi Litteratorum hominum bono, ser-
vant, ac custodiunt. In alio Volumine conge-
runtur doctorum Sociorum, & Amicorum Epi-
stolae, quae missae sunt, & cum his accepta
per Epistolas responsa copulantur.

Volumen hoc Noctium Corythanarum Acade-
miae Cortonensis celeberrimae, quod a me in epi-
tomen sequenti ordine redactum nunc est, sextum
perficit numerum. Prout datur occasio, Monumen-
ta ostensa perspectaque in eo vernaculo sermo-
ne, nullo quidem servato ordine, describuntur.
Vigiliae hae, seu noctes Corythanae dum ab
Academicis aguntur, initium capiunt a lectio-
ne vel Ephemeridum, vel Novellarum Littera-
riarum, vel Epistolarum Amicorum. In principio
cuiuslibet Noctis, nomina advenientium, & ad-
sidentium Sociorum, eo servato ordine quo ad-
cessere, scribuntur. Interfunt etiam quando-

que Corythanis Noctibus alii nobiles Cives Cortonenfes; & quandoque etiam Exteri, licet in eorum albo descripti non sint. Deinde memorabilia, quae visa, & expensa sunt, in eo Annuali Volumine describuntur. Quilibet Socius potest ea describere; quod complures certatim ac perlubenter faciunt. Academicorum Coetus, praevia invitatione, nunc in his, nunc in illis Academicorum Etruscorum Aedibus, Museis, aut Bibliothecis adlegitur, & habetur bis in quolibet hebdomada, nempe quolibet die Martis, & Sabbati. Chartae Calchographicae, Tabulae, opuscula minora, ectypa, delineationes, rariora quaeque vel reperta, vel dono data, vel missa in fine cuiuslibet Voluminis, opportuno in loco, qui *Regestum* dicitur, adnectuntur; quae quum in antecedentibus paginis in ipso Volumine in regia charta descripta sint, facili negotio reperiuntur.

Praecipuum Academicorum Cortonenfium consilium illud fuit, ut his congestis Monumentis, facilius aliquis ex eorum incluto Coetu cum sacram, tum civilem Cortonenfis patriae Urbis Historiam concinnare, & conscribere aliquando possit; compluribus hoc modo sublati difficultatibus, proposito cumulatoque tam uberrimo Rerum memorabilium adparatu, & non sine magno labore exposito, ac digesto: quo quidem consilio nil praeclarius, nil iucundius, nil utilius ad amplificandos etiam scientiarum, atque optimarum artium fines excogitari, & fieri potuit.

Iam, ab Acaademia Etrusca Cortonenfi condita, elapsi feliciter sunt anni XXII. Vera enim

nim eius foundationis Epocha statuenda est initio anni MDCCXXVIII. ut ostendit Cl. I. C. Sellarius in eius Historia, quam scripsit. Ea primum Decennale continet, & *Tomus Primus* inscribitur; merito dedicatus Inlustri tunc Abbati Claracensi, Philippo Venuto Patric. Cortonensi, fama nominis, & doctrinae claro. Hoc Volumine publici iuris facto, emendari poterunt non pauci celebres Scriptores, qui in statuenda Academiae Etruscae Cortonensis Epocha errarunt. In fine siquidem anni MDCCXXVI. multi nobiles & Eruditi Viri Cortonenses societatem iniere, ut optimos libros compararent, sibiue Bibliothecam instruerent, omnigenam eruditionem complectentem; pro qua quisque se pecuniam conlaturum spopondit. Id ea mente fecerunt, ut una frequentius convenientes, eruditis sermonibus se recrearent, & patriae gloriae consulerent. Inita Societas usque ad postremos dies anni MDCCXXVII. protracta est. Interim in unum collecti sunt selecti Libri, variam eruditionem complectentes, bono commodoque Sociorum. Tunc praeclarus vir Abbas Honuphrius Baldellius, Patricius Cortonensis, omni aevo cum laude memorandus, Museum suum & Bibliothecam Sociis perpetuo habendam statim donavit. Tandem initio memorati anni MDCCXXVIII. solenni ritu, multoque cum plausu, adcedente Magni Ducis Etruriae favore & praesidio, apud quem rem strenue egit Praestantissimus Philippus Bonarrotius, Senator Florentinus, firmissimis Sociorum legibus instructa, **ETRVSCA ACADEMIA** feliciter instituta est.

Elapsis annis octo, Florentiae quoque condita est Inlustris SOCIETAS COLVMBARIA FLORENTINA, cuius Epocha statuta est, rebus iam compositis, coactisque in unum omnibus Sociis, Eidibus Maiis, anni MDCCXXV. de qua differui in mea iam edita *Historia Antiquaria Etrusca*, cui adiectae sunt Vindiciae mei Alphabeti Etrusci. De ea quoque omnium luculenter & erudite differuit V. C. Bindus Simon Perutius Patric. Flor. Socius Etruscus, & Columbarius in *Historia* sua edita in Volumine I. *Actorum & Memoriarum* eiusdem Columbariae Societatis; quae iisdem legibus, & institutis, uti Cortonensis Academia, viget ac floret, quae etiam cum ea foedus, & OMONO-
IAN se habere gloriatur; compluresque eruditissimi Viri, qui Academici Etrusci sunt, Columbarii quoque Socii adlecti in eorum Albo recensentur; & dum Florentiae morantur ac degunt, iisdem Columbariae Societatis Litterariis vigiliis interfunt, & multa notatu digna conferunt, exhibent, ac diligenter observant. Quam felix, faustum, fortunatumque Litterariae Reipublicae bono foret, si singulae Vrbes simili exemplo Academias conderent, quae conlatis invicem studiis patria Monumenta inlustrarent, & ea quae frequenter inveniuntur, describerent, ac servarent, atque ab interitu, & oblivione vindicarent. Id vehementer cupio, & quamflagrantissime. Romae ni instituta fuisset Academia in aedibus Pomponii Laeti, & Colotii, infinita paene Vetustatis eruditae monumenta intercidissent, quae nunc in Mazochia-
na

na Sylloge, & in Gruteriano Thesauro, ceterisque Antiquariorum Syntagmatis maximo eruditionis proventu leguntur: cuius studii tanta est, ac tam exquisita utilitas, iucunditas, & fructus, ut multis vix dici possit.

Quemadmodum vero ea Academia Romana celeberrima, sub Leone X. P. M. instituta, vetustorum Marmorum thesauros nobis aperuit; ita & altera sedente summo Hierarcha Urbano VIII. omnigenae Eruditionis Ecclesiasticae, tum Graecae, tum Romanae fines mirifice amplificavit. Ea originem habuit, & fundata est Romae in Monasterio Patrum Basilianorum III. Nonas Iunias an. MDCXXXV. die Dominico, in quem eo anno incidit Festum SS. Trinitatis; & BASILIANA dicta est. Tunc Monachi Monasterium habebant prope Ecclesiam S. Ioannis, vulgo *in Mercatello*, in Regione, quae adpellatur *della Pigna*. Huiusce Academiae Protector fuit, per omne aevum summa cum laude memorandus, Cardinalis FRANCISCUS BARBERINVS Senior, vir doctissimus, & doctissimorum hominum Fautor eximius ac beneficus, quibus eius Aula quammaxime referta, ac frequens erat. Eiusdem Academiae Princeps fuit Cardinalis Franciscus Maria BRANCACCIVS; a Secretis vero Ioannes Baptista DONIVS, Patricius Florentinus, qui non paucas Dissertationes, quae in lucem mea cura prodibunt, in ea habuit, ac praesertim in Aedibus Barberinis, ubi non raro Basiliani conveniebant; nam quoties congregabantur, Praelectio, sive Dissertatio Latina recitabatur, & dubium aliquod in praeced-

denti congressu propositum solvebatur, & dis-
 ceptiones, ac sermones de rebus Ecclesiasti-
 cis ad Ecclesiasticam Historiam tum Graecam,
 tum Latinam, eorumque ritus pertinentibus
 habebantur. Primum instituta Basiliana Aca-
 demia, in eius dedicatione Orationem habuit P. D.
 Ioannes Baptista Aegyptius, Monachus Cryptae-
 ferratae. Vix tamen lustrum praetergressa est;
 eiusque Academici haud fortasse plures quam
 XXXVIII. fuere, doctrina tamen, & morum pro-
 bitate praestantes. Etenim inter hos fuere *Ca-
 rolus Moronus, Fridericus Vbalдинus, Franci-
 scus Arcudius, Iacobus Accarisius, Ioannes Ba-
 ptista Rinuccinius Archiepiscopus Firmanus, Io-
 annes Baptista Silius, Leo Allatius, Lucas Hol-
 stenius, Petrus Lasena, Raphaël Magiottius*,
 egregius eius aetatis Medicus, quem frequen-
 ter laudat in suis Dialogis Horatius Prior Ori-
 cellarius, Patricius Florentinus, & alii Aca-
 demici memoratum numerum implentes. Inter
 hos census quoque est *Ioseph Carpanius*, Iu-
 ris Civilis Professor in Romano Archigymna-
 sio, qui Romae auctor fuit Academiae *degl' In-
 trecciati*, quae etiam brevi extincta est. Car-
 panius iste anno MDCLXXXII. Romae edidit
 senex Orationes quasdam suas, quas valde iu-
 venis scripserat, quarum in fine ab eo editae
 sunt notitiae eruditae ad hanc BASILIANAM
 Academiam per quinquennium pertinentes.
 Has vero, dum haec scriberem, mecum commu-
 nicavit Celeberrimus Praeful Bottarius, Vati-
 canae Bibliothecae Praefectus; quas quidem
 adferre animo lubens volui, ut magis magisque
 per-

perspicuum sint Litteratorum Hominum Coetus maximum litteris splendorem & incrementum, Urbibus decus, & gloriam adferre cumulatissimam. Quapropter si Principes hasce Academias liberalitate, & favore prosequi velint, manifestum est eorum nomina aeternitati ab hisce Musarum alumniis commendata, summa cum laude toto orbe praedicari, ac perpetuo vivere; & optimarum artium studia mirifice augeri, & ad praestantiae fastigium brevi quamfacillime magno cum fructu pervenire.

Hodie vigent florentque aliae Praestantium Litteratorum Academiae, inter quas eae insignes sunt, quas instituit Sapientissimus BENEDICTVS XIV. Pontifex Maximus, quae divinarum humanarumque facultatum eruditionem complectuntur. Duae quoque Neapoli percelebres sunt, altera in Aedibus Emin. Principis S. R. E. Cardinalis SPINELLI, Archiepiscopi Neapolitani; altera vero in Bibliotheca splendidissimi Principis de Tharsia habentur. Quod si etiam praemia his, qui in hac aerumnosa arena strenue desudant, perampla constituentur, mirum in modum optimarum litterarum commercia ampliabuntur, & locupletabuntur.

Quod ad hanc meam Opellam adtinet, (quam in tranquilliore ruris otio in VICTORIA VILLA *ad Quartum*, quod nempe quarto ab urbe Florentia lapide sita est, paucos intra dies huiusce Veris feriis, concinnaverim) illud dicendum superest, non omnia, quae in hoc Volumine VI. Noctium Corytharum descripta sunt, me retulisse; sed me-

mo-

morabilia in compendium redegeſſe ; ut , his editis ſelectioribus Monumentis , doctiores Muſarum Cultores ex hoc ſpecimine intelligant , ac ſciant , quanta cum laude , quantaque cum nominis gloria , & litterarum beneficio **CORTONENSES ACADEMICI** ad augendas eruditionis opes , & patriae claritudinem laudabiliter conveniant ; quod ideo a me factum eſt , quia propter multa in me conlata beneficia , huic nobiliſſimo Coetui ſum animo , fide , benevolentia , omnibuſque officiis devinctiſſimus . Valde igitur mihi gratulor , quod opportune mihi oblatum ſit ab Amico optimo huiusmodi eruditarum lucubrationum Volumen , antequam in Bibliotheca eiſdem Cortonenſis Etruſcae Academiae reconderetur : quod a me diligenter ſumma cum animi voluptate expilatum , hac die , nempe III. Eidus Iunias ann. MDCCCL. reſtitui , & tradidi I. C. Sellario , A. E. & C. humaniſſimo & erudiſſimo , a quo accepi .

Complectitur hoc Volumen luculentiora quaedam Capita . In altero Volumine , quod huiusce alteram Partem eſſe volumus , optimum factu duximus a ſequentibus Capitibus exordio deſumpto , proferre erudita Monumenta Externa Historica , & Philologica , quae nunc primum in lucem mittentur , e Codice Sellariano depromta . Inter haec principem obtinebit locum Historica Epistoſa **KYRIACI ANCONITANI** ad Franciſcum Scalamontium Equitem , & Iuriſconſultum Anconitanum , *De Bello inter Genuenſes , & Regem Aragonum* . Eiſdem Kyriaci amiſſiſſimus fuit **IACOBVS BRACELLIVS**

Ge-

Genuensis, cuius Historiam *de Hispaniensi Bello* iure ac merito adtexendam duxi, quod praesertim Liber III. pro Commentario inferviat Historiae scriptae eodem tempore a praeclaro Kyriaco Anconitano. Bracellianae Historiae Volumina edita primum Mediolani saec. XV. mox Parisiis an. MDCC. adeo rara sunt, ut in perpauca Bibliothecis serventur; & quod vix credideram, minime adparent in Muratoriana celeberrima Sylloge *Scriptorum Rerum Italiae*: quae profecto Historia digna erat ne silentio praetermitteretur; de qua plura suo loco. Alia mox sequentur Opuscula nondum antea edita, quae in memorata altera Voluminis Parte recensentur. Post haec in adlata Monumenta adiicientur Adnotationes meae quaedam, ut hae lucubrationes in manus Cultorum venerandae Antiquitatis, atque omnigenae Eruditionis gratiores eant.

Hoc qualicumque, tenui quidem, obsequii, & amoris mei in Academiam Etruscam perenni argumento, spero non tantum eruditissimorum Sociorum favorem, sed & Litteratorum exterorum gratiam me auspiciatissime initurum; quibus propter eximia in me conlata beneficia adeo devinctus sum, ut honori meo maximam adcessionem fieri intelligam, si meorum laborum adprobationem, quam ipsi sponte viginti ab hinc annis, scripta humanissimis verbis Epistola, obtulerunt, ad scrutandos eruditae Vetustatis aditus me horrantes, adiiciam hoc in loco satis opportuno; quod antea me non fecisse adfirmo; ne laudis meae nimis cupidus, & studiosus viderer.

PER-

PEREXIMIO VIRO
ANT. FRANCISCO GORIO

FLORENTINO CONLEGAE

ACADEMIA ETRVSCORVM CORTONENSIVM

S. P. D.

Raeclarum illud sane consilium, Vir
Clarissime, quo per universam
Etruriam mirâ industriâ conlectas In-
scriptiones, aeri marmorique inci-
sas, iuris publici facere statuisti,
satis laudare, nedum probare potueramus, quin
etiam nobiscum gauderemus, talem Virum ha-
beri ab Academia nostra Socium, qui tam egre-
giam in iuvandis Reipublicae studiis operam
navaret. Convenimus igitur hisce diebus in Mu-
seo nostro, & apud te gratiam inituros rati,
describi iussimus Lapidés omnes inscriptos, qui
inter ornamenta τοῦ KEIMHAIAPXIOY pluri-
mi, nitidissimique exstant, exempla cum his
ad te litteris misimus. Nihil enim est, quod
nos ita magnopere delectet, quam Studium hoc
inquirendi, indagandique eruditae Antiquitatis
Monumenta, ac Inscriptiones praecipue, quae in
Archaeologia nostra maioris sunt dignitatis, & u-
sus. Recte quidem Onuphrius BALDELLIVS
Civis noster, generis splendore, ac sapientia in-
ter

ter suos conspiciendus, qui hoc temporis DVX
fuit, & AVCTOR Academiae nostrae, in eius-
dem plane regiiis Aedibus, praeter Nummos,
Statuas, Gemmas caelatas, instrumenta cum bel-
lica, tum pacalia, principem locum inscriptis
Lapidibus esse voluit. Perspectum plane illi
erat quantum luminis, & opis Latinis Litteris
hoc studio adtulerint Eruditi, & maxime om-
nium his in locis, hanc Antiquitatis partem cu-
ravit, advecta ex Romanis, Clusinis, Arreti-
nisque viciniis, ne quid de nostris dicamus, hac,
quam ad te misimus, vetustarum Inscriptio-
num copia. Nos vero pro virili, uti est insti-
tuti nostri ratio, hanc spartam ornavimus, &
saepe audivimus Conlegas nostros vetera Epi-
grammata explicantes pulcherrimis eruditioni-
bus, e Graecis, Latinisque fontibus haustis.
In TVTILII illius Civis nostri ac Philosophi
Stoici veterem Cippum Romae erutum belle
differuit Academicus noster ingenio & erudi-
tiones pollens ⁽¹⁾. Hunc quoque inter nostras
reexscripturum confidimus, quamvis nobis non
licuerit eum tenere: is est his temporibus ha-
rum rerum amor, & existimatio. De Etruscis
Inscriptionibus non loquimur, quarum pro tan-
ta Urbis nostrae vetustate plurimas in dies e
manu inlitteratorum, ac e terrae abditis lo-
cis eruimus, earumque collectionem ex Conle-
gis nostris unus consarcinavit, brevi, ut spe-
ra-

(1) Vide Vol. I. Dissert. Acad. Etrusc. Cortonen. Dis-
sert. XII. pag. 127. Cippus ille marmoreus editus Romae
an. 1735. ita, ut infra, inscriptus est.

ramus, in lucem prodituram. Verum haec tu nosti. Officium nostrum a te probari volumus, & te bene valere iubemus ⁽¹⁾.

In nostro Museo Cortonensi

Kal. Iuniis MDCCXXX.

Nicolaus Vagnucci a Secretis.

C. TVTILIO HOSTILIANO

PHILOSOPHO STOICO

DOMO CORTONA

PATRI OPTIMO

C. TVTILIVS IVSTVS

FILIVS

TVTILIA QVINTA

TVTILIA QVARTA

FILIAE

„ Hanc Inscriptionem, statimac inventa est
 „ Romae prope Ecclesiam SS. Marcellini & Pe-
 „ tri, Via Labicana, anno MDCCXXVII. mense
 „ Decembri, cum Gorio communicavit Vir Praecla-
 „ ris. Franciscus Commend. Victorius, Academicus
 „ Etruscus; Gorius vero cum Eruditissimis Venu-
 „ tis. Si otium est, vide quae adnotantur in
 „ Par. II. Inscr. ant. Etruriae Urb. pag. 396.
 „ num. 74. edit. Flor. ann. 1734. ubi adfertur. „

ELEN-

(1) Ea in meo Codice Miscellaneorum Erud. exstat, & adservatur. Codex 2. notatus est.

15
E L E N C H V S

C A P I T V M

PROOEMIUM AD LECTOREM

C A P V T I.

*Acta praecipua Academiae Etruscae Cortonen-
sis anno MDCCXLIX.*

C A P V T II.

Pertinentia ad Artes, & Scientias.

C A P V T III.

*Numismata antiqua, tum medii, tum etiam re-
centioris aevi.*

C A P V T IV.

Inscriptiones antiquae.

C A P V T V.

Picturae, & Statuae antiquae, & recentiores.

C A P V T VI.

Gemmae antiquae.

C A P V T VII.

Codices vetusti MSS. & Libri aliquot editi.

C A P V T VIII.

Sigilla medii aevi obsignatoria.

CA

CAPVT IX.

Monumenta Ecclesiastica Cortonensis Urbis & suae Dioeceseos.

CAPVV X.

Monumenta Civica ad patriam Cortonensem Historiam pertinentia.

CAPVT XI.

Antiqua Monumenta insigniora alibi nuper inventa.

CAPVT XII.

Virorum aliquot Cortonensium Inlustrium Elogia.

CAPVT XIII.

Monumenta Patria Cortonensium Historica, & Philologica ex Codicibus Cortonensibus nunc primum in lucem edita.

CAPVT XIV.

Monumenta Externa Historica & Philologica o Codice Sellariano nunc primum edita.

CAPVT XV.

Adnotationes in adlata in utroque Volumine Monumenta.

CAPVT I.

ACTA ACADEMIAE ETRVSCAE
CORTONENSIS

Anno MDCCIL.

QVum Inlustres SOCHII CORTONENSES,
ut monuimus, iam decreuissent patriam
Historiam viritim augere, & inlustrare;
statuerunt hoc anno, vehementius quam antea
incensu, praeter alia Monumenta in superiori-
bus Voluminibus descripta, Chartas omnes,
quae cum in publicis, tum in privatis Archi-
vis, & Forulis adseruantur, ante omnium ocu-
los exponere, atque in pluribus Corythanis No-
tibus scrutari, & observare: exindeque scru-
tata & observata diligenter, ac breviter adno-
tare. Ea de re primum Diplomata multa, &
Instrumenta e sua Bibliotheca protulit V. C.
Marchio & Eques Marcellus Venutus; id ip-
sum fecit Hierosolymitanus Eques Euditissimus
Serninius, Eques Coratius, Sellarius Canoni-
cus & I. C. Patricii Cortonenses, & Acade-
mici Etrusci, quorum studium alii, reſeratis Ta-
bulariis suis, secuti sunt ardore maximo, multa-
que commendatione digno. Primus omnium hanc
ſpartam egregie occupavit praeſeſſatus Cano-
nicus Sellarius cuius insignem *Codicem Diploma-
ticum Cortonenſem* ayide cupimus, & expecta-
mus; in quo omnia optima methodo congeſ-
fit,

fit, & inlustravit *Diplomata, Sanctiones, Sententias Iudicum, Testamenta, Contractus &c.* quae Cortonae vel in publicis, vel in privatis Archivis adservantur, & antecedunt annum MCCCXXV.

In Nocte I. Coryth. optimum factu visum est, si primum Series Lucumonum, seu Principum Academiae Etruscae Cortonensis, accuratius quam antea factum fuerat in editis Dissertationibus, praeponeretur, qui ab institutione eiusdem Academiae ita processere.

*Ab Anno MDCCXXVI.
ad An. MDCCXXVIII.*

Philippus Bonarrotius Senator Florentinus quoad vixit Praeses Academiae adpellatus, & habitus est; quem etiam aliqui Scriptores Lucumonem dixerunt, ut Auctor Biblioth. Italicae, Gallice scriptae, Tom. IV. Art. V. pag. 150.

1728. D. Comes Franciscus Maria Zephyrinus, Patricius Cortonensis, & Florentinus.

1729. D. Sylvius Faeronius Marchio Bellavistae, Florentinus.

1730. Reverendiss. P. Fr. Salvator de Ascanio Hispanus ex Ord. Praedic. Hispaniarum Regis ad Etruriae M. Ducem Ablegatus.

1731. Reverendiss. D. Hieronymus Pontellius, Praepositus & Vicarius Generalis Cortonensis.

1732. Ex-

1732. Excell. Princeps D. Antonius Vainius Rom.

1733. Excell. D. Ioannes Ernestus ex Comitibus de Harrach, e Roraw.

1734. Emin. Princeps D. Cardinalis Petrus Ottobonus.

1735. Emin. Princeps D. Alexander Card. Albanus.

1736. Reverendiss. P. Fr. Ioseph D. Evora, Lusitaniae Regis ad Romanam Aulam Minister.

1737. Excell. D. Iacobus Fits-Iamer Stuardus, Dux Bervik, Legatus Hispan. Regis ad Regem utrumque Siciliae.

1738. Vacavit, ipso eo anno defuncto, in quo Litterata Parentalia ei publice ab Academicis perfoluta sunt.

1739. Excell. D. Marcus de Beauvau, Princeps de Craon, Locumtenens & Plenipot. in Etruria.

1740. Emin. Princeps D. Cardinalis de Almenara, Portocarrero.

1741. Emin. Princeps D. Petrus Aloysius Cardinalis Caraffa, Neapolitanus.

1742. Excell. D. Paulus Princeps Borghesius.

1743. Excell. D. Emmanuel Comes de Richecourt &c.

1744. D. Gregorius Marchio Alexander Capponius, Museo Capitolino Praefectus &c.

1745. Emin. Princeps Angelus M. Quirinus, S. R. E. Card. Bibliothecarius, Episc. Brix.

1746. Idem pro hoc anno confirmatus.

1747. D. Abbas Iulius Franchinius Tavianus Patr. Pistor. Minister. Etrur. ad Pont. Aulam.

1748. D. Ioannes Petrus Marchio Lucatellius, Patricius Mediol. Eques Honor. Summ. Pontific. Museo Capitolino Praefectus.

1749. Emin. Princeps Ioakim Cardinalis Besutius.

Pro sequenti anno Sacro Iub. MDCC. designatus Lucumo & Princeps Eminentissimus S. R. E. Cardinalis Nereus **CORSINIUS**.

Monumenta quaedam Controversiarum, quae obortae sunt, postquam Sanctorum Fastis adscripta est B. MARGARITA a sanct. mem. Pont. O. M. CLEMENTE XI. inter Cortonenses & Procuratorem Generalem Ordinis S. Francisci, in hoc Volumine adiici iusserunt, quae quidem adferuntur pag. 101. & desinunt pag. 139. Controversias dedit ac proposuit Cl. Abbas Philippus Alticotius Canonicus & Patricius Cortonensis, Etruscae Academiae Socius. Ad hanc causam dirigendam & promovendam a Cortonensi Magistratu deputatus est D. Honuphrius Bonus Patricius Cortonensis, ut ageret cum Reverendis. Ordinis S. Francisci Procuratore Generali

li Iosepho Maria D. Evora. Facta perhonorifica mentione praelaudati V. C. Philippi Abbatis Venuti, Patricii Cortonensis, qui in locum Praestantissimi D. Baronis Bimard de la Bastie fato functi subrogatus fuerat inter Socios Regiae Parisiensis Academiae Inscriptionum & optimarum Artium; iterum pro eius eximiis in Litterariam Rempublicam, & in Etruscam Academiam meritis, perficiendum decernitur honorarium Numisma cum eius Effigie, nomine, & aptissimo emblemate; citaturque exemplum Societatis Columbariae Florentinae, quae id ipsum monumentum, honoris gratia, eidem Socio suo, inter eos nuncupato il FRANCO, decrevit VIII. Idus Martias ann. MDCCXXXVIII. Indictum etiam ut Eminentissimo Cardinali S. R. E. Bibliothecario Angelo M. QVIRINO luculentissimae ac perennes gratiae referantur a Cl. Hieronymo Bonio Patricio Cortonensi & A. E. pro egregio Opere ad eos dono misso Cl. Socii tui Etrusci Cortonenensis & Columbarii Florentini Io. Casparis Hagenbuchii, in quo Barbisonianum Boethii & Helvetianum Ariobindi Consularium Virorum Depthycha inlustrantur; quod opus eiusdem Purpurati Maecenatis auspiciis, iussu & sumptibus Turici excusum est anno MDCC.XLIX. Selecta quaedam in laudem huius Operis adnotantur, & Elogia Academicis Cortonensibus, & Florentinis Columbariis ab eodem laudatissimo Socio tributa, adferuntur in Nocte Corythana XXVII.

Iussu quoque, ut Traiani Imperat. Cae-

laris Tabula in Agro Placentino effossa, curante Gorio edita, & a Cl. Muratorio A. E. & C. Commentario inlustrata, in fine huius Voluminis inferatur. In Collectione Tabularum, quae aere incisae prodierunt, curatum est, ut inferatur eiusdem optimi Principis Arcus Triumphalis expressus a Francisco Nepote, & incisus a Francisco Sefone, de quo in Corythana Nocte XII. Visae etiam probataeque sunt XXXII. Tabulae aeri incisae, quae pars sunt Voluminis Antiquitatum Musei Cortonesis; quod in lucem propediem prodibit.

Huiusmodi Decretum mox factum pro Vincennarium ab origine institutae Academiae celebritate ad laudandos inclutos, & munificos Socios, quod typis expressum in lucem prodiit.

PRIDE K. NOVEMB. A. MD. CD. CC. IL.
 QVVM . IN . ACADEMIA . ETRVSCAR
 ANTIQVITATVM . VETVSTISS. VRBIS CORTONAE
 ACADEMICI . CONVENISSENT ET . AVSPICE
 EMINENTIS CARD BESVZIO . VOTA XX. SVB
 EIVS NOMINE NVNCVPANDA . IVSSISSENT . A. D.
 VIII. K IAN IDEO . VERBA . FACTA . SVNT
 SOLEMNI . RITV . IMPERATORI
 CAESARI FRANCISCO. AVGVSTO
 MAGNO. ETRVRIAE . DVCI . GRATES
 REDDENDAS . ESSE OB SCIENTIARVM . TVTELAM
 IVSTITIAM . AEQVITATEM . PLACIDVMQVE
 IMPERIVM . INDE . NOMINA . EORVM . QVI
 MVNIFICA . LARGITATE . LIBERALITATEM . AD
 AM

AMPLIANDAM . ACADEMIAM . CONTVLERVNT
 AETERNIS . CARMINIBVS . PVBLICE . CELEBRANDA
 EORVMQVE . MONVMENTA . SPECTANDA
 SANKERVNT . INTER . QVOS . PRINCIPEM . LOCVM
 DEBERI . DECRETO . CENSVERVNT - EMINENTISS.
 CARD. IOAKIM . BESVZIO . ETRVSCI . COETVS
 LVCVMONI . EMMANVELI . COM. DE RICHECOVRT
 QVI . PRO . CAESARE . NOSTRO . ETRVRIAM
 RITE . SANCTEQVE . MODERATVR - EMINENTISS.
 CARD. QVIRINO . SACRI . SENATVS . ORNAMENTO
 COM. ALBERICO . ARCHINTO . PONT. MAX. AD
 POLON REGEM . AELEGATO - IOANNI . PETRO
 MARCHIONI . LVCATELLIO . CAPITOL. ANTIQV.
 PRAEFECTO - LAVRENTIO . EQVITI . GVAZZESIO
 CORTONENSIS . VRBIS . PRAETORI . EXIMIO
 SAPIENTIQ. VIRO . ALIISQVE . QVAMPLVRIMIS .

ideo

QVOSCVMQVE . MVVIS . AMICOS . COMPELLAVERVNT
 EODEM . DIE . VT . CARMINIBVS . CERTENT
 VICTORQVE . ANNULO . AVREO . GEMMAQVE . BONI
 EVENTVS . NVMINE . EXSCALPTA . DONATVS . ABIBIT .

Indicta *Vicennalia* celebrata sunt stata die
 V. Kal. Ianuar. eiusdem anni MDCCL. maxi-
 ma Academicorum frequentia in magna Aula
 Palatii Praetorii, festivo pompae adparatu ex-
 ornata, plaudente Symphoniacorum multorum
 Orchestra, Carmen canente Musicum Iosepho

Bellio Cortonensi, quod a se elaboratum de-
 derat Philippus de Pancratiis, a Secretis Acade-
 miae. Interim, postquam adlatum Decretum ty-
 pis expressum, omnibus dono datum est, Ill.
 Rinaldus Alticotius Dissertationem suam *de Votis*
Vicennalibus recitavit oppido eruditam; laudes
 IMPERATORI CAESARI pro meritis dedit,
 bona omnia, ac prosperos successus ei, con-
 ceptisque Votis fausta ac felicia omnia Cae-
 sareae Domui precatus est: mox, iam viginti
 elapsis annis ab origine sua, & institutione,
 Cortonensem Academiam toto orbe celeberrimam
 laudavit, & complures Socios de ea, ac
 de litterarum gloria optime meritos, cum do-
 mesticos tum externos, multis laudibus celebra-
 vit. Dum haec gestientibus suavissima laetitia
 omnium animis agerentur, Elogium & perpe-
 tuum Decretum, pro rei dignitate perlegan-
 ter in maxima Tabula a Bernardo Paperinio Aca-
 demiae Typographo excusum, quod Academi-
 corum iussu & nomine conceperat Ill. Marchio
 & Eques Marcellus Venutus, singulis distribu-
 tum est, & ad externos quoque Socios postmo-
 dum missum; quod est huiusmodi:

ΑΓΑΘΗ . ΤΥΧΗ .

QVOD . FELIX . FAVSTVMQVE . SIT
 DEO . OPTIMO . MAXIMO . AVSPICE
 ADIVTORE . EXACTIS . FELICITER . ET
 RITE . SOLVTIS . VOTIS . XX. AB
 ETRVSCARVM . ANTIQVITATVM
 ACADEMICIS . VETVSTISSIMAE
 VR.

VRBIS . CORTONAE . QVOD
OPTIMORVM . SAPIENTVMQVE
HOMINVM . NOMINA . ADSCIVERINT
ATQVE . PER . VNIVERSAM . EVROPAM
EORVM . STVDIA . LEGESQVE . LONGE
LATEQVE . DIFFVSAE . SIENT . NOVA . XX.
NVNCVPANDA . ANNO CLV. 13. CC. 11.
SOLEMNI . DECRETO . SANCITVM . EST
EA . DE . RE . IMPERATORI . CAESARI
FRANCISCO . AVGVSTO . PIO . FELICI
INIVICTO . MAGNO . ETRVRIAE . DVCI
GRATES . REDDENDAS . IVSSERVNT
ACADEMICI . ETRVSCI . CORTONENSES
QVOD . SVB . EIVS . MITI . FAVSTOQVE
IMPERIO . PAX . ETRVRIAE . VNIVERSAE
FVNDATA . ARTES . EXCITATAE . LEGES
OPTIMAE . DECRETAE . SECVRITAS
PVBLICA . FIRMATA . ET . TERRA
MARIQVE . COMMERCIA . AVCTA
FVERINT . VIVAS . IGITVR
DIVTISSIME . ET . FELICITER
IMPERES . FRANCISCE . CAESAR
AVGVSTE . ET . COETVM . NOSTRVM
ACADEMIAE . ETRVSCARVM
ANTIQVATVM . IN . CORTONENSI . TVA
VRBE . FOVEAS . ORNES . AMPLIFICES
EIQVE . TVTELAM . IMPERII . TVI
ADIVNGAS . QVAE . TIBI . VXORIQVE
MARIAE . THERESIAE . AVGVSTAE
POSTERISQVE . TVIS . TRIUMPHATVRIS
ORBIS . IMPERIVM . PRECATVR
ADIVNCTIS . VNICVIQVE . MVLTIS . XX.
XXX. ET . VLTRA.

Dein-

Deinde Acromata varia, & Carmina cum Latina, tum Tuscanica ab Academicis recitata sunt in honorem Caesaris, & regnantis eius Caesareae Familiae. Laudibus quoque celebrati Socii, qui de Academia Etrusca optime meriti sunt, & votis omnibus eius gloriam augent, & maiora incrementa assidue curant. Victor praemium obtinuit, illudque honoris gratia accepit a Cortonensium Antistite Amplissimo Aloysio Gherardio, Vice-Lucumone, nempe eximiam Gemmam aureo anulo insertam, in qua exsculptus antiquo opificio BONVS EVENTVS, quae nuper in feraci agro Cortonensi inuenta fuerat. Is qui Victor publice conclamatus est, fuit Cl. P. *Bernardinus Vestrinus*, ex Clerico Reg. Scholarum Piarum, in Cortonensi Seminario Philosophiae & Theologiae Moralis Professor meritissimus; qui iubentibus Sociis Elogium eorum nomine dedicaverat Eminentissimo Cardinali Bibliothecario QVIRINO. Litterariae huic celebritati & pompae coronidem imposuit Generosus Eques Laurentius Guazesius, Patrius Aretinus, Cortonensium Praetor A. E. qui Nobiles Feminas lectissimas, & Socios quotquot aderant in proximiorum alteram Palatii Praetorii Aulam cereis lampadibus, & luminibus exquisito adparatu ornatam, adduxit, ubi festivae Choreae celebratae sunt, adpositis, oblatisque bellariis, & dulcibus aquis vario artificio nive congelatis, lectissima Symphoniacorum Orchestra inter haec plaudente.

Quum in frequenti Etruscorum Academiae confessu, pridem, ut diximus, statutum fuisset publi-

blici iuris facere insigniora eruditae Antiquitatis Monumenta, quae tum in Museo Academiae, tum in reliquis Cortonae vetustissimae Urbis adservantur, lege cautum est, ut quamprimum Volumen I. prodiret in folio maiore, cum hoc titulo; MVSEVM CORTONENSE, in quo vetera Monumenta continentur, Anaglypha, Toreumata, Gemmae exscalptae, insculptaeque, quae in Academia Etrusca, ceterisque Nobilium Virorum Domibus adservantur, Tabulis aereis distributum, atque a Francisco Valesio Romano, Antonio Francisco Gorio Baptistarii Florentini Praeposito, & Rhodulphino Venuto Cortonensi Rom. Antiq. Praeside, Academiae Sociis, Notis inlustratum. Delectus est Romae Typographus, atque etiam Operis curator Faustus Amideus Bibliopola; iussumque, ut impresso Programmate cum Socii, tum exteri omnes Viri litteratissimi monerentur; quod paullo post Romae prodiiit X. Kal. Februar. an. MDCCCL. ornatum nomine Emin. CARD. BESVTII Lucumonis, & Principis, & subscripto Philippo Pancratio a Secretis Academiae. In Nocte Coryt. XLVII. lecto Articulo XXIII. Ephemer. Roman. in quo adfertur Epistola Cl. Ioannonis de S. Laurentio ad Cl. Ioannem Lamium Biblioth. Riccardianae Praefectum; iussum est, ut in Regesto reconderetur. Ea Epistola scripta est in Labronis Portu (nunc Livorno) IX. Kal. Iulias an. MDCCCL. pro Vindiciis Antiquitatum Herculaneusium.

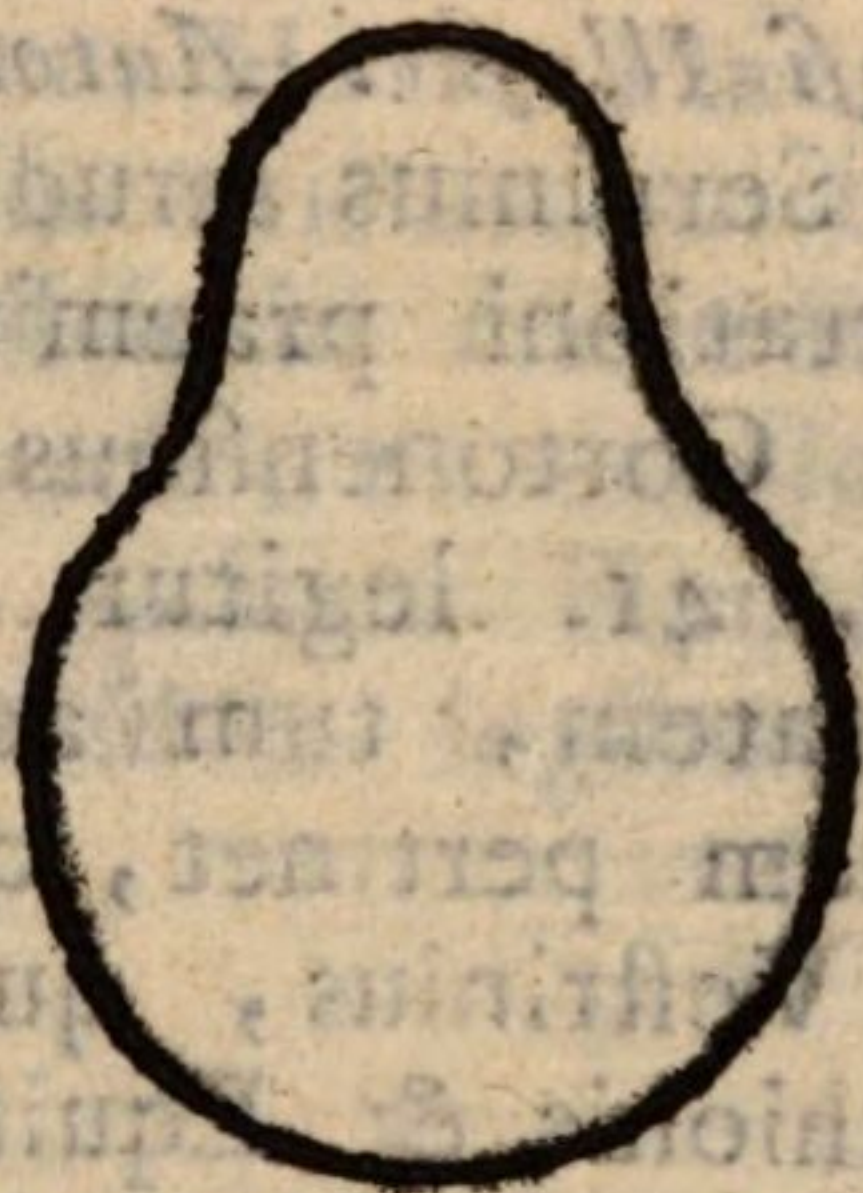
Hoc ipso anno MDCCXLIX. Celeberrimus in Pisano florentissimo Athenaeo Professor P. Odoardus Corfinus, ex Cl. Reg. Schol. Piar.

Piar. Socius Etruscus, & Columbarius, publica luce donavit Opus suum peregregium Florentiae excusum in folio, *De Notis Graecorum*, sex quoque Dissertationibus omnigena eruditione cum sacra, tum profana locupletatum; quarum quartam Dissertationem dedicavit iisdem Sociis Etruscis Cortonensibus, quorum studia multis laudibus extulit, praesertim vero in Corythanis Noctibus impensa; cuius hoc ἀποσπασματίον perlubet adferre: *Quid vero de eruditis illis, ac fere assiduis Conventibus dicam, qui apud vos haberi consueverunt, ac Corythanis praesertim Noctibus, in quibus de variis doctrinae & eruditionis generibus ita differitur, ut quidquid ad Etruscae, Graecae, Latinae, patriaeque Historiae cognitionem, atque accuratum omnigenae Antiquitatis studium spectare possit, exquisite, subtiliter, ingenioseque exponatur; ipsumque nitide accurateque descriptum in annuos veluti Fastos, & Academiae Commentarios referantur? &c.* Expensa quoque Opuscula quaedam Cl. Ioannis Baptistae Passerri I. C. & Vicarii Pisaurenسيس A. E. & laudata, quae iam edita sunt in Symbolis Gorianis, praesertim edita *Diatribae de Nummis Etruscis Paestanorum, & de Mensa Libatoria Herculanensium*. Iussu ad haec ut ea, & alia Opuscula ad Academiam Etruscam spectantia in Regesto exstarent, & inter cetera Elenchus variorum Opusculorum, quae in iisdem Gorianis Symbolis in lucem proferuntur.

CAPVT II.

PERTINENTIA AD SCIENTIAS,
ET ARTES.

IN Nocte Corythana VIII. pag. 22. delineatum adfertur ouum, ante diem xv. Martii eiusdem anni natum, cuius figura huiusmodi, admodum curiosa, cucurbitulam refert. Ouum hoc ostendit D. Horatius Macarius A. E. & Nobilis Cortonensis.

Retulit, & in Nocte Corythana XL. descripsit V. C. Canonicus Sellarius A. E. se in sumtuosissimo, & plane singulari Atlante Geographico V. C. Philippi L. Bar. de Stofsch, A. E. in Volumine, quod exhibet Cretensem Insulam, observasse Chartas duas, alteram editam a Stephano Scolario, alteram a Visschero, quae exhibent *Portum Cortonensem*, & non longe alium Portum, qui *Portus Arretinus* vocatur, qui

qui situs est in promontorio sinus S. Nicolai
versus Civitatem Antropolitanam. Portus vero
Cortonenfis est civitas prope rudera templi
Dianae, e regione Insulae *di Farioni*.

Dissertationem *de corporum electricitate*,
quam exaravit D. Desaguliers, Regiae Societatis
Londinensis Socius, qua praemium tulit, iudi-
cio Regiae Academiae Scientiarum, & Artium
Burdigalensis, ex Gallico in Etruscum sermo-
nem vertit Eques Hierosolymitanus Orna-
tissimus Fr. Iohannes Serninius, Patricius Corto-
nensis, A. E. Haec edita est Florentiae hoc ipso
anno per Bonduccium Typographum in libro inscri-
pto: *Dissertationi, e Lettere scritte sopra varie
materie da diversi Illustri Autori viventi &c.*
Praelaudatus Cl. Serninius eruditam Praefatio-
nem eidem Dissertationi praemisit, quam Aca-
demicis Etruscis Cortonensibus dedicavit. In
eodem libro pag. 41. legitur Epistola, quae
tum ad Electricitatem, tum ad Dissertationis
Etruscam versionem pertinet, cuius auctor est
praelaudatus P. Vestrinus, qui eam ornavit
nomine Cl. Marchionis & Equit. Marcelli Ve-
nuti, cui & inscripsit XV. Kal. Aug. anno
MDCCXLVIII. Relata est inter Acta Gratia-
rum actio Cl. Dominici Comitis Bertolii, Ca-
nonici Aquileiensis, quod postulante Gorio,
inter Academicos Etruscos Cortonenses adle-
ctus esset. Epistola eiusdem ad eosdem Aca-
demicos edita est Romae Artic. VI. Epheme-
rid. Litter. pag. 52. ann. 1749. in qua & cen-
suram quamdam sui Operis Antiq. Aquileiens.
editam in Novis Flor. literariis egregie refellit.

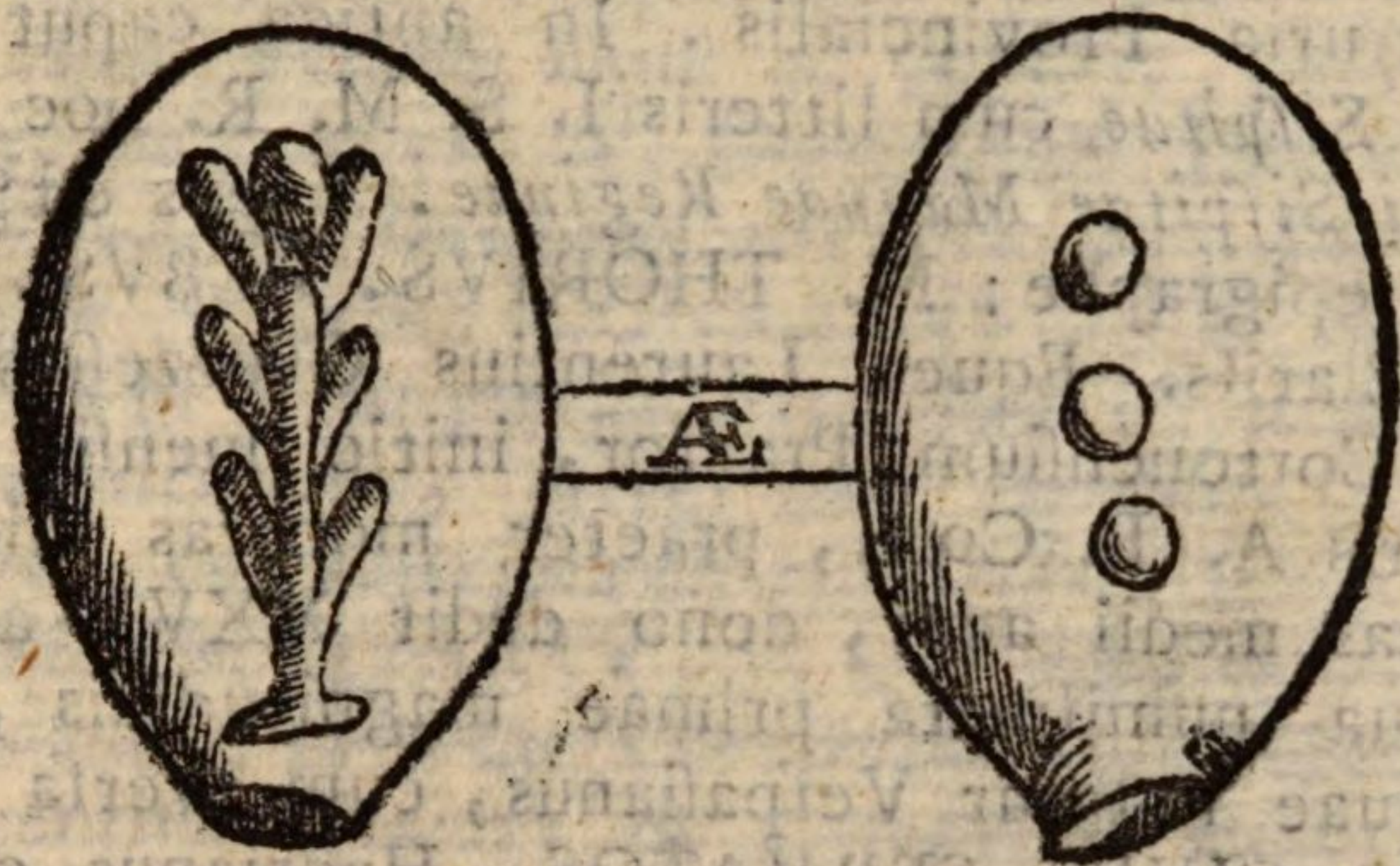
In

In Nocte Corythana XLVII. adnotatum est, adlato ad Socios Nuncio, mense Novembri eiusdem anni, iussu Christianissimi Galliarum Regis, Academiam Regiam Inscriptionum & Artium optimarum occupatam esse in concinnanda Historia Numismatum, ea ipsa methodo, quae adhibita est in exprimendis rebus Gestis Magni Ludovici XIV. Regis Christianissimi.

Inter cetera in Regeſto huius Voluminis inserti sunt duo Catalogi typis editi Horti Botanici Caesarei Florentini, quorum auctor est Xaverius Manettius Medic. & Botanic. Prof. eiusdem Horti Praefectus. Primus continet CCCCXX. eiusdem Horti Plantas, quarum femina ad publicam utilitatem collecta, exteris Botanices Cultoribus in commercium exponuntur, ut totidem novis, ac exoticis permutentur. Alter Catalogus easdem Plantas ad numerum DC. continuat, iisdem legibus propositis.

fuso, cuius viridis inductus color plane smaragdineus adparet.

Francisca Sellaria Numismatum huius generis Collectionem plane spectatu dignam sibi paravit, & accurato ordine singula digessit.

Dum agerentur Vigiliae Noctis Corythanae XLIV. oblatum est Academiae numisma argenteum accuratae delineatum, quod quum nondum innotuerit Numismographis, heic adferre, & describere visum est. In altera facie habet tripodem, & frumenti granum, cum his litteris O90, quae indicant ad Crotoniatas pertinere. De litteris hisce plura docet Spanhemius *de usu & praest. Numism.* Dissert. II. & Matthaeus Aegyptius in *S. C. de Bacchanalibus*, quem vide pag. 16. 157. & 189. qui Crotoniatarum eximios nummos adfert in Tabula I. pictos pag. 178. & luculenter explicat.

Argenteum numum ad *Thoriam* Rom. familiam spectantem, qualis adfertur in Thesauro Mo-

relliano num. I. Academiae Etruscae dono dedit V. C. P. Raymundus Adamius Soc. Etr. in Pisano Lyceo Prof. Ordinis Servor. B. M. V. in Etruria Provincialis. In antica caput *Iunonis Sispitae* cum litteris I. S. M. R. hoc est: *Iunoni Sispitae Magnae Reginae*. Typus est *Taurus*; epigraphe: M. THORIVS. ALBVS.

Clariss. Eques Laurentius Guazzesius A. Etr. Cortonensium Praetor, initio mensis Decembris A. E. Cort., praeter monetas aliquot Italicas mediæ aevi, dono dedit XXVI. aerea antiqua numismata primæ magnitudinis, inter quæ notatur Vespasianus, cum averfa parte OB CIVES SERVATOS. Hadrianus cum duabus figuris: FORTVNAE REDVCI. Marcus Aurelius Antoninus: VICTORIA GERMANICA. IMPERATOR VI. COS. III. S. C. Sed maxime memorabilis est, ab eo pariter oblatus, numus, qui legitimus, & antiquus non videtur, Iuliae Medullinae, quæ Claudii uxor fuit, quam ipso die nuptiarum obiisse narrat Suetonius. In antica spectatur caput eiusdem Augustæ, cum epigraphe: IVLIA MEDVLLINA FELIX. R. HILARITAS AVGVSTI.

In XL. Noctæ Corythana complura eximiae raritatis numismata ad se pertinentia tum priſci, tum ſequioris ævi, obſervanda, & inluſtranda exhibuit Cl. Sellarius, qui etiam ea deſcripſit; nam non ſolus Secretarius, ſed ſinguli Academici ea, univerſo Coetu probante, ut diximus, in hiſce Voluminibus, quæ oſtenduntur & donantur, ſcribere & adnotare poſſunt; quod etiam in more poſitum eſt apud egregios Socios

cios Columbariae Academiae Florentinae. Primum occurrit spectatu digna aurea moneta, Floreno aureo Reipublicae Florentinae, & Zecchino Veneto mole ac pondere simillima, quae pertinet ad IV. Genuensium Ducem. In antica, *Crux Dominica* expressa est, cum epigraphe in gyro: CONRADVS REX ROMANORVM P. In postica expressum est *aedificium Arcisimillimum*, tribus cum turribus superimpositis, cui adscripta est epigraphe: DVX IANVENSIVM QVARTV. V. Lud. Ant. Muratorius Academiae Etruscae Cortonensis & Columbariae Florentinae Socius, & Litterariae Reipublicae praeclarum ornamentum, Tom. II. Antiq. medii aevi Dissert. XXVII. pag. 607. de hac moneta scribens, ait: *Aut est Ioannes Vicecomes, Archiepiscopus & Dominus Mediolani; aut potius, ut reor, idem Simon Buccanigra, qui anno Christi MCCCLXI. iterum Genuae Dux renunciatus fuit.* Quia vero Doctissimus Muratorius forte ob vitium typi eiusdem monetae non observavit, quod post illud QVARTV. sequitur & alterum V. idem Cl. Sellarius accuratius expendendum proposuit, num eadem littera V. possit esse initialis alterius vocis; & legi possit VICECOMES; & tunc adfirmari poterit quod aurea haec moneta pertinet ad *Ioannem Vicecomitem*; non autem ad *Buccanigram*. Alteram argenteam monetam ostendit, & Museo Cortonensi donavit, Ill. Eques Guazzesius, Cortonensium Praetor, quae nuper Cortonae inventa fuerat, eodem typo insignem: CHONRADVS. REX ROM. R. DVX. GENVE. quae

in Nocte II. Coryth. describitur. Ex Caffari Annalibus constat Conradum II. anno 1139. facultatem dedisse Genuensibus, ut monetam cuderent.

Idem Sellarius argenteam monetam proposuit, quam idem Muratorius in memorata Dissertatione adfert pag. 759. sed tanquam incertam eruditis aliorum divinationibus explicandam reliquit: & facile ea de causa inexplicatam reliquit, quia adtulit epigraphen anticae partis mendosam, legitque IEPS. quum in ea perspicue scriptum sit: R. EPS. nimirum *Rainerius Episcopus*: vel etiam, si quis, velit *Rogerus Episcopus*. Siquidem pertinet ad Volaterranos, apud quos iidem Episcopi Saec. XIII. monetas cuderunt, ex privilegio Henrici VI. Imperatoris; quorum privilegia adfert, & multa differit Cl. P. Orlendus in Tom. I. Part. II. Orbis sacri & profani, Lib. III. Cap. XXXI. pag. 1060. Neque ex litteris cognovit Muratorius ad quam civitatem pertineret: quum D' VVLT. significant *De Vulterra*: quare mirum quod scripserit ibidem pag. 746. *Nullum Volaterranae Reipublicae numum in Etruria exhibere possum. Dicam tamen nec hoc quidem ornamentum olim in ea Civitate fuisse desideratum*; quippe saeculo Christi tertio decimo mentionem reperio *librarum Volaterranensis monetae*; atque ut id perspicue ostendat, adfert autenticum documentum in quo legitur: *sub annuo censu librarum Volaterranensis monetae*. Peccatum est etiam ab eo in describenda epigrapha posticae partis eiusdem monetae; nam pro genuina hac: CX. E.

VITORIA NRA . *Crux est Victoria nostra* ,
idem Muratorius habet CI. Exstat adsimilis mo-
neta & in meo Museo.

In Nocte Coryth. III. complures monetae
Rerumpublicarum , & Principum Italiae visae ,
& descriptae sunt .

Argentea, sed obvia *Pisanorum* : B. V. M.
cum puero Iesu sedens : PISE . R. *Aquila alis*
expansis : FRIDERICVS IMP.

Argenteae quoque duae , altera *Anconita-*
norum : S. QVIRIACVS DE ANCONA : altera :
AZO . VICECOMES . R. S. AMBROSIVS .

Item alia argentea : KAROLVS . IERV-
SALEM . ET . SICILIAE . REX . R. AVE .
GRATIA . PLENA . DOMINVS . TECVM .

Ferrariensium argentea : SANCTVS MAV-
RELIVS . R. Flos . DEXTERA . DOMINI .
EXALTAVIT . ME .

Senensium duae ; altera argentea *cum Cru-*
ce , & lupa lactante : SENA . VETVS . CIVI-
TAS . VIRGINIS . R. ALPHA . ET . OME-
GA . PRINCIPIVM . ET . FINIS .

Altera parva cum stemmate monetae , cuius
insigne claves Pontificiae decussatae ; infra ti-
ara cum epigr. AQVILANA CIVITAS . quod in
post. repet. et epigraphe INNOCENTIVS PP.
VIII. LIBERTAS .

Lucensium argentea : OTHO . IMPERATOR .
R. in medio LVCA . in ambitu HENRICVS .

Pisaurensum : GVIDVS . VBALDVS . II.
VRBINI . DVX . IIII . R. PISAVRVM . &c.

Nummus quoque *Galeacii III. Ducis Me-*
diolan. in cuius antica S. AMBROSIVS ME-

DIOLAN. Pontificali amictu ornatus est: in postica COMES VIRTVTVM . D. MLI de quo Cl. Muratorius Dissertat. XXVII. Tom. II. pag. 595. quem Cl. Guazefius dono dedit.

Quum in Nocte Coryth. XL. Chartae autographae descriptae fuissent, quae pertinet ad *Borsium Ducem Mutinae* &c. quae inter Monumenta Diplomatica medii aevi in lucem mox a me proferentur, ostensus, expensusque est nummus aereus eiusdem Ducis, & non pauca adiecta sunt Dissertationi XXVII. Muratorianae, quae habetur in Tom. II. Antiquit. medii aevi. Aliae complures Monetae Regum, & Principum ostensae, quae in ordinem in Sellariana Biblioth. & Museo digestae sunt, servato Regnorum, & Urbium alphabetico ordine ad Muratorianum exemplar.

Ex Numismatis honorariis maximae magnitudinis, recentioris aevi, perpauca haec selegimus. Numisma cum capite barbato, & epigraphe: THOMAS PHILOLOGVS RAVENNAS. R. *Aquila, quae puellulam adfert mulieri lacte nutriendam*, cum epigraphe: GENITA A IOVE ET SORORE. Alterum Clementis XI. Pon. Max. R. ROMA RESVRGENS. Alterum in honorem Cardinalis Antonii Barberini inscriptum: CAR. AN. BARB. MAG. FRANC. ELEEM. R. *Lilia*: cum epigr. GRATIOR VMBRA.

Insigne etiam illud ostensum est, quod faciundum proposuit Gorius, qui emblemata posticae partis invenit, deditque Maximiliano Soldanio Florentino, Artifici peritissimo ac laudatissimo. In antica refert laureatum caput Gloriosissimi Imperatoris.

toris Caefaris CAROLI VI. cum epigraphe: IMP. CAES. CAROLVS VI. PIVS. FELIX. AVGVSTVS. „ Posticae partis emblemata exhibet „ ipsum Caesarem sedentem, cui ad latus adsi- „ stit Iustitia, quae coronam eius capiti impo- „ nit, & sinistra gladium ostentat. Ad alterum „ latus adest Religio, quae altera manu Cru- „ cem, altera Evangelicae Legis Volumen te- „ net. Ante ipsum Caesarem in genu prolapsa „ adest Victoria alata, quae sinistra tenet cly- „ peum, in quo scriptum est PAX. dextera „ vero eidem triumphales palmas offert: cum hac epigraphe ex Virgilio desumpta: VOS. MI- HI. QVODCVMQVE. HOC. REGNI. Seorsim annus notatus est, nempe MDCCXXXVI. Al- turam Numisma maximum Academiae Etruscae donavit Sellarius, in quo exhibetur Ill. Mar- chio Manfredus Malaspina, A. Etruscus & Co- lumbarius Florentinus. Circa eius imaginem scriptum: MANFREDVS. MALASPINA. FI- LACTERIAE. ET. TERRAE. RVBR. MAR- CHIO. In averfa stantes *Virtus & Gloria*; cum themate ex Virgilio depromto a Gorio, qui ex- emplar proposuit. AVIS. ATAVISQVE. PO- TENS. In exergo. A. MDCCXLV. Artifex *Antonius Selvius* Pictor, & Fictor Florentinus ad- notatur.

CAPUT IV.

INSCRIPTIONES ANTIQVAE.

DE Etrusca Inscriptiōe, sculpta in aerea basi, quae in Museo Academiae adseruatur, multa adnotata sunt in Noctē Coryth. XXV. Ostensum est, proposito ipso archetypo, mendose eam editam fuisse in Novis Litter. Flor. huius anni num. 21. col. 321. cuius basis duplex epigraphē accuratius ab Acad. Etr. exhibetur. Quia vero Socii ipsum archetypum, ut diligenter observarem, ad me humanissime miserunt, libuit seorsim inter selecta Monumenta accurate delineatum, & aereae Tabulae incisum adferre, adiectis aliquot Observationibus, quae, ut expendantur a Sociis Etruscis Cortonensibus, a me propositae sunt.

Multa etiam adnotata sunt *De Mensa libatoria* Herculanensium, Etruscis litteris inscripta, quam primus omnium inter rudera prope Regiam Villam Porticiam detexit Cl. Marchio Marcellus Venutus, qui ad Gorium misit: quam luculenta Dissertatione Cl. Ioannes Bapt. Passerius I. C. & Vicarius Pisaurensis, curante eodem Gorio, inlustravit, explicavitque, & prodiit non sine plausu Eruditorum in fine II. Voluminis *Symbolarum Litterariorum*.

Permulta etiam adnotata sunt de Inscriptiōe Equestris Statuae marmoreae *M. Nonii Balbi*, quam ei dedicarunt *Herculanenses*. In
Hi-

Historia Ecclesiastica Civitatis Nolae, quia P. Io. Stephanus Remondinius Congreg. Somaſc. Vir Eruditissimus Tom. I. Lib. I. Cap. IX. pag. 59. haec scripsit, ut opinor, ex aliorum adfertione; non autem ex & oculari sua inspectione: Si è rinvenuta (ai Portici) una superbissima Statua Equestre di marmo, e di inimitabil lavoro; onde è stata nel Real Palazzo trasferita; nella cui nuova base, si legge trascritta l' Inſcrizione medesima, che era nella sua antica, e minor base, in questa guisa:

M. NONIO . M. F.

BALBO . PR. PRO. COS.

HERCVLANENSES

Non enim vetus epigraphæ in nova basi transcripta est; sed ipsa vetus Inſcriptio modo adlata in nova basi scite inserta, & incrustata est; quod aliquot in locis effracta inventa fuisset; quod ex doctioribus Neapolitanis per litteras probe rescivi. His alterum adcedit perspicuum testimonium, quod sequitur. Hinc etiam, quod perperam a quibusdam exscripta esset, ambages verborum multae, & diffidia orta inter Litteratos, quae nota sunt. Aliqui etiam dumtaxat additum recenti manu HERCVLANENSES dixerunt: aliqui intactam & genuinam, & licet fractam, exstare tamen in basi eiusdem Equestris Statuae tuentur; ut colligitur ex sequenti Epistolae articulo, quam pridie Kal. Octobres huiusce anni, ad Socios Cortonenſes scripsit Neapolitanus vir doctus,

& An.

& Antiquitatis peritus, & ita se habet: Il P. Remondini si è ingannato a dire, che l' Inscrizione di Ercolano sia stata copiata dall' antica, che fu ritrovata sotto la Statua Equestre di Nonio Balbo. L' Inscrizione della Statua di Nonio Balbo è la stessa antica, sulla stessa lapida, rotta in più parti, e ricomposta. Non si fece mai nuova lapida per questa Inscrizione. L' ho veduta anco l' altro giorno per maggior certezza, e potrete asserirlo. Non è questo il solo monumento, che provi ad evidenza, che la Città sepolta sia Ercolano. Altro pezzetto di marmo infranto, che si conserva fra le cose scavate, quantunque mancante sia dell' intera sua Inscrizione, conserva la parola HERCVLANENSES. Non sò come vi siano de' Visionarj, che ardiscono porlo in dubbio. Inlustrum Virorum Statuae Equestres a Municipibus, & Colonis (quod est lippis ac tonsoribus notissimum) non in Villis, & campestribus locis; sed in Foro, conspicuo, & digniore Urbis loco, dedicari, & conlocari conueverunt, tota Antiquitate testante, ac sexcentis exemplis probante. Inter Villarum ornamenta Statuae tantum pedestres & togatae, Protomae, & Icones Virorum inlustrum ponebantur: quod ex Epistolis Ciceronis, & Plinii, aliorumque satis exploratum est. Huiusce veritatis testes habemus omni fide dignos Viros, quorum Epistolae ex autographis scriptis adferuntur in altero mox proferendo Symbolarum Gorianarum Volumine, cum hoc titulo *Continuazione delle Lettere &c.* Marchio Venutus Nocte Coryth. II. protulit

lit ex MS. Codice suo militarem hunc lapidem,
iampridem effossum in *Valdipierle* Dioecesis, &
Territorii Cortonenfis; qui hodie deperditus est;
& idcirco heic rursus adfertur, licet apud
Gruterum adparenti p. CCCL.

Q. ALBIO . Q. F. HOR. ILLICI

7. LEG. XX. V. V.

CORNICVLARIO . PR. PR.

DONIS . DONATO . AB . DIVO

TRAIANO . AVG

TORQVIBVS . ARMILLIS

PHALERIS . BELLO . PARTHICO . ET . AB

IMP. CAESARE . TRAIANO

HADRIANO . AVG . HASTA . PVRA

ET . CORONA . AVREA

AVILLIA . SOTERIS . MATER

FILIO . OPTIMO . PIENTISSIMO

L . D . D . D .

Alexander Certinius, quod in vetusto Codice
invenissent, inter Tiphernates descriptum, Go-
rio exhibuit, qui edidit in Partem III. Inscript.
Etrur. pag. 291. ubi pro AVILIA scribendum
est AVILLIA. Hanc non edidit Muratorius in
suo Thesauro; nam Gorianam eam Part. III. In-
script. Etruriae intactam reliquit; quia haec post

excu-

excusum IV. Volumen Muratoriani Thesauri in lucem prodiit, anno MDCCXLIII. Sed lapides illi, quos ex Parte I. et II. atque ex Donianis excerpfit, plerumque ex typothetarum culpa cum multis mendis in eodem Thesauro prodierunt; quod conferentibus patebit. Lapis Musei Academiae, ita se habet:

D. XX. M.

SACRVM

OSCIA . IRENE

PIA . VIXIT . AN

XXX . D . XX . POR

TVMIVS . POLY

TIMVS . VXORI

PIENTISSIMAE

FECIT . H . S . E

O E B Q . III . S .

Siglae postremi versus haec significant: *Ossa eius bene quiescant &c.* Editā est cum mendis in Part. II. Inscr. Etr. pag. 389. n. 19. nam ita descriptam a docto Cortonensi accepit Gori, quam heic genuinae lectioni restitutam libuit adferre, quod vitiatam doluerit idem Cl. Hagenbuchius Socius Etruscus, & Columbarius, in Commentar. ad Diptychon Quirinianum pag. CLII.

In quodam Codice Academiae in folio,

in

in quo exstat hoc Opus: Il pubblico fatto composto per mano de Meſſer Lorenzo Spirito da Perugia &c. dum compingeretur, inventa a Cl. Sellario est in membranaceo eius involucro antiqua manu exarata haec Inscriptio, quam complures docti Viri variis lectionibus apud Gruterum p. CCCCLXXXVII. 2. sollicitarunt.

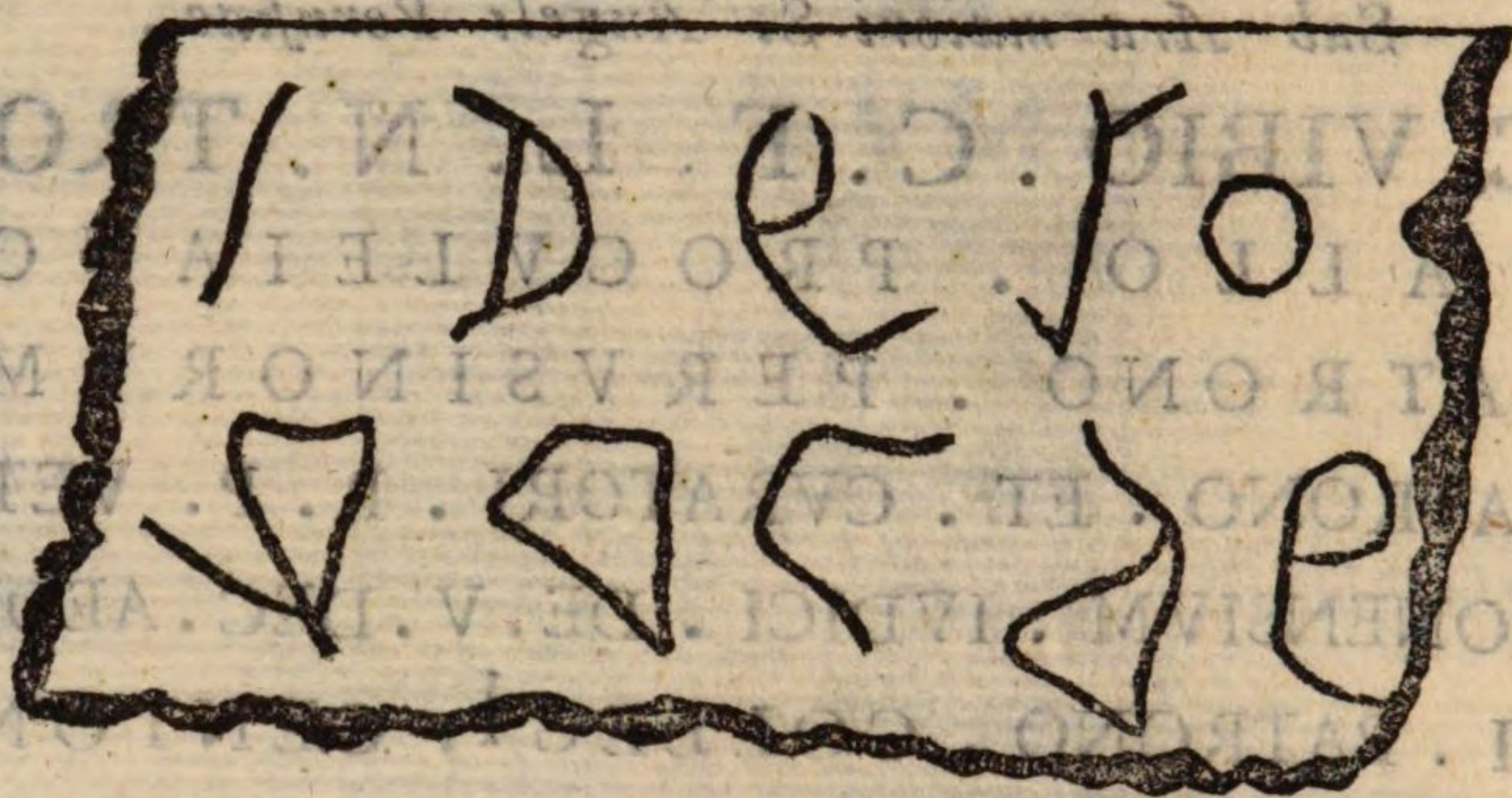
Sub Ara maiori S. Angeli Perusiae.

C. VIBIO . C . F . L . N . TRO
G A L L O . P R O C V L E I A N O
P A T R O N O . P E R V S I N O R V M
P A T R O N O . E T . C V R A T O R I . R . P . V E T
T O N E N S I V M . I V D I C I . D E . V . D E C . A E D I
L I . P A T R O N O . C O L L E G I . C E N T O N
V I B I V S . V E L D V M I A N V S
A V O . C A R I S S I M O . O B I I T . O B . C V I V S
D E D I C A T I O N E M . D E D I T
D E C V R I O N I B V S . - X . I I . P L E B I - X . I
L . . D . . D . . D . .

Redundare videtur OBIIT, quod non legitur in Gruteriano Codice, vel perperam exscriptum est. Legitur tamen non raro in vetustis faxis OBITO. Reliquos versus in lateribus hoc autographum non memorat, quos habet Gruterus, quem vide.

In

In Nocte Coryth. XL. Hieronymus Bonius Patricius Corton. A. E. ostendit frustum marmoris, effosum Farnetae, quod ipse sibi comparavit, cum hac Inscriptone. Praeter quam supra, in reliquis partibus fractum est. Lubenter proferimus, quod, ut videtur, sit specimen characteris, ut aiunt, antiqui *cursivi*.

In Nocte Coryth. XLV. memorantur Capita duo antiqua muliebria fictilia, quae Cl. Marchio Venutus in Museum Academiae intulit. Ea voti causa Diis dedicata fuisse visa sunt. Duo simillima capita in agro Campano inventa, item fictilia, intus vacua, nuper Sociis Columbariis Florentinis ostendit Cl. Perutius, qui Museo suo Suburbano dedicavit. Laterculum quoque dono dedit, cum hac epigraphe, idem Cl. Venutus.

OFIC . DEX . DOMIT . LVCILLAE

In interiore orbiculo : ARINI

In

In fequenti Nocte Coryth. XLVI. P. Vestri-
nius A. E. fequentem Infcriptionem fictilis Vr-
nae, quam ex fragmento exferipfit in maiore
ruftica Aede Hofpit. Innocentium.

M . F L I

. . . . I V R A N V S
L V C R I O . A N N

In Nocte XLIX. Corythana defcriptum eft
Hypogaeum Sepulcretum Familiae Aureliae,
detectum in praedio quodam, quod milliaro
uno fere diftat a Via Labicana, in confiniis
Viae Praenestinae; de quo inferius fermo Ca-
pite X. Ibidem inventum hoc marmor, quod
neque in Muratoriano Thefauro, neque in Mu-
feo Veronenfi a Celeb. M. Maffeio editum eft.

M. AVRELIVS . SYNTOMVS
ET . AVRELIAE . MARCIANAE
AEDIFICIVM . CVM . CENOTA
PHIO . FILIIS . LIBERTISQ. SVIS
A . SOLO . EXTRVXIT

Eminentiffimus Princeps S. R. E. Cardina-
lis Ioakimus BESVZIVS, hoc ipfo anno Lucu-
mo, feu Princeps Academicorum Etrufcorum,
dono iisdem dedit aureum anulum cum gem-
ma Sarda elegantiffima, in qua ab antiquo ex-
imio Opifice infcalptum eft caput Philofophi

no-

nobis Vincogniti. Dono quoque dedit pulcher-
rimam eburneam tesseram Athleticam, five spe-
ctatoriam huius magnitudinis, ita inscriptam,
quae nunc primum in lucem prodit, ex descri-
ptione facta in praenotata Nocte Corythana.

CHRYSANTHVS

SAVFEI

SP. ID. AVG

DRVS. C. M. SL. COS

Memoranda est ex indubitatae fidei monu-
mentis ad Inclutam Societatem Columbariam.
Florentinam, me curante, transmissis, Epocha
inventionis, seu detectionis celeberrimi Obelisci
Horarii, quae auspiciatissime contigit Prid. Eid.
Martias, anno MDCCXLVIII. quandoquidem
de hac vel silverunt, vel perperam eam non-
nulli adnotarunt. Ad locum ubi latebat desi-
gnandum, altera ex his Inscriptionibus scripta
in Marmorea basi, iussu BENEDICTI XIV.
P. M. delecta, ac posita est, quae ita in eadem
Coryth. Nocte adfertur.

CA.

Nov. 1940. Cor. pag. 43.

OBELISCO
AB . IN
IN . CAMPO . MA
AD
DIERVM . NOC
TEMPORVM

BE
E, PRIORI, SI
NON, LONGE.
ET, NE.

ONT. IX.
VIT
CIDERET. LOCUS
MODITATE. TRANSVALIT
ARTIFICIO. ERVTVM
T. MAX.
EMO.
ES. CONTRACTVM
INDENDAS. ERRECTVM
VMBRAS
EISO. LINEIS. SIGNATO
CADVECTVM
RTVM. SIGNIS

T. MAX.
ANTER . INSCVLPM
OMANI . REDACTA
M . ADVECTVM
AREE , INCLVSIS
VMBRAS
UNITIV
MV
ITEMOT

Inscriptio uti primus fuit exarata

OBELISCVM . ELEGANTISSIMIS . INSCVL
 AB . IMP . CAES . AVGVSTO . AEGYPTO
 IN . CAMPO . MARTIO . STRATO . LAPIDE . AERI
 AD . DEPREHENDENDAS . SOLIS .
 DIERVM . NOCTIVM . LONGITVDINES . OSTE
 TEMPORVM . INIVRIA . PERES . IN PARTI
 TERRA . ORRVTVM . IACENTI
BENEDICTVS . XIV . PON
 E . PRIORI . SEDE . MAGNA . IMPENSA . HAC .
 NON . LONGE . PVBLICAE . LITERATOR . COMM
 ET . NE . VETVSTATE . SVAE . SEDIS . EX
 MEMORIAM . PONI . CVRA
 ANN . REP . SAL . MDCCLVIII . PO

Eadem prout nunc jacet .

BENEDICTVS . XIV . PON
 OBELISCVM . HIEROGLYPICIS . NOTIS . ELEG
 AEGYPTO . IN . POTESTATEM . POPVLI . R
 AB . IMP . CAESARE . AVGVSTO . ROMA
 EX . STRATO . LAPIDE . REGVLISQVE . EX
 AD . DEPREHENDENDAS .
 DIERVMQVE . AC . NOCTIV
 IN . CAMPO . MARTIO . ERECTV
 TEMPORIS . ET . BARBAROR . INIVRIA

CAPVT V.

PICTURAE ET STATVAE ANTIQVAE
AC RECENTES

Describitur in Nocte Coryth. XXXV. Tabula marmorea elegantissime picta, perquam levibus coloribus, & lineamentis, quae hoc ipso anno inventa est prope Regiam Villam Porticiam Serenissimi Regis utriusque Siciliae. In ea eximio opere pictum cernitur Balneum sive Nymphaeum, in quo Nymphae se lavant: adsunt & duae puellae, quae talorum ludo se oblectant. Singulorum capitibus, vel iuxta eorum effigiem, nomina Graeca adpicta sunt. Videmus cum apud Graecos, tum apud Etruscos constantem morem institutumque adscribendi nomina iuxta capita Deorum, & Heroum, quae in sacrificialibus pateris adnotata occasionem mihi praebuere, ut Alphabetum Etruscorum statuerem XII. litteris constans, & quatuor deinceps adiunctis, & ut eorum potestatem & valorem omnium primus ostenderem. Descriptio per Epistolam a Litterato Neapolitano ad Socios transmissa est VI. Kal. August. ann. MDCCXLIX. Alia ad picturam veterem spectantia Monumenta in Capite XIII. mox describentur.

Ostensa est in Nocte Coryth. XIII. magna Charta, seu Tabula, in qua aere inciso editum est venerandum Ecclesiasticae Antiquitatis mo-

numentum , nempe antiquum Romanae Ecclesiae Triclinium , sive Cenaculum , Musivi operis pictura insigne , rursus instauratum , refectumque , aptatis antiquis operibus in Basilica Lateranensi , iisdem , quibus antiquitus exornatum fuerat a Leone III. Pont. Maximo . Spectatur in eo regnantis Sapientissimi totius Ecclesiae Hierarchae BENEDICTI XIV. cuius iussu & consilio praeclarissimum hoc opus perfectum est , numisma cum eius imagine , & hac epigraphe .

TRICLINII . LEONIANI . PARIETINIS . RESTITVTIS

Inscriptio aeneae Tabulae incisa elucubrata est a Cl. V. Rodolphino Venuto S. E. & C. Antiquario Pontificio , & ita se habet .

BENEDICTVS XIV. P. M.

ANTIQVISSIMVM . EX . VERMICVLATO
O P E R E . M O N I M E N T V M . IN
OCCIDENTALI . ABSIDE . LATERANENSIS
COENACVLI . A . LEONE . III. SACRO
COGENDO . SENATVI . EXSTRVCTI . QVOD
AD . TEMPLI . AREAM . LAXANDAM
CLEMENS . XII. INTEGRVM . LOCO
MOVERI . ET . AD . PROXIMVM . S.
LAVRENTII . ORATORIVM . COLLOCARI
I V S S E R A T . V E L . A R T I F I C V M
IM.

IMPERITIA . VEL . REI . DIFFICVLTA
 DIFFRACTVM . AC . PENITVS
 DISIECTVM . NE . ILLVSTRE . ADEO
 PONTIFICIAE . MAIESTATIS
 AVTHORITATISQ . ARGVMENTVM
 LITTERARIAE . REIPVBLICAE . DAMNO
 INTERIRET . AD . FIDEM . EXEMPLI
 IPSIVS . CLEMENTIS . PROVIDENTIA
 STANTIBVS . ADHVC . PARIETINIS
 ACCVRATE . COLORIBVS . EXPRESSI
 ET . SIMILLIMAE . IN . VATICANO
 CODICE . VETERIS . PICTVRAE . NOVA
 ABSIDE . A . FVNDAMENTIS . EXCITATA
 ERVDITORVM . VOTIS . OCCVRRENS
 VRBI . AETERNAE . RESTITVIT . ANNO
 CID. IO. CC. XLIII. PONT. SVI . III.

Memoratae sunt in Nocte Coryth. XXXII.
 Picturae antiquae, quae ornabant Ecclesiam,
 ubi servatur & colitur Corpus S. Margaritae
 Cortonensis. Historias pingendas curavit Vberti-
 nus Episcopus Corton. adcito Ambrosio Loren-
 zetto, Pictore Senensi. Picti erant undique
 parietes, & in altero ex his spectabatur Car-
 dinalis Neapoleo ex Vrsina Gente, qui Cor-
 tonam advenerat a Latere Legatus Summi Pon-
 tificis Clementis V. qui Avenione degebat;

qua occasione idem Cardinalis Dei famulam Margaritam, *Sanctam* adpellavit, & multa ad eius honorem contulit, & Bullis editis Privilegia, & Indulgentias donavit. De eodem Pictore plura adfert Philippus Baldinuccius in Decenn. IV. in eius vita pag. 40. ab anno 1330. ad annum 1340. Maiori celebritate & pompa ut singulis annis solemne festum ageretur S. Margaritae, complures Nobiles Cortonenses, praesertim Academici Etrusci, unanimi consensu proposuerunt, nempe ut noctibus duabus in pervigilio, & festo, tota Vrbs accensis lampadibus, & luminibus festivissime explenderet.

Coetus Equitum Sacri Ordinis D. Stephani PP. & MM. pictam Tabulam a Burcio Florentino, cum imagine eiusdem Sancti dedicarunt in suo Sodalitio nuncupato *Boni Iesus*.

In Nocte Coryth. XXI. memoratur, XIV. Kal. Aug. huius ann. Florentia Cortonam advectum pulcherrimum, & molis ingentis simulacrum marmoreum S. Margaritae Cortonensis, stantis, & orantis specie, affabre sculptum a Pompilio Ticciato Flor. impensis D. Abbatis Canonici Philippi Alticozzii, statuendum, locandumque super Portam Burgi S. Dominici, iuxta Ecclesiam B. M. V. Alemannorum.

Recensita sunt in Nocte Coryth. VIII. complura antiquissima Cortonensium Etruscorum simulacra ex aere, pleraque etiam a Gorio edita in Museo Etrusco, qui eorum impressas Tabulas Academiae Etr. donavit, quae rursus prodibunt in Museo Cortonensi; inter quae etiam
com-

comparebit nunc primum in lucem editum ex aere simulacrum Etruscum Bacchi, spectatu dignum propter operis elegantiam, altitudinis unius antiqui pedis, quod nuper effossum est Cortonae in praediis Hospitalis Innocentium. Recensita simulacra antiqua facile XXX. Tabulas perficient.

Museum Nobb. Venutorum antiquis Monumentis, Sculpturis, & scriptis Lapidibus egregio studio conlectis refertum est. In eo tres fictiles Urnae Etruscae nuper in eo reconditae describuntur in Nocte Coryth. XII. quorum opercula exhibent Defunctorum iacentes in lecto imagines, & pulvillis manus eorum subfulciuntur. Earum emblemata haec sunt, multorum sanguine & caede expressae Heroum pugnae, quorum aliqui trabali unco congregiuntur.

CAPUT VI.

GEMMAE ANTIQVAE

NImius essem, si vellem Gemmas omnes, quae spectatae sunt, describere. Aliquot ex his feligam, quae Eruditorum genio faciant satis. Illud vero praenotandum, in more positum apud Academicos Eruscos, (quod & Socii Columbarii Florentini servant) Gemmarum omnium, quae diligenter observantur, & describuntur, ectypa vel cerea, vel sulphurea, in Cimeliis per seriem digesta fervare. Studet quisque Socius non solum, quae in suis Cimeliis servat, sed & aliorum, exterorumque vetusti aevi haec elegantias, ac delicias adferre, & exponere. Non exiguam sane Gemmarum Collectionem possidet Museum Cortonense, quas anno MDCCXXXII. vidi; sed sequentibus annis valde earum numurus excrevit. Complures Gemmae antiquae ex Museo Stoschiano describuntur in Nocte Corythana I. manu Inlustris Feminae atque Ornatissimae, Mariae Magdalenae Ginoriae Florentinae, uxoris lectissimae Nob. V. Philippi de Pancratiis, a Secretis Academiae Cortonensis, quae brevi in lucem mittet Etruscam Versionem suam Mythologiae Cl. V. Banier. Inter has Athleta victor cum palma & peculiari corona: item *Coroebus* *Cassandrae* Sponsus a *Peneleo* occisus: *Aiax* con-

contra *Hectorem* iaciens saxum; & *Cupido* agitans, five stans in *cisio*, cuius antiqua figura hinc innotescit.

Adnotatum in Nocte Coryth. XXVIII. heredem praestantissimi Antiquarii M. Antonii Sabbatinii Romani, hoc anno vendidisse quadringentis quinquaginta scutatis *Pompeii Magni* Caput Gemmae insculptum ab egregio antiquo Gemmario Caelatore *Agathangelo*; quod emit Nobilissimus quidam Polonus, qui Dominae Marchionissae Viduae de Ligneville, veterum elegantiarum aestimatrix optimae, Romae, dum nuper degeret, dono dedit.

Summa voluptate complures Gemmae antiqui operis, raritate & elegantia insignes, spectatae sunt, five Heroicae, five Homericae, five ad Deos, & Mythologicam Historiam pertinentes. Sarda insculptus est *Philoctetes* cum pharetra & sagittis, quas ab Hercule sibi relictas post mortem accepit. Eius crus fasciis circumvolutum cernitur; cui medicinam fecit Machaon Aesculapii filius. Etrusci hoc emblemate veluti ferali interdum ornarunt Sepulcra sua, ut videre est in perrara Vrna funerea Etrusca Musei Guarnacciani in Vol. III. mei Musei Etrusci: quod iustificum emblema & in altera nondum edita Vrna marmorea Etrusca eiusdem insignis Musei Guarnacciani exhibetur. Eximia haec Gemma exstat in Dactyliothea Stofschiana: item altera elegantissima insculpta Plasmæ smaragdineo, in qua Vulcanus divinus Faber, ut ait Homerus, Palladis iussu clypeum Achilli fabricat.

Hecatomben sacrificium forte exhibet insignis Gemma, eximiis caelaturis Sardae pulcherrimae insculptis ornata, quae in lectissima Daetyliotheca Gaviana Florentiae servatur. Huius ectypum ostendit Can. Sellarius. Spectatur in ea Heros, chlamyde & thorace armatus, qui ad aram encarpis ornata, & igne succensam, bovem sacrificaturus stat. Circumstant duo milites sive Heroes, alter hasta, alter clypeo Argolico, in quo Medusae caput, muniti. Hanc ex eodem archetypo elegantissime summa diligentia expressit egregius Gemmarius Artifex Florentinus *Felix Bernabeus*, qui & nomen suum his litteris indicavit: B. Φ. Ε. Is iuvenis ingenio actatem suam annorum XXIV. superat. Hanc gemmam sibi comparavit priscarum elegantiarum aestimator Nobilissimus Manfredus Malasпина, Marchio Filacteriae & Terrae Rubrae, ex Equestri S. Srephani Prior, Socius Etruscus, & Columbarius.

Duo milites, sive Heroes ex urna sortes ducentes exhibentur in Gemma Daetylioth. Stoschianae, cuius ectypum ostensum est. Cl. Philippus Baro L. de Stosch selecta habet XIII. Vasa pulcherrima artificiosissima, anaglyphis operibus stupendo opificio insculpta in Gemmis plane pretiosissimis. Praeter has, Gemmas habet quoque ultra centum, in quibus elegantissima Vascula insculpta sunt: quae quam mirum feraxque fuerit Antiquorum ingenium in tam variis pulcrisque Vasculorum figuris invenientis, testantur. Credibile est Vasa operosissima, quae insignes Sculptores antiqui e marmore

re perfecerunt, etiam Gemmarios Caelatores in pretiosis lapillis ad eorum exemplum expressisse, & interdum nomen suum in ipsis scripsisse; ut in insigni Gemma olim in Museo Parmensi adfervata, nunc in Cimeliarchio Regis utriusque Siciliae, in quo legitur ΔΙΦΙΛΑΟΥ, praestantissimi Opificis nomen. Lectissimas has Vasculares Gemmas triginta annorum spatio idem sibi conquisivit. Singula Vascula sive in corpore, sive in collo, & ansis, figuris faberrime insculptis ornantur: quae plane, ut dicebam, admirandam veterum Opificum praestantiam, incredibilem solertiam, & inveniendi fecundam sagacitatem perspicue ostendunt.

Gemma antiqua e vitro spectata est, in quo Vas exhibetur, cuius ansas conficiunt duo capri; quo emblemate illud antiqui Poetae mirifice illustratur:

Argentum vetus, & stantem extra pocula caprum.

Nam in his Gemmis pretiosa Vasa aurea & argentea Antiquorum, quae in mensis triclinaribus, & in templorum Sacrariis inter donaria exponebantur, expressa fuisse, facile credi potest. Mirifice tantillo in spatio lapillorum certant egregiorum Caelatorum Gemmariorum cum pertinaci labore summum ingenii studium, & immensi opificii conatus felicissimi.

Sed quemadmodum perrara sunt marmorea Anaglypha, quae antiquum Triclinium referunt; ita & Gemmae prorsus singulares hoc emblemate ornatae merito ab Eruditis censentur.

tur. Duae tamen praecipue adnotantur, quae exstant in locupletissimo Stofschiano Museo. In ferreo anulo, olim Dactyliothecae Odamianae, insertus est iaspis, in quo sculptus vir in lectisternio recumbens, phialam manu gerens: ante eum adposita est mensa tripes: pone etiam candelabrum tripes, cui imposita est ardens lucerna. Sed et in Sarda eiusdem Stofschiani Musei praestanti opere caelatum est Triclinium cum mensa, ante quam recumbunt tres homines, qui poculum e cornu tenent, & potare videntur. Post ipsos stat Victoria, quae ferculum adfert: e conspectu positum est candelabrum cum lampade ardente. Forte Triumphalis Cena in hac Gemma repraesentatur; licet non pauca desint ad hoc emblemata, haud tamen indignum Imperatoris anulo, cuius probabile est ornamentum fuisse. Singularis quoque est praestantis Graeci Artificis caelatura anularis Gemmae, in qua Chalcedonio insculptus Iupiter, itemque Cupido delphino vectus per mare. Illud optandum bono Litterariae Reipublicae superest, ut idem Cl. Philippus Stofschius, quod in votis est, & quidem praesertim mihi, publica luce donet ditissimum Gemmarum suarum Thesaurum, in quo principem locum tenent Gemmae antiquae, Caelatorum praestantium nominibus insignitae; nam ceteris editis in praecclaro suo Opere, alias paris dignitatis Gemmas ornatas Artificum nomine, supra quadraginta, addere potest, quae nondum in conspectum Eruditorum prodire, & tunc erit idem Opus absolutissimum.

In-

Inter portenta Gemmariae Artis recensenda videntur duo emblemata militaria Gemmis insculpta ab Opificibus praestantissimis, quae exstant in memorata Stofchiana Dactyliothea. In singulis sculptae sunt galeae Heroicae ornatissimae, ex variis animalibus confarcinatae. Alteram efformant simul conglobata, miro cum ordine & elegantia, canis, porcus; cassidis vero thema est Romulus & Remus, qui a Lupa lactantur. Forsitan quae propria eorum animalium sunt, Artifex exprimere voluit, militibus convenire. Adcedunt hae litterae in eadem Gemma incisae. P. XANTI. sed incertum est an Artificis nomen, seu potius anuli possessorem designent. Alterius galeae, quae Sarda insculpta est, emblemata aries, convolutis cornibus, uti Iovi Ammoni tribuuntur. Altera gemma, quae carbunculum nitore et colore vincit, exhibet galeam personatam, nempe militis effigiem, quam nuper Cl. Stofchius sibi comparavit.

Ostensum est in Nocte Coryth. XLV. Cameum Achatii excisum exquisiti operis, quod Florentiae invenit & sibi emit Ill. Eques Ioannes Bouterie A. E. Exhibet Atalantam, solutis capillis vento exagitatis. Idem splendidissimus Eques Anglus dum haec ostenderentur, in Coetu Academicorum Cortonensium praesens aderat. Alterum quoque observatum ex Achate Sardonyche, sed maximo damno fractum; nam caelatura summi Opificis praestantiam perspicue ostendit. In parte inferiore, quae nunc superest, sculpta est Femina, forte Venus, ad cuius pedes

des stant duo Genii, five Cupidines. Multis laudibus celebratum est artificium Centauri recentis operis, exalptum ab excellenti Gemmario *Pikler* Germano, quod anulo aureo insertum defert Celeberrimus Poëta Caesareus Petrus Abbas Metastafius. Complures aliae Gemmae Academicis Etruscis observandae propositae sunt, quarum ectypa optima serie disposita in Cimeliis Academiae fervantur. Sed his coronidem imponat Gemma insignis ex Sardonyche, in qua sculpta est Diana Venatrix feminuda, cum cervo ante ipsam. In exergo scriptum est Artificis nomen ΗΥΛΟΥ. Hanc gerit Nobiliss. D. Marchio & Senator Spada, Patricius Bononiensis, qui labente Iunio Cortonam venit, ut Corpus S. Margaritae inviseret, et coleret cum sorore sua, uxore Excell. D. Egani de Lambertinis, ex fratre nepotis regnantis Pontificis Maximi BENEDICTI XIV. In praeclaro Opere Cl. Stofsch, in quo LXX. Gemmae antiquae Scalptorum nominibus insignitae adferuntur, et inlustrantur, altera Gemma ex simili ectypo vitreo sui Musei adfertur in Tab. XXXVI. cum imagine Dianae Venatricis cum cervo, cuius epigraphe ΗΕΙΟΥ. ostendunt *Heii* Caelatoris Gemmarii opus. Quum alteram cum hac conferre non detur, iudicium meum non profero. Idem Cl. Stofchius alias insignes Gemmas magno numero habet, plane dignas, ut in his Artifices antiqui praestatissimi nomen suum posteris notum scriberent; quae etiam utinam aliquando optatam lucem adspiciant.

CAPVT VII.

CODICES MSS. ET LIBRI ALIQVOT
EDITI

Cortonensis Etruscorum Academia non solum editis Libris ad Historiam, et Antiquitatem spectantibus adundat; verum etiam egregiam Codicum MSS. supellectilem publico bono servat; quos omnes Academici, de ea optime meriti, dono dederunt, atque in dies augere certatim student. Qui has optimas merces, sicut & alia monumenta ad Eruditionem omnigenam spectantia, dono dederunt, in Corythanis Noctibus laudantur, & eorum munera diligenter describuntur. Nunc primo in loco de MSS. Codicibus sermo, qui anno hoc excurrente vel ostensi, vel dono dati sunt.

Describuntur in Nocte Cotythana III. duo magnae molis Volumina, quae Ill. Philippus de Pancratiis Academiae Etr. a Secretis dono dedit. Ea continent *Expositiones Nicolai Abbatis Siculi in Decretalia*, exaratas anno MCCCCLXXII. ab Ioanne de Tuzzis, oriundo ex Flandria; instante D. Bracciolino de Baldellis Cortonensi, dum Senis Pontificio Iuri daret operam; quae Volumina absoluta sunt Cortonae in Aedibus D. Petri de Baldellis.

In Nocte Coryth. XV. sequentes V. Codices MSS. observati sunt, & descripti: *Theodosii*

dosii Sphaericorum libri, a Christophoro Clavio Societatis Iesu illustrati: Libri tres: His adiungitur: La spiegazione del Compasso di proporzione. Post hanc: Il Discorso di Galileo Galilei sopra il Fiume Bisenzio. Oritur in Urbis Prati viciniis, & regione adiacente circumfusa, in Arnum iuxta Signam intrat. In fine legitur: Ragionamento fatto in forma di Dialogo tra Messer Giovanni Caccini, Maestro David Fortini, e Lorenzo Albizzi, sopra il bonificare il Paese di Pisa; concepito da Lorenzo Albizzi al Sereniss. Cardinale e Granduca di Toscana. Hunc Codicem Academiae Etruscae donavit Ill. Dominicus Hieronymus Vennutus, Patricius Cortonensis, & I. C. Regio Fisco Praefectus, Mag. Ducis Etruriae a Cognitionibus, & Consiliarius &c. Eius ossa condita Florentiae in Ecclesia Virginis Mariae Annuntiatae pereleganti tumulo, & hac epigraphe ornantur:

PIIS . MANIBVS

DOMINICI HIERONYMI . DE . VENVTIS .

VIRI . CLARISSIMI .

HIERONYMI . IN . BELLO . CRETICO . TRIB . MIL .

FILII . POSTVMI .

NICOLAI . EQ . D . STEPHANI . NEPOTIS .

REGII . ETRVRIAE . QVAESTORIS .

ET . FISCO . PRAEFECTI .

PATRICII . CORTONENSIS .

N . MARCELLVS . IOSEPHI EQ . D . ST . F .

SPLENDIDISS . ORDINIS . EIVSDEM

CON-

CONSERVATOR . GENERALIS

PATRVO . DE . SE . BENEMERITISSIMO .

MOESTISSIMVS . P .

V . A . PL . MIN . LXII . OB . CID . ID . CC . XXIX .

H . S . E .

Idem Hieronymus Venutus Cortonensi Academiae & sequentem Codicem dono dedit, hoc cum titulo *Fr. Bonaventurae Cavalerii Planorum & Solidorum Libri sex*. Hoc ipsum opus est rarissimum & ineditum. Celeberrimus Auctor Cavalerius illud inscripsit doctissimo Praefuli Ioanni Ciampinio; & adparet ipsum Auctorem exscribendum curasse; nam in fine adiuncta est *Explicatio Propositionis ad Parabolam spectantis*, quae autographam manum eiusdem Auctoris refert. Adcedunt Epistolae duae item autographae, quarum prima Romae exarata d. xvii. Decembr. an. 1627. in Monasterio S. Callisti, & continet, quam ipse tuetur: *Opinione diversa da quella di Apollodoro sopra le passioni principali delle tre passioni Coniche; dimostrando, che la sua dimostrazione posta nel Libro, conclude per tutti i Diametri delle Sezioni*. Epistolam hanc idem Cavalerius inscripsit Celeb. D. *Benedicto Castellio* Monacho Casiniensi. Altera Epistola eodem mense Dicembri, sed die vii. eiusdem anni ab eodem Cavalerio Romae ibidem exarata est, qua *Castellio* gratulatur, quod in Romano Gymnasio Cathedram obtinuerit, & suum Opus recognoverit Censoris

no-

nomine; mox superius memoratam opinionem, ad eum missam subnectit.

Alter Codex ad Bibliothecam Academiae pertinens, haec continet: *Trattato della Cifra Astrologica, ovvero Principio della Geomanzia*. Constat pag. 42. mox sequitur: *Trattato della Geomanzia diviso in quattro Libri*. Constat pag. 283.

Observatus est etiam in eadem Nocte Coryth. XV. Codex eiusdem Ac. E. in quo continentur *Varie Riforme degli Statuti della Città di Cortona*. Prior Reformatio facta est anno 1580. imperante Francisco I. Magno Etr. Duce, quam aliae mox secutae ann. 1583. 1586. 1589. 1589. comitantur, cum Indice Capitulorum. *Generalis Reformatio* facta est imperante Ferdinando II. Mag. Duce Etr. complectitur Capita LXXXI. Cum his copulantur variae *Additiones*, mox secutae. Adcedunt: *Deliberazioni, Ordini, e Statuti fatti da XII. Deputati nell' anno 1648. sopra gl' interessi della Città di Cortona*: adiectis *Additionibus* mox secutis ann. 1649. 1652. 1655. Hic Codex scriptus est ab Equite Curtio Baldellio.

In Coryth. Nocte XVI. expensus est Codex membranaceus, spectans ad Academiam Etr. cuius titulus in exteriori operimento scriptus, ita se habet. *Brevis, seu Matricula Notariorum ab anno 1321. ad an. 1513*. Desunt in principio paginae aliquot. Incipit a pag. 19. ubi exhibetur: *Confirmatio Collegii Notariorum Urbis Cortonae, & eorum Privilegiorum facta die x. Marii an. 1417. a Bartholomaeo Nerii F. de Pittis, Capita-*

pitaneo Cortonensium, per rogatum Angeli Cenni F. ab Ambra - Nova Vallis Ambrae, Notario eiusdem Capitanei. Sequuntur Confirmationes privilegiorum usque ad pag. 21. hoc est anno 1463. dum esset Capitaneus Cortonae Cyprianus Clementis F. de Sernigis. Electi sunt, ut eas probarent, a Generali Concilio, Thaddeus Guidonis F. Franciscus Bartholomaei F. de Zaccagninis, & Michael Angelus Bertini F. Bartholomaei N. ex rogatu Ser Lambertii Ser Cocci F. de Lamberteschi, Notarii eiusdem Capitanei. Pag. 26. anno 1492. plenis suffragiis in Collegium Notariorum cooptatur Ser Panezius Honesti F. Bertini N. de Pandorziis. &c. pag. 27. anno 1513. recensentur Nomina Notariorum Cortonensium de Collegio. Pag. 32. adfertur Album vetustius Notariorum omnium Collegiatorum, quod incipit ab anno 1363.

Ioannes Comes Serninius Eques Hierosolymitanus ostendit chartaceum Codicem suum scriptum anno 1591. a D. Hasdrubale Domini Ludovici Sernini Cucciatti Nobilis Cortonensis, ex alio MS. Di Guido di Pierbonciano di Niccolò Tartari, & Vagnotti. In eo continetur Brevis Artis, & Collegii Notariorum de Cortona, Anno Domini MCCCXXI. Quae in hoc Codice adferuntur, Academici Etrusci, omnia diligenter exscribenda iusserunt, & merito quidem; quum ex his multa ad Historiam patriam, & Familiarum Genealogias inlustrandas hauriri possint. Catalogus Notariorum desinit in numero anni MCCLII. in quo recensetur Bonaccursus de Sarfiola.

In Nocte Coryth. XXIV. sequentes Codices observati, ac descripti sunt: Codex chartaceus cum hoc titulo rubro colore inscripto: *Opinione di Leonardo da Vinci*. Idem Codex & haec complectitur: *Modo di dipingere Prospettive, Ombre, Lontananze, Altezze, Bassesze da vicino, e da lontano, e altro; & Precetti di Pittura*. Paginae sunt 291.

Alter Codex multa ad usum Cabalistarum continet. Incipit adlata Tabula, quae inscribitur: *Ludus Pythagoricus*. Sequuntur alii Ludi, Rotae, & Tabulae. Mox: *Cabala di cinque Domande, e Quesiti: Cabala per gl' Infermi: Luogo della Luna: Sphaera Hermetis & Pythagrae: Biantis prophetiae*. Trattato della Cabala: modo di praticare un'altra Cabala. „ Modo di leggere le Cifre, mox & aliae Tabulae Cabalisticae „ ad decipiendum ignorantem homines, & ad pecuniam ex iisdem contrahendam.

Nocte Coryth. XL. Codex Sellarianus optimae notae iterum expensus est, & complura ex eo excerpta, & notata. Chartaceus est, Saec. XV. exaratus. In eo haec continetur *Leonardi Bruni Arretini*, Viri litteratissimi, & fama nominis celeberrimi, Opera.

1. *Versio Latina Oeconomicorum Aristotelis ad Cosmum Medicem Virum Clarissimum*. Excusa est una cum versione *Politicorum* Basileae anno 1538.

2. *Versio Latina Libelli Xenophontis, cui titulus Tyrannus*. Hoc opus elegantissimum, nondum in lucem prodiit, teste Cl. Lauren-

tio

tio Mebus S. E. qui in Epistolarum Brunianarum editione adnotat, hoc ipsum opus absolvisse die XVI. Maii anno MCCCCIII.

3. Versio Latina Libelli Magni Basilii, cui titulus: *Ad Iuvenes Religiosos, quibus studiis opera danda sit*. Prodiit non semel in lucem.

4. Versio Latina Fabulae Ioannis Boccaccii de Tancredo Principe Salernitano, hoc est de Guiscardo, & de Sigismunda Tancredi Principis filia.

5. Prisciani de Figuris numerorum, & ponderibus, Liber singularis.

6. M. T. Ciceronis Epistola ad Q. Fratrem, quae incipit: *Etsi non dubitabam* &c.

7. D. Hieronymi ad Amicum aegrotum Epistola.

— Eiusd. de Captivo Monacho Epistola.

— Eiusd. ad Marcellam, ne contristetur de morte Blefillae, Epistola.

— Eiusd. de honorandis parentibus Epistola.

— Eiusd. ad Eustachium virginem de transmissis muneribus, Epistola.

Planctus, sive lamentum Origenis a Beatissimo Hieronymo Presbytero de Graeco in Latinum translatus.

Libellus Hieronymi de Monogamia ad Ageruchiam.

Mox adferuntur Epistolae Gasparis Regii, Silvestri Cortonensis, & Nicolai Cortonensis, Guidonis Grammatici, Sanctis Cortonensis, Fr. Alberti Sarteianensis, Marci Marrusii Siculi Epistolae & Carmina; de quibus infra.

Sequuntur eiusdem Leonardi aliquot Epistolae, ex quibus aliquot editae a Mehus. Inter has hae ineditae infra bono Reipublicae Litterariae adferentur, 3. *Non ago tibi gratias* 4. *Gravem & atrocem accepi nuntium* 5. *Vix dici potest*. 7. *Illustrissime, atque egregie Domine*. Mox sequitur: *Epitaphium Braccii per Leonardum Arretinum*.

*Transivi intrepidus per mille pericula Martis;
Nec acies ferri, nec vastis moenia fossis,
Meatus tenere meos. Domat omnia Virtus.*

Eadem Nocte XL. in Bibliotheca Sellariana ex variis Codicibus MSS. plurima alia ab eruditis Sociis exscerpta, & transcripta fuisse; quae nisi hoc in Volumine retulissem, parum aut nihil de Clarissimorum Virorum demortuorum gloria sollicitus viderer, & Literariae Reipublicae utilitati non consulissem. Sed de his luculenter inferius erit dicendi locus.

Dum sermo incidisset de Atlante Geographico Stofschiano, de quo superius nonnulla adnotavimus Cap. II. scriptum est, eius Geographicam Bibliothecam in dies miro studio & labore augeri Chartis ac Tabulis perraris, & quidem permultis magni pretii. Constat fere CCC. magnis Voluminibus in charta maxima, in quibus percommode accurata serie digestae spectari possunt Tabulae, vel aeri incisae, vel a Pictoribus delineatae Ichnographicae, situs Regionum, nomina earum, & celebriora singularum Urbium Aedificia, Palatia, Ecclesiae, For-
ra,

ra, Horti, Fontes; insigniores pictae Tabulae tum Ecclesiarum, tum Pinacothecarum: Antiqua Toreumata marmorea, quidquid denique & instruere, & oblectare Eruditorum oculos potest. Inter haec XL. Volumina Romam aeternam Urbem cum sacram tum profanam, & vetera eius Monumenta per singulas Regiones distributa cumulatissime exhibent; qua Collectione & ipsi maximi Reges, si haberent tam accuratam & locupletem, valde gloriari possent. Vix Tomus ad singula describenda sufficeret.

Ostenſus eſt in Nocte Coryth. XXV. per-
 rarus liber *Venetius* editus per *Heredes Franci-*
ſci Rampazzetti anno 1579. qui praeter *Gram-*
maticam, cuius auctor eſt *Hieronymus Capbarus*
Salernitanus, continet etiam *Tractatum de con-*
ficiendis Epistolis. Adferuntur Epistolae aliquot
 ſcriptae a Philippo Venuto Nobili Cortonenſi
 & aliorum ad eum, & ad eius Fratrem. Pag.
 19. ſcribit: *Maximus Bragadenus Philippo Ve-*
nutio. Pag. 23. a t. *Philippus Venutius Camil-*
lo Gualterio Romano. Pag. 31. a t. *Hieronymus*
Capbarus Hieronymo Venutio Cortonenſi. Vbi
 inter cetera haec: *Tuum itaque ſi nomen, ſi do-*
rum, ſi familiam, ſique genus Venutiorum,
quod eſſe clariffimum non ignoro. Sequitur alia:
Ioannes Bragadenus Hieronymo Venutio S. D.
Alteram ſcribit Philippus Venutius Caeciliae Fior-
deligiae Venutae; & tandem Epistola Regia,
 in qua *Franciſcus II. Galliarum Rex Chriſtia-*
niſſimus adcit ad ſe *Philippum Venutum*, eique
 privilegia, & indulta familiaritatis largitur:
Franciſcus Rex Gallorum Philippo Venutio S. D.

Parisiis 1568. Ipsum Regem adiisset *Philippus* ni praepropera Regis mors contigisset. Idem *Philippus* connubio sibi iunxit Nobilem Femina D. Lucretiam Minio Venetam, filiam Senatoris Almorio Minii. Eius frater Hieronymus uxorem accepit D..... Brancacciam Nobilem Cottonensem, e quibus orti Eques Nicolaus, ex hoc Hieronymus Centurio maior; ex hoc vero Ioseph Eques, & Dominicus Hieronymus I. C. Regio Magni Ducis Etruriae Fifico Praefectus; ex Equite vero Iosepho Eques & Marchio Nicolaus Marcellus Venutus & fratres eius, viri ornatissimi. Hunc librum ostendit Cl. Nicolaus Vagnuccius A. Etruscus, & Patricius Cortonensis.

Epitaphium adpositum Sepulcro marmoreo praeclaudati Cl. Viri Dominici Hieronymi de Venutis supra dedimus pag. 62., quod ornatum eius imagine, protoma nempe marmorea, & gentilitio stemmate, ex opificio Hieronymi Ticciati Sculptoris & Architecti Florentini percelebris, spectatur, ut diximus in Claustro PP. Servitarum D. Mariae ab Angelo Annuciatae Florentiae.

Dono datus est a D. Laurentio Venuto Patricio Corton. Codex MSS. ita inscriptus: *Il B. Guido da Cortona dell' Ordine di S. Francesco. Opera Scenica del P. M. F. Fratini Cortonese, dell' Ordine de' Servi, Accademico TOPISTA; recitata dagli stessi Signori Accademici per la Festa di esso Beato, dedicata all' Illustriss. Sig. Ugolino Borboni, de' Marchesi di Petrella.*

Corythanae Noctis XLII. eruditae vigiliae dum agerentur de more, dono datus est Academiae Etruscae Codex MS. ita inscriptus: *Lezione di Francesco Peccetti Celestini da Cortona, fatta nell' Accademia de' Sepolti in Volterra, sopra la Cometa, il dì 28. di Ottobre 1607.* Idem Auctor librum edidit in folio, inscriptum *Chirurgia di Francesco Peccetti Celestini, & alia non pauca scripsit, quae adservantur in domestica lectissima Bibliotheca Cl. Sellarii A. E. qui ab heredibus Celestinis, anno MDCCXXXVI. totam eius Bibliothecam sibi comparavit; in qua complures optimi Codices, quos habet, reperiiebantur. Hi Codices additi reliquis, quos a Maioribus suis domi relictos invenit, & his, quos multo studio frequenter sibi comparat, insignem Bibliothecam MSS. Codicum selectorum conficiunt; e quorum numero non paucos nuper initio anni XVI. inclusit Societatis Columbarie Florentinae, me praesente, Sociis ostendit; inter quos duo Chartacei Codices in folio memorabiles observati sunt; quorum alter circa dimidium Saec. XIV. exaratus, continent Etrusca Lingua versas *Vitas SS. Patrum*; alter vero membranaceus, continet Prosa Etrusca versas *Heroidum Epistolas Ovidianas*; qui Codex picturis ornatus, scriptus Saec. XV. censetur. Codices Sellariani ad hoc tempus numerum CXXX. excedunt.*

Ad Academiam Cortonensem pertinentes duo Codices MS. in folio spectati sunt in Coryth. Nocte XLIX. quos exscripsit prae laudatus Abbas Honuphrius Baldellius A. Etruscus mu-

nificentissimus. Hic eorum titulus: *La Regina Invitta Trionfatrice de' Viventi*, la quale fu di sua possanza pomposa, mostra in XVIII. suoi tragici Trofei; e si vedon tutti quelli, che sono stati violentemente levati dal mondo, con più Tavole copiose, raccolte da diverse Storie, e messe insieme da Francesco Tommasini dal Monte Sansavino in Toscana.

In Nocte Coryth. VI. visus est Cod. MS. cuius per typos evulgatio prohibita a Cosmo III. Mag. Duce Etruriae, qui ita inscribitur: *La Bugia Smascherata*, ed il Correttore corretto nella Risposta data alla Lettera dell' Eccellentiss. Sig. Dottor Antonio Messeri Medico Condott. di Prato. „ Sentimento del Dottor Giuseppe Noletti, Filosofo, e Medico Parmigiano, col quale mostra manchevoli, e irragionevoli gli Argomenti co' quali il Signor Dottor Messeri presume di abbattere le forti Conclusioni; e sulle Dottrine esposte nell' Opere del Signor Dottor Gio: Paolo Ferrari sopra gli errori dell' Empirica, Opera Postuma.

Marchio Venutus ex domestico suo Tabulario plures adtulit Codices vulgo *Protocolli*, ex quibus varia monumenta hausta sunt; quae tum Sacram, tum Civilem vetustissimae Urbis Cortonae Historiam inlustrant, de quibus non pauca inferius.

Dum fermo non semel habitus esset de *Antiquitatibus Herculaneis* in Nocte Coryth. XXXIV. adnotatum est, haud multum plane fidendum, sed caute omnia expendenda esse, quae describuntur in celeberrima Tabula Peut-

tin-

tingeriana. Id ut perspicue pateat omnibus, adfertur Articulus Epistolae scriptae a Cl. Philippo L. Barone De Stosch die XIX. Iulii huiusce anni 1749. ad Academicum Etruscum amicum suum: En eius verba: Io, che conosco la *Tabola stessa in Cartapecora*, che io stesso ritrovai in *Augusta*, e feci poi comprare al Principe Eugenio l'anno 1717. vi posso dire in primo luogo, che bisognerebbe ricopiarla tutta di nuovo, e farla ristampare tale quale ella è. In secondo luogo, vi devo avvisare, che i nomi proprij sono scritti di un' inchiostro nero; ma le linee, ed i numeri, che segnano le distanze, sono di inchiostro rosso, e sono soggetti a grandissimi equivoci, per essere saltato via in molti luoghi quel color rosso, che era di minio, e gomma, e molto meno tenace del color nero, che si è incorporato nella *Cartapecora*, e per conseguenza ha patito poco; onde è stato facile, che all'occhio del trascrivente il numero VI. gli sia parso XI. &c. Huius ocularis observationis licet inscius §. XII. ubi *Admiranda Antiquitatum Herculanensium* primus descripsi, & inlustravi, pag. 114. in Tom. I. Symbolarum haec tamen adnotavi: *Igitur emendanda Itineraria, Tabula, quam supra adtuli pag. 14. ubi pro HERCVLANEVM XI. reponendum est VI. Herculanum a Neapoli distare (Cluverius) adserit miliaribus sex tantum: quod mendum valde perspicuum ansam dedit ambagibus, & inutilibus fermocinationibus de situ HERCVLANEI.*

CAPUT VIII.

SIGILLA AEREA OBSIGNATORIA
MEDII AEVI.

Magno praesidio atque adiumento ad Historiam cum Sacram, tum Civilem, praesertim patriam, inlustrandam sunt, omnium Eruditorum consensu, SIGILLA OBSIGNATORIA medii aevi. Celeberrima Cortonensis Academia iam centum in suis Cimeliis recondita, optimaque serie digesta publico bono possidet. In Volumine I. Noctium Corythanarum quinque Sigilla describuntur: in Vol. II. duo: in III. decem & septem: in IV. duo: in V. septem: in Volumine vero VI. quod nunc expilamus, exordio facto a Sigillo sub numero XXXIV. reliqua usque ad integram Centuriam, quum ab Academicis Etruscis ostensa essent, breviter describuntur. Cupiebam heic integram Centuriam proferre; sed quum singula eruditis observationibus egregie ornaverit Clariss. I. C. Reginaldus SELLARIUS, hanc spartam ei lubenter relinquo, quum sit patriae Historiae Cortonensis, eiusque veterum monumentorum scrutator peritissimus. Quum autem ipse litterariae Reipublicae bono mihi permittat, ut ea tantum Sigilla, quae in hoc Volumine proposita sunt, breviter recenseam; ne tam eximium huius Voluminis decus praeterream, heic muneri meo faciam satis. Pleraque
ex

ex his Sigillis ad Academiam Etruscam pertinent, nonnulla ad Academicos Etruscos, quorum nomina ibidem laudata a me quoque laudantur. In hisce Sigillis frequenter solitaria & singularis littera S. expressa, quod iam notum est, *Sigillum* significat.

I. *Sed in Serie in Volum. XXXIV.*

S. CVRIE EPISCOPATVS CIVIT CASTELLI. Emblema est pastoralis baculus & mitra. Figura rotunda, Exstat Florentiae inter Cimelia D. Palmerii Pandolfini, Patricii Flor. Soc. Col. Pag. 60.

XXXV.

Sigillum maximae magnitudinis, lauri folium referens, in quo sculptus equo insidens S. Georgius; adstat Vir tunicatus: infra Religiosus orans, flexis genibus. Epigraphe: SIGILLVM . MONasterii . Sancti . GEORGII . DE LVCA . FACTVM TemPore . Domini . VGO- NIS . CARDINALIS . GERMANI . Domini . NoſTRI PAPE . nempe Clementis VI. Exstat in Museo Stofchiano. Descriptum pag. 60.

Postulat perinsigne hoc Sigillum non breves notas, sed commentarium: de quo non pauca nuper ad Cl. Mannium, & ad me scripsit Vir Eruditissimus Bernardinus Baronius, Nobilis Lucensis, egregius patriarum Antiquitatum Investigator, & Interpret. Antiquissima est huius Ecclesiae fundatio; nam in Archiepiscopali Archivo Lucensi adſervatur monu-
men-

mentum membranaceum sub numero ✠ G. 91. anno secundo Desiderii Regis, Indict. IX. quibus annus circiter DCCLX. indicatur. In eo legitur quod *Sassilus*, Antichini bonae memoriae filius, bona sua reliquit pro remedio animae suae variis Monasteriis & Ecclesiis in Civitate Luca positis, & inter has Ecclesiae S. Georgii, cuius Monasterium in hoc Sigillo nominatur. Haec Ecclesia anno MLV. ab Henrico & Rolando, fratribus, & civibus Lucensibus, donata fuit, quod ad eos pertineret, Monasterio Cassinensi, e quo missus est Vir Religiosus nomine Ioannes, qui in hoc Lucensi fundaret Ordinem Benedictinae Religionis; quod colligitur ex Chronico Monasterii Cassinensis, rursus edito a Cl. Muratorio Tom. IV. Scrip-
tor. Rer. Ital. pag. 405. in quo habetur, quod *per hos dies Henricus & Relandus germani Fratres Lucensis Civitatis, Viri Nobiles, obtulerunt in hoc Monasterio (hoc est Montis Cassini) Ecclesiam S. Georgii, quae intra eandem Civitatem in eorum patrimonio sita est; ad quem locum, qui totus heic exscribendus erat, lectorem mittimus.* Haec Ecclesia, & Monasterium S. Georgii anno MLXXXVIII. adiunctum sibi habebat Hospitium pro peregrinis. In Bullario, exarato & digesto a Basilio Serenio, Mediolani edito, anno MDCVI. recensetur Bulla Innocentii II. qui iubet, ut Ecclesiae S. Frigidiani Lucensi, hoc est Othoni & suis Fratribus restitueretur Parrochialis Ecclesia, quam violenter usurparant Monachi S. Georgii Lucensis. In Claustro huiusce Monasterii adhuc exstat, & vi-
situr

fitur anaglyphum, in quo sculptus Monachus Benedictinus, cum hac epigraphe.

A. D. MCCLXXXVI.

TĒPORE . ALDEBRANDI -P-EPOSITI FACTV
Ē. Ħ. OP.

Anno MCCCXXXIII. a Monacho Ord. S. Benedicti retinebatur, qui Praepositus vocabatur.

XXXVI.

SIGILLVM . ORLĀDI . PRIORIS .
SANCTI . DONATI . *Gryphs alatus repens* .
Inventum est in Agro Cortonensi . Exstat penes
Equitem Ioannem Baptistam Mancinium, Pa-
tric. Corton. Descriptum pag. 85.

XXXVII.

Sigillum SOTIETATIS . DISCIPLINE . D.
MONTE Sancti . SAVINI . *Imago Christi Cru-
cifixi* . Exstat apud D. Antonium Baldium Cor-
tonensem, Musices Professore peritissimum .
Descriptum pag. 97.

XXXVIII.

SIGILLVM COMV PO DE ANTAIVOL.
Sigillum Communis Populi de Antaiolo . Fig.
rotund. Stemma cum tribus ensibus, mucrone
deorsum verso . Inter Cimelia Academ. Etr.
Cort. cui dono dedit Ill. Marchio Venutus .
Descriptum pag. 202.

XXXIX.

S. FILIOR BARTOLOMEI DE AMIANO DE PIS. *Insigne gentilitium*. Cl. Sellarius A. E. dono dedit. Pag. 202.

XL.

Sigillum RAIMVNDI . DEI . ET . APOLEM . SEDIS . GRATIA EPISCOPI SORANI. Vide Cl. Mannium, qui observat Sigilli Artificem errasse Tom. III. Sig. I. Cl. Vghellius hunc Soranum Episcopum non recenset. Inventum est a rustico in montibus Cortonae an. 1729. Sibi comparavit Marchio & Eques Venutus, A. E. Descriptum pag. 202.

XLI.

Sigillum RECTORUM MVNITIONIS CASTRORUM . COMMUNIS . SENARUM . *Insigne Fortilicium cum turribus*. Ostendit Cl. Sellarius, penes quem in domestico Museo exstat. Descriptum pag. 203.

XLII.

S. CAPLI . MŌAR . SCI LAVREČII D'CVLTVBONO . *Sigillum Capituli Monasterii Sancti Laurentii de Cultubono*: nunc Coltibono. Fig. rotund. *Insigne*: Manus chirotheca amicta, quae magnum Calicem tenet super Altare. Pertinet ad insigne Monasterium Congregationis Vallisumbrosae in Etruria; apud eundem Sellarium. Dedicata est Ecclesia S. Laurentio Levitae & Martyri, ad quem adludit Calix su.

super sacram Mensam ; qui Xysto Episcopo Ecclesiae Dei, dum ad Martyrium duceretur, flens dixit : *Experire certe utrum idoneum ministrum elegeris, cui commisisti Dominici sanguinis dispensationem* : uti in Lib. I. Cap. XLI. Offic. S. Ambrosii memoratur. Hodie in Sigillo, quo Religiosi Ascetae Coltibonensis Monasterii utuntur, pro calice, sculpta est crates ferrea, in quaustus martyrium subiit idem fortissimus Christi Athleta.

LXIII.

S. VANNVCHII SCITI D' TVI. Fig. rot. Insigne *Circulus in parte inferiore ; in superiore vero duo* ; apud eundem Sellarium. Descriptum pag. 206.

XLIV.

SIGILLVM EPISCOPALIS CVRIE CORTONENSIS. Fig. oval. *Baculus Pastoralis in medio duarum Mitrarum*. Exstat in Museo Cortatio cum quatuor & viginti sequentibus.

XLV.

S. COMVNIS DE TORRITA. Fig. rot. Insigne : *Leo rapax, sinistra florem ostentat*.

XLVI.

S. CAVALCĀTIS ARCI. PBRI. D' CORTON. Hoc est : *Sigillum Cavalcantis Archipresbyteri de Cortona*. Fig. oval. *Virgo Mater Dei sedens cum Iesu in gremio : sub qua iunctis manibus idem Archipresbyter orat*.

S. IO.

XLVII.

S. IOHIS GVIDONIS ALFERII D' POGIONE. Fig. Triangul. *Quinque monticuli pyramidem formantes*. Cl. Mannius illustravit Tom. XVI. num. 7. pagin. 79. Descriptum in pagina 206.

XLVIII.

S. FRANCISCHE VXORIS GVIDONIS MARCHIONIS D' VALIANA. Fig. oval. *Virgo Mater Dei sedens cum puero Iesu in ulnis : sub qua eadem Matrona orat iunctis manibus , capite velato*. Hoc tempore Domini Marchiones de Monte obtinebat Valianam, & alia Castella Pag. 207.

XLIX.

S. FRATERNITATIS SANTI ANSANI D' SENIS 1436. S. Fig. oval. *S. Ansanus stans dextra palmam, dextra vexillum tenens*. Littera S. post 1436; initialis forte est, ut indicet *Salutis*. Pag. 207.

L.

S. D. ANT. DE CIONCOLARIIS V. I. DOC. CORTON. hoc est : *Sigillum Domini Antonii de Cioncolariis Vtriusque Iuris Doctoris Cortonensis*. „ Cassis gentilitia in cuius vertice aper elatis pedibus sub casside clypeus „ cum insignibus DD. Cioncolariorum Cortonensium, cum fascia, quae per medium dividit ipsum clypeum. Psittacus in superiore „ par-

„ parte, cui imminent tres stellae. In parte
„ inferiore tria septa transversim. Pag. 207. „

LI.

S. PRESBITERI. GVIDONIS. DE VRSA-
RIA. Fig. oval. In summitate scuti templum:
in medio ursus; inferius arbor. Pag. 207.

LII.

S. FRANCISCI PLEBANI PLEBIS DE CRE-
TI. Fig. oval. Sanctus cum casula orans brachiis
expansis. Haec Plebs adhuc exstat in Agro Cor-
tonensi. Pag. 207.

LIII.

S. COLUMBE ABATISSE MONASTERII
S. MAFFEI. Fig. oval. Angelus stans. Pag.
207.

LIV.

S. FIDANTIE CAN. BASILICAE PCI-
PIS APL'OR. D' VRB'. Hoc est. Sigillum Fi-
dantiae Canonici Basilicae Principis Apostolorum
de Vrbe. Fig. oval. Templum, in cuius vertice
B. V. M. Annuntiata: intra Templum, sive
Basilicam, S. Petrus, qui sinistra clavem tenet,
dextra benedicit. Infra idem Canonicus orans fle-
xis genibus. Pag. 207.

LV.

S. FRANCISCI PÖRIS. S. M. MAIO-
RIS. Fig. oval. B. V. M. sedens cum Puero Ie-
su. Sub ea idem Prior flexis genibus orans.

E

Pen-

Pendet post eius homeros magnum capucium.
Pag. 207.

LVI.

S. MATEO . DI . CENNIO . PALMIERI .
Fig. oval. Sigillum hoc est argenteum, in quo Sar-
da antiquo opere sculpta inserta est. Exhibet
feminam seminudam, ante quam adstat Satyrus
tibiis canens. Pag. 207.

LVII.

S. IOHIS DE KREINFELT. Fig. rot. *Duae
Stellae in parte superiori, fasciae intermediae;
subtus alia stella.* Pag. 208.

LVIII.

S. RVSTICI BONCONSILII. I. V. D. In
Scuto tesserulae.

LIX.

S. ROGERII MALORIV. Fig. rot. *Quin-
que fasciae per longum; superne tres mitrae.*
Pag. 208.

LX.

LAVRENTIVS CLARI. Fig. rot. *Cassis
cum pennis, cuius vertex in caput aquilae de-
sinit. In scuto Aquila alis expansis.* Pag. 208.

LXI.

MEO . DI NIGI . DE . TALOMEI . Fig.
rot. *Scutum cum fascia in medio; superne duae
Lunae falcatae; infra una tantum.* Pag. 208.

S. VGO.

LXII.

S. VGOLINI DNI RAINERII. BERI. Fig. rot. *Magnum aedificium turribus munitum, cuius porta patens est.* Pag. 208.

LXIII.

S. SIMELLI FILIPPVCII. Fig. rot. *Sigillum Simonelli Filippucci. Scutum cum magno lilio.* Pag. 208.

LXIV.

S. PRATO. PAGANVCCI. Fig. rot. *In scuto sculptum P.* Pag. 208.

LXV.

S. MICHAEL D' OPOCTENDIA. Fig. rot. *Angelus scutum tenens, in quo tres cassides sculptae, duae superius, tertia inferius.*

LXVI.

SIGILLVM DNI ANTONII EPISCOPI DEI GRACIA REGINI AME. Fig. ov. *magnitud. insignis. In aedicula veteris architecturae sculpta sedet B. V. Maria cum Puerio Iesu. Infra idem Episcopus Pontificio amictu, flexis genibus orans: hinc inde duo stemmata simillima cum corona.* Pag. 208.

LXVII.

S. D. DAMIANI. DEI. GRA. EPI. NIC. D. N. LEGATI. DE LATE. S. NP. ARII. Fig. oval. & magnit. insigne. Pag. 208.

*Hoc est Sigillum Domini Damiani Dei gratia
Episcopi Niceni. Domini Nostri Legati de La-
tere*

„ Sanctus intra aediculam, sub qua idem Epi-
„ scopus mitra ornatus stat cum baculo Pasto-
„ rali. Hinc inde duo parva stemmata. „

LXVIII.

S. MARTINI DE RVAVLO VRTELICI.

Fig. oval. *Super arborem nidus, ubi pellicanus pro-
prio cruore pullos suos pascit; sub arbore ovis.*
Pag. 209.

XIX.

S. MONASTERII SCE MARIE NOVEL-
LE D' MONTE POLITIANO I PODIO . EX.
PORTA GRACCIANI. Fig. oval. *Beatissima
V. M. ab Angelo annunciata; sub qua Monia-
lis flexis genibus, iunctisque manibus, velato
capite orat.* Pag. 209. describitur.

Observatum est in Noct. Coryth. Vol. V.
pag. 159. alterum Sigillum cretae impressum,
cuius archetypum intercidit. Sculptura est prae-
ter morem pulcherrima; & ex eo discimus an-
tiquitus in monte Politiano extra portam Grac-
ciani existisse Monasterium & Ecclesiam San-
ctae Mariae Novellae. Ectypon exstat in Mu-
seo Coratio.

Videnda supersunt XVI. Sigilla nunquam
antea observata in hisce Noctibus, quae exstant
in Museo Academiae Cortonensis. Priora qua-
tuor, idest LXX. LXXI. LXXII. & LXXIII.
ovalis sunt figurae, reliqua sphaericae.

S. POIS

LXX.

S. POIS (*Prioris*) MONASTEI. SCI. SALVATORIS. DE. AQVA. BONA. *Salvator stans dextra benedicit, sinistra tenet volumen.* Pag. 209.

LXXI.

S. CRISTOFORI. ABBATIS. ABAZIE. SCI. LAVRENTII D' ABDINGHESCA. S. *Laurentius stans dextra palmam, sinistra librum tenet.* Pag. 210.

LXXII.

S. GVERRE. PLEBANI. PLEBIS. SANCTE MARIE D' PACINA. *In Sacello B. V. M. cum puero Iesu sedens cernitur; infra stemmata.* Ibidem.

LXXIII.

SIGILLVM CAPITVLI ET D. PLEBANI S. M. AD MONTEM. *Decem Seraphinis circumdata est Deipara Virgo; infra in puro stemmate tres monticuli.* Ibidem descriptum. Quae sequuntur sunt rotundae figurae.

LXXIV.

FRANCISCO. *Stemma ornatum tesserulis, & interiectis liliis.* Ibidem in Anulo.

LXXV.

S. F. SERGII. DE SIRIPANDO. ARMIRATI RHODI P. SCTE EVPHIE DE

..... Hoc est : „ Sigillum Fratris Sergii
 „ de Siripando Armirati Rhodi, Praeceptoris
 „ Sanctae Euphemiae de Hae litte-
 rae sunt in gyro ; aliae quamminimae in tae-
 niolis volitantibus. Ex his taeniolis altera cir-
 cumdat cassidem ; altera circumvolvit enssem cum
 mucrone deorsum, sub quo in taeniola scriptum :
CHI COSI' VOLE COSI' ABBIA. In altera
 taeniola ob litterarum minimarum exiguitatem
 quid scriptum sit expiscari minime potuit. Ex
 casside eminent plures pinnae, & lupus ovem
 enecans. Sub casside stemma in quo leo ra-
 pax ; e regione eiusdem Luna falcata, quod est
 eius stemma. Dum aliquos eruditos Viros in-
 terrogarem, ex his aliqui putabant in Siciliae
 Regno extare S. Euphemiam, cuius hic Inlu-
 stris & Religiosus Eques fuit Praeceptor ; qui
 Ordinem Sacrum ingressus est anno MCCCC-
 XXXVIII. Huius Sigilli explicationem doctus
 aliquis Eques Hierosolym. nobis exhibebit. Si-
 gillum hoc cum aliis dono dedit Acad. Etr. Cl.
 Marchio & Eques Venutus.

LXXVI.

SIGILLVM MADONNA GRACIA DE
 ∴ litterae aliae nullae. Stemma bifariam di-
 visum ; in superiore parte Draco exserta lin-
 gua ; in inferiore tesserae compositae. Stemma
 indicat forte hanc mulierem Gratiam esse ex
 familia de Dracone pag. 211.

LXXVII.

S. PERI. DE. PETRAMALA. *In Stemmate trino ordine eminent tesserulae, in primo tres, in secundo duae, in tertio una. Stemmati imminet magna Aquila Imperialis: ad denotandam ex Imperio dependentiam defuncto Guidone de Petramala; nam Petrus, cuius fuit hoc Sigillum, Arretii Dominus evasit anno MCCCXXVII. Vide Tom. VIII. Annal. Murator. pag. 155. Descriptum ibidem.*

LXXVIII.

CRISTOPHORVS SABELLVS. *Stemma bifariam divisum a fascia transversim, supra quam duo leones, qui pedibus anterioribus pilam tenent, cui pilae imminet avis. Sub fascia vero tres aliae transversae. Descriptum ibidem.*

LXXIX.

S. LODOVICI. CECCARELLI. *Tres fasciolae undulatae occupant scutum. Sed notandum, quod in parte superiore sculptum est Stemma Nobilis Familiae Baldelliae Corton.; quod forsitan incidendum curavit Cl. Abbas Onuphrius Baldellius, qui Academiae Cortonensi Museum suum dono dedit, & Sigilla XVI. in quorum numero ex hoc recensetur. Ibidem.*

LXXX.

S. GVILLEME. VIOVL. *In Stemmate Gryps rapax. Ibidem descriptum.*

LXXXI.

S. VANIS (*Vannis*) FIL' PPI BONACVRSI.
Stemma, in quo tres fasciae transversae; hinc inde tigres duae. Ibidem.

LXXXII.

S. GVILLIMI. NOT. DE PATARIS. *Leo rapax. Ibidem.*

LXXXIII.

S. BONINI. SEOLAIVOLI. DE. MONTALCINO. *Stemma est scala media inter duas stellas: superius rastrum tessellatum. Descriptum ibidem.*

LXXXIV.

S. PVCH. VGVITIONIS. D' CASTRO NOVO. *Aedificium turritum. Ibidem.*

LXXXV.

DONATA IONE RECVTI. In area pro stemmate R. D. Ibidem.

Praeter haec Sigilla alia X. exstant in Cimeliis Academiae Etruscae, quae iam in superioribus Noctibus Corythanis descripta sunt; quae idcirco adnotata & descripta sunt, ut ab ipsis Academicis Etruscis observationibus inlustrata in lucem proferantur. Sequuntur alia Sigilla obsignatoria ostensa, & descripta in postrema Nocte Corythana quinquagesima, ut centenarius numerus impleatur.

LXXXVI.

SILVIVS TT. S. LAVREN. IN LVCINA
 PRESB. CARD. CORTON. Fig. ov. Exstat pe-
 nes Illustr. Equit. Io. Hier. Serninium. *In par-
 vo templo sedet B. V. M. cum puero Iesu: ad-
 stat a dextris S. Ioannes Baptista, a sinistris
 S. Laurentius d. palmam, s. cratem tenens.* In-
 fra est stemma Passeriniae Familiae, quod tem-
 pore Leonis X. P. M. exhibebat bovem supra
 tres monticulos stantem; sed ab eodem Leone
 X. quum Cardinalis Silvius multa accepisset
 beneficia, & Mediceo Stemmate donatus fuisset,
 tunc Passerinia Familia sub stemmate Mediceo
 iacentem bovem expressit; quare memoriae cau-
 sa in Cortonensi Aula DD Priorum sub picto
 hoc Nobilium Passerinorum stemmate scriptum le-
 gitur. MONTIBVS AEQVATIS. RECTVS PRO-
 CVMBIT AD. ORBES. Cl. Mannins illustravit
 Tom. XIII. num. VII. pag. 58. Huiusce versi-
 culi auctor fuit Ioannes Baptista Medalius, sui
 temporis Poeta eximius, ac celebris, qui flo-
 ruit sub Leone X. P. Max. de quo nonnulla in-
 ferius adnotantur Cap. XII. ubi Cortonensium
 aliquot Inlustrium Virorum nomina recensentur.
 Descriptum in eodem Vol. VI. Noct. Cor.
 pag. 126.

LXXXVII.

BER. ANGEL. DE. CORTONA. I. VTR,
 DOC. Fig. rot. *Tria bovina capita.* Stemma
 DD. Altiorum Cortonensium, qui etiam
Angellieri vocati sunt. Cl. Mannius illustra-
 vit

vit Tom. XIII. num. XII. Descriptum ibidem pag. 127.

LXXXVIII.

NINVS . SERNINVS . PROT . AP . COMES . NOB . S. R. I. Illustravit Mannius Tom. XV. Num. V. pag. 45. apud eundem Serninium.

LXXXIX.

S. PETRI STROVELLA . Fig. rot. *Stemma fascia dispartitum: superius duae rotae; inferius duae catenae transversim.* In lateribus ornatur palmis. Apud eundem: descriptum ibidem.

XC.

SIGILLVM . CONGREGATIONIS . SANCTI . NICOLAI . Fig. oval. *S. Nicolaus Myrae Episcopus sedens dextra tres globos aureos tenet, ut indicet datas a se puellis dotes. Ante eum adstat flexis genibus puella, quae globos illos accipit.* Hoc est Sigillum Sodalitii S. Nicolai Urbis Cortonae, cuius Sodales sunt omnes nobilitate conspicui. Sequens quoque Sigillum ad eos pertinet.

XCI.

SIGNVM . SOCIETATIS DIVI NICOLAI . Fig. oval. *Clauso volumini Episcopalis mitra imposita.* Adnotandum, quod hoc Sodalitium institutum est die XV. Augusti an. MCCCCXL. ab aliquibus Iuvenibus Scholaribus, instante S. Bernardino Senensi, dum Cortonae moram trahe-
ret: cuius Constitutiones adprobavit Fr. Mat-
thae

thaeus de Vghis Episcopus Cortonensis, ex Ordine Servorum B. M. V. Descriptum ibidem.

XCII.

T. P. D. C. Hoc est *Thomas Palei Cortona*. Editum & inlustratum a Cl. Mannio Tom. XVIII. num. pag. 84.

XCIII.

S. MONASTERII SCĒ MARIE . DE TARSIA . DE . CORTONIO . Fig. oval. In superiore area B. V. M. dextra pomum, sinistra puerum Iesum amplectitur. In inferiore Agnus Boni Pastoris hastam crucigeram tenens. De hoc Monasterio *De Tarsia*, sive de *Targia*, differit Cl. Mannius dum explicat Sigillum Monialium *Paradisi* prope Florentiam; nam prima cuiusdem Monisterii Abbatisa adcita est ex eodem *Tarsien*si Monasterio *Cortonae*, quae fuit Soror Domini Vicarii Imperialis *Cortonae*.

XCIV.

LEON. PAPA Fig. rot. Recentius est superiore Sigillum hoc; sed utrumque pertinent ad Monasterium Monialium S. Clarae urbis *Cortonae*. In hoc pro insigni sunt *duo brachia decussata*; superne vero *Crux circulo inclusa*. Notandum est hoc ipsum Monasterium ad hoc tempus adpellari *Monastero di Targe*; quod nomen parum distat a Latino *Tarsia*. Quamvis Cl. Sellarius in suo Codice Historico Diplomatico *Cortonensi* scrutatus sit, & exscripserit Chartas omnes membranaceas huiusce Monasterii

rii ad annum usque MCCCXXV. tamen numquam reperire potuit unde hoc nomen originem, & Monasterium hanc adpellationem acceperit; eo magis quod nullum exstat vestigium in Chart. membr. eiusdem Monasterii, in quarum una memoratum est, quod die IV. Maii ann. MCCXXV. Azolus quondam Presbyteri Ranieri donavit Coenobium Monialibus, iam ante aedificari coeptum; ea cum conditione, ut fabrica perficeretur. Rationes igitur non adstipulantur ut credamus Monasterium hoc a Fundatrice quadam dicta *Tarsia* denominatum fuisse, quod aliis investigandum relinquitur.

XCV.

S. CONVENT. MON. VGIINV-SCI. AGELI

D. COT. *Sigillum Conventus Monasterii Virginum Sancti Angeli de Cortona. Fig. oval. spectat ad Moniales Monasterii S. Michaelis Archangeli de Cortona. In superiore area B. V. M. dextra pomum tenens, sinistra puerum Iesum amplectens. In inferiore S. Michaël hasta draconis guttur confodiens.*

XCVI.

S. CECHI. VGOLINI. Fig. rot. spectat ad easdem Moniales. Typus S. Michaël Draconem confodiens. Forsitan Cechus hoc est *Franciscus Vgolini filius* tunc erat Procurator huius Monasterii. Vtrumque Sigillum eandem aetatem referunt.

Monasterium hoc S. Michaelis de Cortona fundavit Soror *Guelfuccia*; nam in memorato Codice Diplomatico Sellariano, in Char-

ta

ta membranacea die III. Iulii MCCCVI. legitur, quod Cardinalis Neapoleon dicit: Cum itaque Guelfuccia de Cortona Soror Tertiæ Ordinis S. Francisci, sicut adserit, zelo piæ voluntatis accensa quasdam Domos in dic. loco de Cortona aedificare inceperit, opere plurimum sumptuoso, sub intentione ut cum constructæ fuerint, sint Monasterium Sororum Virginum sub aliqua Regula adprobata &c. Branca Guelfuccius erat Dominus Civitatis Castelli circa annum MCCCXX. ut videre est in Annal. Muratorian. Tom. VIII. pag. 34. Hinc, ut erudite coniicit Cl. Sellarius, ex ea familia forsitan prodiit memorata Guelfuccia huiusce Monasterii Fundatrix.

XCVII.

S. GVIDONIS DIVINA MISERATIONE EPI ARETIN. Fig. oval. Pendet cerae rubrae impressum ex Bulla exarata die XXVI. Maii an. MCCCXV. eius tenoris ut infra.

XCVIII.

Magister THOMAS DE CAIETA PCVRATOR TOTIVS ORDINIS PRAEDICATORVM. Fig. oval. pendet e charta scripta die XIII. Maii MDIV. Typus est S. Dominicus stans, qui dextra liliū, sinistra librum tenet. Illud notandum, quod in dicta Charta impressum est alterum Sigillum, sed parvum, ut sequitur. Is esse videtur Cardinalis Caietanus Celeberrimus ob edita Theologica Opera sua, & res pro gloria Romanae Catholicae Ecclesiae gestas,

stas, qui adlectus est in Collegium Cardinalium a Leone X. fuitque primus ab eo Legatus in Germaniam missus ad tollendam nascentem Lutheri haeresim, quo cum plures habuit congressus, sed frustra.

IC.

Frater THOMAS D' VIO DE CAieta. Figur. oval. Typus *Leo rapax*. En igitur Stemma, quo usus est Cardinalis renunciatus a Leone X. communiter dictus *Cardinalis Caietanus*, Vir doctrina & pietate praestantissimus.

C.

CAPITVLVM CATHEDRALIS ECCLESIE CORTONEN. Sigillum Fig. oval. duplici typo munitum, maiore, & minore; sed imperitam manum, nec duobus saeculis antiquiorem, redollet. In utroque cernitur in superiore parte *B. V. M. in nubibus ab Angelis in caelum adsumpta. Hinc inde Apostoli duo flexis genibus ad Virginem conuersi*. Infra sepulcrum eiusdem *B. V. M.*

Quanta ubertate vigeat ac redundet hic campus amplissimo ad augendas Eruditionis opes, & omnigenam Historiam inlustrandam subsidio, nemo est qui non videat. Hinc gratiae agendae sunt immortales tum Sociis Cortonensibus, tum etiam Columbariis Florentinis, qui etiam in suis Annalibus vetera Sigilla undique conqui-
rentes, describunt, & Cl. Mannio utriusque Academiae Socio, cui hunc spartam, quam ego ipse
iam

iam occupare coeperam, lubenti animo reli-
qui; immo etiam ut primum Sigillorum volu-
men in meis aedibus excusum in lucem mitte-
ret, opem, & impensas ei contuli.

CAPUT VIII.

MONUMENTA ECCLESIASTICA CORTONENSIS VRBIS ET SVAE DIOECESIOS.

QUamquam Sacra Cortonensium Monumenta non pauca in superioribus Noctium Corythanarum Voluminibus descripta, atque observata fuerint; non pauca tamen & in hoc Volumine animadversione & Commentariis digna recensentur. Exordium sumam a sacratiore Christianae Religionis Monumento, nempe a Salutifera Iesu Christi Domini nostri CRUCE; cuius notitia utinam ad me paullo ante pervenisset, quum *de Cruce Dominica* differerem in Symbolarum mearum III. Volumine. CRUCEM marmoream multa vetustate, atque Emblematis sacratissimis iusignem observavit Cl. P. *Vestrinus* A. E. initio mensis Martii huiusce anni, quam statim in Nocte Coryth. VII. describendam curavit. In fronte vetustissimae Ecclesiae S. Vincentii in Suburbio, quod ab eodem Sancto nomen habet, extra Urbem Cortonam, exstat in pariete inserta CRUX. Domini marmorea, cuius extremae partes quatuor in volutas ita desinunt, ut fere Ionici ordinis capitula referant. In Medio Crucis in magno orbe, seu circulo, anaglyptico opere sculptus est Agnus Dei

Dei immaculatus: supra ipsum mysticae litterae singulares, abunde inlustratae, sculptae hoc modo A. & Ω. hoc est: *Alpha & Omega*; in brachiis vero lateralibus notae Evangelistarum typicae figurae, *Leo & Bos*. In superiore super Agni caput, *Aquila* volumen tenens sculpta est. In inferiore parte sub eodem Agno, *Vir alatus*. Sub hoc emblemate in infima parte cer nitur figura humana nuda, & iacens in terra; sed eo habitu, ut surgere, incipiat: cui opem fert divina Manus, quae in sublimi adparet: quo emblemate ostenditur Naturam humanam virtute Crucis, & Passionis Dominicae, auxilium, gratiam, vitam, salutem, & resurrectionem accepisse. In base eiusdem Crucis scriptum est: *VBERTINVS M. F.* hoc est: *Vbertinus Monachus fecit*; vel *Vbertinus me fecit*. Quod vero facile *Monachus* interpretari possit, ex eo deducitur, quod in hac Basilica S. Vincentio Martyri & Levitae, Cortonensium Patrono, in honorem Dei dedicata, antiquitus Monachi divinis officiis vacaverint; deinde Cathedralis evaserit; nunc vero Parochialis sit Ecclesia, quae testimonium hoc veluti primaevae Christianae Religionis servat. Mense Aprili huius anni eius Parochus, qui antea il *Padrino* dicebatur honoris gratia, obtinuit, ut in posterum *Primicerius* adpelletur; quod adnotatur in Nocte Coryth. XIII. Is est D. Thomas Sacchius Cortonensis, qui eidem Basilicae praest, magnisque eam impensis in dies ornat, & ad pristinum decorem, quoad potest, restituit. De hac insigni Cruce P. *Vestrinus* luculen,

lenter differuit, quae Dissertatio adfertur in Vol. V. vel VI. Dissert. Acad. Etr. Cortonensis.

Ad ostendendam huius Ecclesiae antiquitatem, iura, privilegia, possessiones, plures Chartae authenticae adferuntur in Nocte Coryth. XXXVII. quae exstant in Archivo Monachorum Benedictinorum e Congregatione Cassinensi; ac proinde in Monasterio Sanctarum Virginum Lucillae & Florae, quas Nobilis Vir Hiacyntus Fossombronus Arretinus, veterum monumentorum scrutator, & interpretes peritissimus, depromsit, & cum Sociis Cortonensibus communicavit. Easdem Chartas, sive Instrumenta in lucem proferet Cl. Sellarius A. E. in suo *Codice Diplomatico Cortonensi*. Ex his tamen, quia multa compendiarie adnotata sunt ex iisdem authenticis Chartis, perlubet nonnulla ad Historiam huiusce perinsignis Ecclesiae adnotare.

Recensetur in Catalogo Episcoporum Cortonenium Nocte Coryth. XXIII. *Laurentius Surrentinus*, cuius nullam mentionem facit Praestantissimus Abbas Vghellius in Italia Sacra, ubi enumerat Cortonenses Antistites: neque etiam meminit D. Rinaldus Baldellius in *Serie sua Episcoporum Cortonensium*, quam concinnavit circa annum 1600. Eius vultus pictus cernitur inter alios Antistites Ordinis Augustiniani, & Sanctae Cortonensis Ecclesiae in Sacratio PP. Augustinianorum Cortonae cum hac Epigraphe: FRATER LAVRENTIVS SVRRENTINVS EPISCOPVS CORTONENSIS. In membranacea Charta, quam Acad. Etr. donavit Nobilis, &
Eru-

Erudita Femina Maria Francisca Baldellia mater Clarissimorum Fratrum de Venutis, anno MCC. CCXX. Indict. XIII. tempore Martini V. Pont. Max. die VI. Iunii memoratur *Henoch Buccii F. de Cioncolariis* Episcopus Cortonensis. De Episcopis Cortonensibus multa Scipio Admiratus Iunior in Additionibus suis adnotavit, quae in Nocte X. Coryth. adferuntur.

In Nocte Coryth. XVII. auctus est Catalogus Canonorum Cathedralis Ecclesiae Cortonensis ex authenticis Chartis & Instrumentis, quae e domestico Archivo protulit Cl. Marchio & Eq. Marcellus Venutus. Anno MCCCCXXVI. praesentibus probatis testibus elegerunt infra-scripti Canonici Cortonenses in Praepositum Cathedralis Ecclesiae *D. Iacobum Buccii F. de Alessio*, quem tum Martinus V. Papa, tum Episcopus Cortonensis probavit, & confirmavit.

D. Benedictus Ser Ioannis, Archidiaconus & Vicarius Capituli.

D. Margarito Florentii F. Cicchi N. di Gratia.

D. Antonius Francisci F. Angeli N.

D. Antonius Puccius, qui eidem Praeposito electo possidendi iura dedere. Hi Canonici convocati tunc adfuere. Die vero XXVI. Septembris eiusdem anni, coacto Capitulo Canonorum, hi adfuere:

D. Margarito Florentii F. Cecchi n. di Gratia Vicarius.

D. Antonius Menci F. (hoc est Dominici F.)

D. Antonius Francisci F.

D. Nicolaus Angeli F.

D. Franciscus Angeli F.

D. Liberator Ioannis F.

D. Iacobus Bucci F.

D. Dominicus Michaelis F.

Tunc Vener. *D. Bartolomaeus Iacobi F.* de Cortona praeentavit processum, & bullam factam a R. P. D. Abbate Monasterii de Scalletto Ordinis S. Benedicti Civitatis Castellanae, Executore delegato Apostolico Bullarum Apostolicarum, qui protestavit contra quemcumque actum, qui fieri posset circa Praepositurae electionem; cui memorati Canonici contradixere, adfirmantes delegationem ei conlatam factam fuisse subreptitia arte, & nullum esse processum dixere; electum vero in Praepositum esse legitime, & Canonice institutum a Capitulo, & a Cortonensi Episcopo confirmatum. Idem vero *D. Iacobus Praepositus* rite electus ad Pontificem Maximum Martinum V. adpellavit. Chartam rogavit *Ioannes S. Lippi Notarius*. Mox ex Cl. Mannio inter Canonicos Cortonenses numeratur Vener. Marcus Favilla Canonicus Corton. ex Protocollo Rm̄ Capituli Florent. die XXVII. Febr. 1516. De hac Familia Florentina *de Favilla* complura erudite adnotat idem Mannius in Sigilla medii aevi Tom. V. numer. XI. pag. 120.

Die XVI. Octobris 1572. Cortonensem Episcopum adeunt, & Capitulo unitam esse Praeposituram adfirmant, Canonici *D. Honuphrius Serinius I. V. D.* & *Bartholomaeus Alferius I. V. D.* quae, defuncto *D. Antonio Maria Marchione de Monte S. Mariae*, vacaverat.

Die

Die XIX. Octobris eiusdem anni plenis suffragiis electus est Praepositus Cortonensis D. *Silvius Perignanus Pisanus*, nepos Ill. D. *Francisci Perigniani*, Episcopi Cortonensis, adpositis quibusdam conditionibus. Chartam rogavit S' *Rutilus Ghibertinius* Notarius Corton. praesentibus probatis testibus. Alii Cathedralis Ecclesiae Cortonensis Canonici, supra memoratis adtexendi, recensentur in Chartis, & Instrumentis relatis Cap. X. sequenti.

Hodie in Cortonensi Cathedra fedet Vigilantissimus Praeful Dominus *Aloisius Gherardius*, e nobilia Gherardiorum Familia ex Civitate vulgo *Borgo S. Sepolcro*, valde munificus & diligens decorem Domus Dei, qui Cathedrali Ecclesiae donavit Dossale (vulgo *Paliotto*) pro maiore Ara argenteum, pulcherrimo opere anaglyptico sculptum, & pro Sacrosancto Mynisterio aureum Calicem sumptuosissimum; quae dona in Nocte XL. memorantur & laudantur.

Ex superioribus colligitur S. Vincentii Ecclesiam esse vetustissimam; nam anno MLXXVI. crevit & amplificata est bonis, quae partim erant Constantini Episcopi Arretini, partim Suppi filii Ildebrandi; quae domini divisio antiquiorem eam Ecclesiam ostendit: quare probabilius videtur in ea conditum Corpus S. Vincentii Levitae, de quo Sigebertus videndus apud Clariss. Muratorium in Tom. V. Antiquitat. medii aevi pag. 9. Iam enim duobus & ultra seculis antea locuples erat redditibus provenientibus ex decimis, oblationibus, primitiis, proventibus, mor-

tuariis, olivetis, vineis, mansis, curtibus &c. quibus acquirendis non parum temporis requiritur. Antiquitus Cortonae non haec Ecclesia, sed Plebs S. Mariae nuncupata, primaria erat, quae nunc Cathedralis est, & Domus adpellatur.

Notatu dignae dirae quaedam praecipuae contra donationis violatores, quas minatus est idem Dominus Constantinus Episcopus, nempe. *Qui hanc nostram concessionem violaverit Trino Aeterno Deo offen. . . . a Patre, & Filio, Sanctoque Spiritu maledicatur: in die extremi Iudicii Sanctorum Apostolorum careat subsidiis: a Sanctis Angelis proiciatur, Daemonibus connumeretur: in sinistra Iudicis audiat cum Diabulo, recedite aeterno igne arsur.*

Monasterium, & Plebs Sanctae Mariae, eorumque bona memorantur in alia Charta donationis eiusdem Episcopi, videlicet: *Concedimus itaque predicto Monasterio integram unam petiam de terra, cum aliquanta vinea & arboribus super se, in Curte nostra de Cortona, in Plebe Sanctae Mariae, taliter designatam: ex uno latere est ei via publica; a secundo Terra Sancti Vincentii; ex tertio latere est Terra Sanctae Mariae; ex quarto latere est Terra, quam retinet Vrsus eiusdam Leonis, & fratres eius, & Feudum filiorum Vbaldi.*

In alia Charta hae dirae, peculiari observatione dignae, leguntur. *Si quis &c. Ecclesiastica secularisve persona &c. potestatis, & honoris sui dignitate careat, & a Sacratissimo CORPORE & SANGVINE Dei, & Redempto-*

ris nostri IESV CRI. aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eodem loco sua iura servantibus sit Pax Domini nostri Iesu Christi &c. Haec ex Bulla Innocentii II. Papae ad Iohannem Abbatem Monasterii S. Florae &c. ut legitur. Ego Innocentius Catholicae Ecclesiae Episcopus scripsi, data Pisis per manum, Arimeni S. Rom. Eccl. Diac. Card. & Can- cellarii X. Kal. Aprilis Indictione XII. Incarnationis Dominicae A. MCXXXV. Pontificatus Domni Innocentii PP. II. anno quinto. Sigillum exhibet Imagines SS. Petri & Pauli.

Subscripti Cardinales sunt, qui sequuntur, quos non piget adicere, quum de his nulla mentio occurrat apud Cl. Martinium Canonic. in Theatro Basilicae Pisanae, qui ait pag. 132. *Acta Pisani Concilii deperdita adhuc esse.*

Ego Guglielmus Praenestinus Episcopus SS.

Ego Mathaeus Albanensis Episcopus SS.

Ego Guido Tiburtinus Episcopus SS.

Ego Arnulphus Ortanus Episcopus SS.

Ego Gregorius Diaconus Cardinalis

Ego Anselmus Pbr Cardinalis SS.

Ego Liétifredus Pbr. Cardinalis SS.

Ego Lucas Pbr. Cardinalis subscripsi.

Ego Guido indignus Sacerdos SS.

Adnotandum etiam quod Suppus, sive Suppulus, qui cedit alterum dimidium sui Patronatus eiusdem Ecclesiae S. Vincentii, statuit poenam suis heredibus, si transgrediantur, nempe *Lunechid*, sive *Launechilde*, aut *Launegilde*: quae vox, ut videtur, Langobardica, si-

gnificabat pretium rei donatae: *Lünechild*, *mobiles res per libras sexaginta*, *finitum pretium*, *sicuti inter nos convenit*. Eadem vox frequenter in antiquis Chartis occurrit. Huius *Supoli* alia monumenta Cortonae exstant, & inter cetera *Reinerius* memoratur, filius *Supoli*, ad tempus usque domini Dominorum de Casalibus.

Notari etiam potest in Charta superius memorata anni MCXXXV. quod sub Ecclesia S. Vincentii exstabat quoque praedium Episcopi Arretini, quod adpellat Curtem, & alia bona Plebis S. Mariae de Cortona; & praeterea Feudum; quum eo tempore Territorium Cortonense in plures Feudos, & dominia esset dispersitum.

Ex his etiam discimus, quod Monachi Monasterii Sancti Vincentii eiusdem Ecclesiae administrationem, & omnia eius bona dabant Priori in emphytheusim, ut contigit anno MCCXXII. inter quos *Benvenutus Prior* nominatur. Prope eandem Ecclesiam olim erat suburbium, & Porta civitatis, quae hodie saxis clausa est & obstructa. Colligitur etiam, quod anno MCCXLIII. Monachi eiectioni sunt ab Orlando Presbytero de Montalla, procuratore Domino Potestate Cortonae: & quod in alia Charta anno MCCL. memoratur *Potestas, Vicarius, & Consilium Generale*; quae liberam Civitatem Cortonam ostendunt. Item quod Abbas eiusdem Monasterii constituit varios Priores, cum titulo *Vicarii Generalis*, & *Syndici*: quod anno MCCLIII. Presbyter Paulus de Teverina investituram obtinuit ab Summo Pon-

Pontifice, unde tumultus coorti sunt: & colligitur, quod eo tempore erant Monachi in Abbatia Farnetae, de qua paullo infra; nam memoratus Dominus *Maurus* Abbas Farnetae, a Pontifice fuerat delegatus. Quod ab anno MCCXXV. Monachi deputabant aliquem, ex Ordine suo, qui eiusdem Ecclesiae esset *Pastor*, *Gubernator*, sive *Prior* usque ad annum MCCLXXX. quae est postrema ex his Chartis, quae descriptae sunt. Anno MCCXXVI. Monasterium, Prior & Monachi S. Vincenti Cortonae deputarunt Guidonem Procuratorem Monasteriorum S. Florae de Arretio, & S. Vincentii de Cortona in litibus, causis, & controversiis coram Signoria praesente, & futura de Cortona, & suo Iudice, & coram Iudicibus delegatis a Papa, seu Imperatore; ex quibus clarius Reipublicae Cortonensis libertas elucet.

Ex iisdem authenticis Chartis nomina Dominorum Abbatum Monasterii Arretini Sanctarum Virginum Florae, & Lucillae eruuntur, ad eorum seriem, si quis velit, instaurandam; & aliqui etiam Priores Ecclesiae S. Vincentii Urbis Cortonae memorantur, quos silentio haud praeteribo.

1086. *Domnus Guido Abbas* Monasterii SS. Florae, & Lucillae, sedente *Domno Constantino* S. Ecclesiae Arretinae Episcopo.

1105. *Venerabilis Frater Teudaldus Abbas* eiusdem Monasterii, sub *Gregorio* Episcopo Arretino.

1135. *Domnus Ioannes Abbas* eiusdem Monasterii, sedente *Innocentio* Papa.

1222. *Domnus Brunus* Abbas eiusdem Monasterii, sedente *Honorio* Papa, *Friderico* Imperatore.

1226. *Domnus Vgo* Abbas eiusdem Monasterii, sedente *Honorio*, *Friderico* Imperatore.

Eodem anno *Aldigherius* Prior S. Vincentii de Cortona.

1243. Idem *Domnus Vgo* Abbas Monasterii eiusdem Arretini.

1250. Idem *Domnus Vgo* Abbas. Eodem anno *Orlandus* olim *Ioannis* Vicarius Generalis Ecclesiae S. Vincentii de Cortona; sedente *D. Marcellino* Episcopo Arretino.

1253. *D. Vgo* Abbas SS. Florae & Lucillae, Imperio vacante.

Domnus Maurus Abbas de Farneta, a Domno Papa Delegatus, ut faciat Rectorem S. Vincentii Presbyterum *Bartholum de Teverina*.

1255. Sedente *Alexandro* Papa, vacante Imperio, *Domnus Bonus* Abbas Monasterii SS. Florae &c. Electus memoratur *Domnus Gulielmus* Sanctae Arretinae Ecclesiae Episcopus.

1280. Sedente Papa *Nicolao III.* *D. Wilielmus* Monasterii eiusdem SS. Florae &c. Eo gubernante *Domnus Iuncta* Prior S. Vincentii de Cortona renunciavit; & in eius locum electus est Prior *Domnus Benedictus* tam in spiritualibus, quam in temporalibus.

Non raro igitur, ut vidimus, in Voluminibus Noctium Corythandarum memoratur Abbatia Farnetae in Dioecesi Cortonensi admodum insignis, in qua multa Antiquitatis eruditae monumenta adhuc supersunt, quae iamdudum optavi, ut diligenter delineata, publico bono ab A-

ca-

cademicis Etruscis exponerentur, & in lucem e-
derentur. In Claustri pariete exstat haec In-
scriptio, quae adfertur in Nocte Coryth.
XXXVI.

†† A. D. M. CCCXX.

h. OPVS FE... FI... ABBAS

....E.. VS..... DE. RECA..... M.

E. FECIT

Hoc est: †† Anno Domini MCCCXX. hoc
opus fecit fieri Abbas.... e... us. (forte Rei-
nerius) de Recanato. Me fecit.

In Campana haec legitur inscriptio maio-
ribus litteris: Reparata . fuit . in . honorem .
Dei . ac . B. ME. V. M. D. Ro... Sēteque Apollo-
nie F. A. D. MDCCXXIV. impensis Rom. Bur-
ghesii. Abbatis Olivetani. Ex Baldelliana Char-
ta membranacea superius descripta memoratur,
quod an. MCCCCXX. sedente Martino V. Pont.
Max. Abbas Sanctae Mariae de Farneta Vener. P.
Domnus Franciscus Paulus de Cortona, Procurator
Ecclesiae, & Prioratus S. Bartholomaei de Cortona
Abatiolae de Caeliolo, & Ecclesiae S. Bartholo-
mei de Caeliolo creatus est, praesentibus D. Bar-
tholomaeo Aegidii &c. Vicario Plebis, & Canoni-
co Cathedralis Eccl. Corton. Silvestro Ghinuc-
cio ante Episcopum Henoch Cortonensem, &
Ioanne Thomae Ser Cecchi Rep. Corton. ma-
rito D. Mariae Magdalenae &c. q. Angeli Bar-
tholomaei &c. Bandini de Cortona ex Comiti-
bus Caelioli, quae Nobilis femina una est ex
Patronis dictae Ecclesiae.

In

In Noct. Coryth. III. Ill. Eques Hierosolym. Fr. Ioannes Serninius Catalogum sequentem exhibuit. Plebanorum Plebis S. Christophori Montecchii de Cucciattis ab anno 1249. ad annum 1630. quae ad suae Gentis Ius-patronatus sepectat. Serninii Cucciatti sunt Comites Sacri Romani Imperii & antiquitus Montechii Feudum obtinebant.

1349. S. Petrus Clericus Cortonensis, ut constat ex Archivo Cortonensi, in Statutis Synodalibus per Dominum Gregorium Episcopum Cortonensem.

1387. S. Ioannes Iunctae de Venutis Cler. Corton. Patruus Dominae Elisabeth, uxoris Domini Ioannis de Serninis.

1414. S. Maffeus Nucci Cler. Cort.

1431. Dominus Bartholomaeus Bartholomaei F. Canonicus Corton.

1436. S. Bartholomaeus de Secola Cler. Cort.

1437. Dominus Balihassar Domini Christophori Ioannis de Serangelis, Canonicus Corton.

1441. S. Iacobus Ioannis Bartholomaei Bettini, Cler. Corton.

1448. Mathaeus Cler. Cortonensis.

1482. Idem S. Iacobus Ioannis Bettini per regressum.

1483. Reverendissimus Dominus Ioannes Iacobi Ioannis de Serninis, Canonicus Cortonensis, Rector & Vicarius Generalis Firmi anno 1496. Canonicus Firmatus: anno 1498. Vicarius Generalis Beneventi: anno 1502. Leonis Papae X. Cubicularius: anno 1510. Protonotarius Apostolicus ex numero Participantium: anno

1514.

1514. Episcopus Cortonensis: anno 1516. supradicti Papae Leonis X. in Germaniam ad Maximilianum Romanorum Imperatorem Legatus a latere ad reprimenda scandala ex Luthero exorta anno 1518. & in patria mortuus Kal. Octobris anno 1521.

1516. Reverendissimus Dominus Ninus Ludovici Iacobi de Serninis, Canonicus Cortonensis, Protonotarius Apostolicus ex numero Particip. Romae agens Generalis Reverendissimi Domini Cardinalis Gonzagae ex Marchionibus Mantuae, & Pauli III. P. M. Cubicularius, ac intimus Familiaris, per resignationem praelaudati Domini Ioannis. Huic Procurationis exstat penes laud. Equitem Serninium authenticum Instrumentum perhonorificentissimum, authenticatum a Domino Alphonso de Aragona, ac Piccolomineo, Duce Amalphitano, Marchione, & Comite Celani, Regio Consiliario, & Collaterali Regni Neapolitani, exaratum anno 1542. die XI. Ianuar. imperante Carolo V. & Regina Ioanna eius matre, anno Neapol. Regni XXVI. Imperii XII. praesentibus idoneis testibus, rog. ab Ioanne Antonio Notario Amalphitano.

1542. Dominus Dominicus Iacobi Ludovici de Serninis Canonicus Corton. per resignationem Domini Nini praedicti.

1581. Dominus Balthasar Dominici Balthasar de Serninis, Canonicus Corton.

1591. S. Sulpicius Bernardi Octaviani de Serninis.

1630. S. Franciscus Flaminii de Vrsellis.

D. Horatius Cattanius A. E., & Patricius Cor-

Cortonensis in Nocte Coryth. XXXVIII. adse-
ruit in Campana Ecclesiae S. Blasii in Villa
Monfiglioli Dioecesis Cortonensis, hanc scul-
tam esse Epigraphem ; A. MCCCCXXXV.
*Mentem . Sanctam . Spontaneam . Honorem . Deo .
& Patriae . Libertatem . Lucas . de . Bondi .
da . Cortona . me . fece .*

Quia D. Philippus Laparellius Canonicus &
Patr. Corton. A. E. ostendit in Nocte Coryth.
XLVIII. antiquum ex aere cochlear tunc inven-
tum, dum sua Domus reficeretur, iuxta Ec-
clesiam S. Philippi, adnotatum est Domum
hanc pervetustam architectura, ut aiunt, Go-
thica exstructam fuisse ; frontem lapidibus qua-
dris constasse, fenestris orbicularibus perparvis,
hinc inde cum columellis, antiquo ritu. In
angulo Domus eiusdem Canonici adhuc cernitur
in latere parva Janua (hoc tamen anno calce
obstructa), per quam olim efferebantur defuncto-
rum cadavera, ubi e Domo dimittebantur. Apud
Cortonenses paene omnes nobilium Familiarum
Domus persimilem parvam & angustam Januam
antiquitus habebant, quae *emortualis* dicebatur,
nec unquam aperiebatur, nisi, ea occasione,
qua mortui e Domo sublati ad Ecclesiam de-
ferebantur. In ea Domo in fronte ipsa,
quae tota lapidibus quadris, & arcu adsimili,
iisdem pereleganter inter se iunctis, & dedo-
latis constat, eadem, ut antea dicebam, *emor-
tualis Janua* exstructa est ; quod quidem in more
ita olim positum fuisse, ex aliis exemplis constat.
Fuit etiam apud Graecos haec consuetudo effe-
rendi defunctos ex alia Domus porta ; de qua
ali-

alibi dicemus. In tympano maioris arcus anaglyptico opere sculpta est rosa maior, vulgo *rosone*. Sub maiori arcu quatuor parvi arcus cum columnis spectantur. In priore arcu haec sculpta epigraphe antiquis litteris:

BALDVCI
CIAPPARO
NIS.FIERI FE
CIT.hOC OPVS

In mediana metopa rosa minor sculpta: hinc inde duo lilia, ut in aureo Floreno Reipublicae Florentinae; mox intra alterum arcum a sinistris altera haec legitur epigraphe:

M A G R
TVTI. DE
SERVI: : : S
ME FECIT

In epistyllo sub iisdem mincribus arcubus tempus adnotatum est, quo haec *Porta Mortualis* exstructa est, nempe hac cum epigraphe, quae integra linea est exarata.

† ANNO DÑI M. CC. LXX. III.

T. P. E. DÑI. G. P. P. X.

Hoc est: † Anno Domini MCCLXXIII.
tempore Domini Gregorii Papae X. Iampridem
invaluerat mos adnotandi cum in sacris, tum
in

in profanis publicis aedificiis tum Fundatorum, tum Patronorum, atque etiam praestantium Artificum nomina, & tempus, quod etiam Romani Pontificis Maximi & Imperatoris, aliorumque Dominorum, qui Imperio populos regebant, nominibus designabatur.

Hoc ipsum Palatium olim fuit Nobilium de Venutis, quod etiam testatur is qui in epigraphae nominatur, nempe BALDVCCIUS. Adsimiles Portas emortuales nunc clausas observare mihi contigit Florentiae iuxta vetustas Nobilium Familiarum aedes, praesertim, e faxis quadratis extructas; quare hunc funebrem ritum non solum a Cortonensibus, verum etiam a Florentinis usurpatum fuisse compertum est.

In Nocte Coryth. XXXVI. memoratum est Festum, solempni pompa adparatuque eleganti, adiecto Choro lectissimorum Musicorum & Symphoniaorum tum Exterorum, tum Cortonensium, quod celebratum est die XXVII. Mensis Augusti huiusce anni in Ecclesia S. Benedicti Scholarum Purum ab ipsis Patribus in honorem B. IOSEPH Calasantii Fundatoris eiusdem Inlustris Ordinis: quem Virum Sanctissimum Caelitum Fastis & Ecclesiae Diptychis adscripsit Sapientissimus Summus Pontifex BENEDICTVS XIV. In fronte Ecclesiae pendeat haec Inscriptio in Tabula magna picta, cuius auctor P. Bernardinus Vestrinus, eiusdem Ordinis, A. E. Vir Clarus.

D. M. S.

D . M . S

OB HONOREM

B. IOSEPHI CALASANCTII

QVI . ET . A . MATRE . DEI

DOMO . PETRALTA

ORDINIS . SCHOLARVM . PIARVM

PRINCIPIS

DE . RELIGIONE . DE . LITTERIS

ET . DE CHRISTIANA . IVVENTVTE

BENEMERENTIS

QVI . VIX . AN. XCI. M. XI. D. XIV.

ORIT . ROMAE . VIII. K. SEPT. A. MDCXXXVIII.

CLERICI . REGVLARES . CORTONENSES

AETERNAM . PATRIS . MEMORIAM

VIRTVTIBVS . ET . PRODIGIIS . INLVSTREM

ANNO . POST . MORTEM . SAECVLARI

CVLTV . PVELICO . CONSECRATAM

ANNIVERSARIA . GRATVLATIONE

LAETISSIME . VENERANTVR

BENEDICTI . XIV. P. M. A. X. FRANCISCI R. I. S. A.

M. D. E. A. IV.

Quandoquidem hoc ipsum caput exorsus
 sum a Cruce Dominica; ita coronam imponere
 lubet duabus cum Imaginibus aereis Iesu Christi
 Nazareni Crucifixi, quae multam praeferunt vetu-
 statem. Altera exstat in Museo Academiae Cort.
 & quod notatu dignum, mitratum habet caput;

H

cu-

cuius mentionem feci in meo Commentario *De Mitrato Christi Crucifixi Capite* Symbol. Tomo III. Alterum ostendit Cl. Sellarius apud quem exstat, & regiam coronam tribus radiis ornatum caput gerit, encaustico opere pictis subligaculis. Pendet Iesus in utraque Cruce quatuor clavis suffixus. Huius Imaginis ex archetypa impressam delineationem idem Amicus meus optimus nuper mihi dono dedit. Huic alteram quoque Imaginem Servatoris nostri Crucifixi adsimilem in meis Symbolis descripsi, quae in meo Sacro Museo adservatur; in qua oculi e pretiosis lapillis antiquo cultu repositi spectantur.

CAPVT X.

MONVMENTA CIVICA AD PATRIAM
CORTONENSEM HISTORIAM
PERTINENTIA.

PRincipem locum in Historia Cortonensi obtinent praeclara gesta Domini Vguccii Urbani de Casalibus, Vicarii Imperialis, & Generalis, ex Nobili Familia Cortonensi de Casalibus, qui Cortonae cum imperio praefuit, eamque obtinuit. Monumenta, quae adferuntur in Nocte Coryth. XVIII. ostensa sunt & accurate descripta a Cl. Marchione Venuto ex domestico Archivo, ex Protocollo scripto anno 1386. et sequentibus manu Rinaldi Toti S. Rinaldi de Cortona Notarii: e quo perlubet non pauca haec in compendium redacta delibare.

Anno 1386. die 18. Ian. praef. Rinieri Geppi, Gulielmo Serantoni Cortonensibus, Magnus & Nobilis Dominus Vguccio Urbanus D. Bartholomaei de Casalibus Vicarius Imperialis Cortonae, cum facultatibus omnibus creavit suos Procuratores dicretos Viros S. Ioannem Bartholomaei & Nicolaum S. Gori de Civitate Castellana, & Matthaeum Vallispierlae, ut de quibusdam causis agerent cum Praetore Civitatis Castelli.

Eodem an. 1386. die XXVI. Iulii praesentibus Andreuccio Naldi, & S. Ioanne Toscani de Cortona, Simon Parisgillo Venuti, Syndicus & Agens Civitatis, & Populi Cortonae, facit suum,

& Populi Cort. Procuratorem S. Donadeum Petruccianum de Narnio, ut adesset litibus omnibus, quas habet, & habebit cum Ioanne Guelfi Florentino, uti Governatore, & Commministratore Magnifici Equitis D. Francisci D. Bartholomaei de Casalibus Vicarii Imperialis; uti etiam Nobb. DD. Nicolai Ioannis, Rinieri magnifici Domini Vguccii de Casalibus, coram quocumque Tribunali Civitatis Florentiae, vel aliarum Civitatum &c.

Eodem anno 1386. dum esset Vguccio Urbanus de Casalibus Vicarius Imperialis Cortonae, eius Cancellarius S. Iacobus Bondi de Amelia die XIII. Aprilis eiusdem anni 1387. salarium accepit pro octo mensibus florenos aureos XXIV. per manum Petri Barattucci de Arretio, Agentis eiusdem Domini Vicarii, praesentibus D. Francisco Castracani de Luca, & Silvestro Nucciarellio Cortonensi.

Die XXV. Aprilis eiusdem anni Nobilis & discretus Dominus Ioannes Antonii de Cacciamicis de Bononia, Procurator Nobilium & Egregiorum Dominorum Bernardi Nicolai Andreae de Peppolis, ratione contractus an. 1376. accepit a Magnifico & Nobili Equite D. Nicolao Francisci de Castracanis de Luca solvente pro Magnifico & Nobili Domino Vguccio Urbano de Casalibus, Vicario Imperiali Cortonae, florenos 325. partem summae florenorum aureorum 625. praesentibus Bonello Landi, & Angelo Vannis Venuti, & Francisco S. Lippi (de Baldacchinis.)

1387. Die XX. Madii, praesentibus Gualterio Domini Cacciae (de Cattanis) & Cecco Pec-

Pecci de Cortona, Dominus Vguccius Urbanus de Casalibus, Vic. Imper. Cort. & Communis Cortonae, fecit suum Procuratorem Anichinum Ioannis, ad nominandum & eligendum aliquem Civem Senensem Conservatorem Cortonae spatio sex mensum, principio coepto a mense Iulio, cum salario 450. florenorum aureorum.

1387. Die XV. Maii, praesentibus Ser Nino Notario Cicchi, & Nicolao Angeli Blasii, dicto Cinquecento, religiosus & honestus Presbyter Angelus Mucci de Cortona in honorem Iesu Salvatoris dotavit Capellam suam in Ecclesia SS. Blasii, & Christophori Villae Ossariae, quae Fons S. Donati vocatur. Ius patronatus dedit Priori pro tempore Hospitalis Corton. & Priori Confraternitatis Laudum dictae Ecclesiae de Ossaria. *Ossaia* vulgo dicitur, ut consent Eruditi, locus ubi atrox bellum ad Thrasimenum contigit, pugnante contra Romanos Hannibale, quod caeveribus humus strata sit.

1387. Die XXIV. Maii, praesentibus Nobilibus Dominis Petro de Farnesis, D. Manno Balduccio de Tuderte, & Ser Luca di Gratia Cortonae, idem Vguccius Urbanus de Casalibus Cortoane Dominus, revocat omnem procuracionem factam D. Andreae D. Francisci de Castracnais Lucensi.

1387. Sedente summo Pontifice Urbano VI. die prima Ianuarii, praesentibus Paulo Guidonis Rinaldi, Tofano Bongiovanni, Ser Nino Cicchi de Cortona, & Thoma Ser Cecchi de Cort. Christophorus filius Matthaei Serduccii, ex voluntate Francisci Serducci, & Nicolai Franci-

sci Matthaei Confanguineorum, quietantiam, & receptionem fecit D. Vguccio Urbano de Casalibus Domino Cortonae, pro dote Dominae Ioannae Raimbardi de Rambardis Ravennatis, Sponsae dicti Christophori, vigintiquinque stadiorum terreni &c.

1387. Die dicta D. Vguccius Urbanus praedictus erogavit nomine dotis in favorem Dominae Bonae Ioannis de Ascensis de Ravenna promissae in matrimonium Andreae filio Domini Nuti, florenos aureos 150.

1387. Die X. Iunii, in platea S. Andreae praesentibus Iulio Magistri Venturae, Petro Mochi, & Gualterio Sagurani de Cortona, Magnus & Nobilis Eques Dominus Nicolaus Francisci de Castracanis Lucensis, fecit suum Procuratorem generalem discretum & honestum Dominum Antonium Giovannini a Cantiano, ad dividenda inter se & Andream fratrem, & filium praedicti D. Francisci omnia bona sua, mobilia, & immobilia, posita in Territorio Lucensi.

In Nocte Coryth. XIX. ex eodem Codice Bibliothecae Venutianae, haec, quae sequuntur relata leguntur. Die prima Iulii eiusdem anni 1387. Nobilis & Discretus Dominus Ninus Ioannis Ser Mini de Senis, honorandus Conservator Civitatis Cortonae, antequam ex equo descenderet, & possessionem caperet, iuravit super Evangelia &c. promisitque se futurum officium suum bona fide, sine fraude, & legaliter &c. sine exceptione personarum, in causis tam civilibus, quam criminalibus, & ob-

& observaturum statuta Civitatis Cortonae: Defensurum rationes, & bona Ecclesiarum, Hospitalium, Religiosorum, Viduarum & Pupillorum &c. quod audiet omnes sine molestia etiam quando adpellare se vellent ad Iudicem, aut Dominum Generalem, sive ad eius Vicarium; quod nihil praeter adsignatum Salarium accipiet. Infrascripti sunt Officiales eiusdem Conservatoris, qui etiam singuli iurarunt in Palatio Communis Cortonae in manu Notarii Rainaldi de Totis, Cancellarii Communis Cortonae, se bene officium suum facturos.

Dominus Nicolaus Cecchi de Eusebio, Iudex.

Ser Nicolaus Ser Benvenuti de Tuderto, Miles.

Ser Ioannes Iacobuccii de Goreffa, Notarius Maleficiorum.

Ioanninus Gerardi de Tolosa

Vannes Cecchi de Morro

Landus Andreucci de Senis

Paulus Veltri de Senis

Domnicus Nelli de Senis

Ludovicus de Interamne

Rainaldus de Eugubio, Ragazzinus

Antonius Cecchi de Trequanda

Lucas Nicolaii de Trequanda

Ioannes Simonis de Trequanda

Benedictus Cecchi de Trequanda

Angelus Ceccarini de Trequanda

Chimentus Bartolomei de Trequanda

Petrus Tuti de Asinalonga

Nannes Angeli de Asinalonga, Ragazzini

Iisdem adsignarunt

Item equum unum leardum

Item equum baium sfregiatum

Item unum ronzinum morellum pro totis.

1387. Die 3. Novembr. convocatis testibus Nobilibus Dominis Nicolao D. Francisci de Castracanis Lucensi, D. Francisco Colae de Monte Faliscone, Dominus Vguccius Urbanus de Casalibus, Dominus generalis Cortonae, constituit suum Procuratorem Conradinum Iacobi Buonafede de Florentia, ad emendum a Magnifico Communi Florentiae, & Magistris Vegetigalium ad Portas, Salem & Salinas, & quamcumque copiam salis, ut ipsi convenerint.

Anno sequenti 1388. die secunda Ianuarii, in Palatio Communis Cortonae, praesentibus Viva Blasii de Naldis, & S. Ioanne Toscani, & Vguccione Landi Cort. magnificus & discretus S. Angelus Cecchi de Terni, olim Officialis Custodiae Civitatis Cortonae, pro XVIII. mensibus iam elapsis quietantiam fecit se recepisse a Blasio S. Cenni de Scarperia Villico, & Agente Domini Vguccii Urbani de Casalibus pro summa 456. florenorum aur. numero 323. florenos, libras 19. solidos 23. &c.

1388. Die 4. Ianuarii praesentibus Ventura Franceschini, Meo Agniolonis, & Sebastiano Iusti Cortonensibus, Dominus Vguccius Urbanus de Casalibus, vigore sui Vicariatus Imperialis, declaravit nobilem, facundum, & dignissimum Doctorem D. Colam de Monte Flasccone suum Vicarium Generalem, ut possit, & debeat impendere rationes Francisco S. Phi-

S. Philippi de Baldacchinis, qui fuit Camera-
rius Communis Cortonae, cum omnibus facul-
tatibus &c.

1388. Die XII. Iuanuarii Nobilis, & sapiens
Petrus Leo Lobi de Pierleonibus de Arimino,
honorandus Potestas Cortonae, antequam ex
equo descenderet, ut supra, iuravit &c. Eius
Officiales & Familiares fuere hi, qui sequuntur.

*Dominus Christophorus Barrii de Interamne,
Iudex.*

*S. Nicolaus S. Benvenuti de Tuderto, So-
cius miles.*

*S. Ioannes Iacopacci de Gerossa, Notarius
Maleficiorum.*

*Bartholomaeus S. Francisci de Verona, Do-
micellus.*

Ioannes de Colle Rotundo, Domicellus.

Inannes Martinus de Arimino

Guido Castri de Sancto Constantio

Matthaeus Pacis de Burgo

Franciscus Pauli de Vrbe

Stephanus Nicolai de Fucecchio

Petrus Massei de Senis

Gerardus de Pisis

Pisanellus de Pisis, Ragazzus

Antonius Petri de Burgo

Ioannes Antonii de Arimino

Andreas de Venetiis

Petrus de Tuderto. Adsignarunt:

*Item unum equum pili baii cum stella in
fronte.*

*Item alium equum pili cervatti cum una
cingula nigra in groppa.*

Item

Item unum ronzinum morellum pro totis.
 1388. Die XX. Ianuarii S. Angelus Cecchi de Interamna Officialis Custodiae accipit a Blasio S. Cenni a Scarparia pro mensibus 18. elapsis tanquam ab Agente Communis 456. florenos aureos pro suo Salario, praesentibus testibus etc.

1388. Die XXI. Ianuar. in Ecclesia S. Andreae praesentibus Nobilibus Dominis Vguccio Urbano, Domino Cortonae, D. Nicolao D. Francisci Castracani de Luca, Petro Leone Lobi de Pierleonibus de Arimino, Potestate Cortonae, Puccio Lemmi, & Tofano Bongiovanni, & Michaeli Guidi, Bernardinus Lapi filius Gori de Cortona accepit a Bartholomaeo Puccio Corton. pro dote Dominae Iacobae filiae suae, & Sponsae eiusdem Bernardini 375. florenos aureos &c.

1388. Tempore Urbani Papae VI. die XVIII. Febr. in platea S. Andreae, praesentibus Nobilibus Domino Nicolao Domini Francisci de Castracanis de Luca, & Gulielmo Ser Antonii de Cortona, Dominus Vguccius Urbanus de Casalibus, Dominus Generalis, & Vicarius Imperialis Cortonae, virtute sui Vicariatus, iussit ut Arditus filius bonae memoriae Domini Vguccii de Casalibus exemptus esset a solvenda quacumque impositione Civitati Cortonae &c.

1388. Die 3. Martii in Platea Communis praesentibus Ioanne S. Angeli, & Serninio Notario quondam Cicchi (de Serninis) D. Andreas Ioannes Domini Generalis ab una, & Ser Vguc.

guccio Notarius Landi, ab altera, Arbitri inter Matthaeum Pauli Fei, & Angelum Andreae a Pergo etc.

1388. Die 10. Martii in Cancellaria, praesentibus Angelo Blasii, & Fazio Domini Ioannis de Senis, Prudens Ser Iacobus Petri de Interamna, Officialis Custodiae Cortonae, pro duobus mensibus Salarium a Blasio Ser Cennis a Scarparia accepit &c.

1388. Die 28. Martii in Cancellaria praesentibus Matthaeo del Papa, & Antonio de Ghinaccio, Arnolphino quondam Cicchi, Petro Angelo dicto *il Turba*, Broccardinus Arretinus volens peregrinari & ire ad visitandum S. Iacobum, fecit testamentum, et sibi sepulcrum elegit in S. Augustino de Castiglione Arretino, & reliquit etiam terrae Nicolosae Nicolai de Angilesibus de Montevecchio &c. prope bona Guasconorum de Arretio, alteram etiam terrae Ecclesiae praedictae S. Augustini &c. Reliquit Pauluccio fratri suo omnia bona, quae possidet in Castiglione Arretino, & Dominae Ciambroginae matri suae omnia bona Montecchi Vispone, & alios heredes vocavit. Executores Marchionnus Francisci de Broccardinis, Baptista S. Ioannis, & Pauluccio Pinconio a Castiglione Arretino fuere &c.

1388. Die ultima Martii in Ecclesia S. Andreae praesentibus nobilibus & sapientibus Dominis Arrigo de Viteldis, D. Francisco Colae a Monte Flasconio, Ranerio Sgaciglio, Barbazino Barbazzi, Antonio Capucci, Presbytero Honuphrio Canali Rectore S. Andreae, &
Pre-

Presbytero Luca Cappellano Domini Cortonae, Nobilis Dominus Minus Ioannis Sermini a Senis, iam Conservator Cortonae, pro sex mensibus, accepit a Dominico Martini Tartari de Cortona, Camerario Gabellae Maioris Cortonae, florenos aureos 450. pro suo Salario.

1388. Die XIII. Aprilis praesentibus Ristoruccio Benuccii, Basilio Nicolai, & Angeluccio Blasii, Christophoro Angeli, Hermannus accepit a Magnifico & Nobili Domino Vguccio Urbano de Casalibus, Domino Cortonae, titulo dotis Dominae Luciae, filiae olim Nobilis Equitis D. Ioannis de Castracanis de Luca, & uxoris promissae Dominici filii dicti Christophori, florenos ducentos in totidem bonis.

1388. Die XXVII. Aprilis praesentibus Silvestro Nucciarelli, & Lazaro Vannis Viva de Cortona, eximius, probus, & sapiens Dominus Paulus a Magnifico & Nobili Domino Vguccio Urbano de Casalibus electus, ut sit suus Doctor Medicus cum Salario centum & quinquaginta florenorum aureorum, & cum habitatione pro se & sua familia, & expresse pro uno famulo, & uno ronzino; qui officium acceptavit solitis cum pactis, &c.

1388. Die quinta Madii, praesentibus &c. Gulielmus Ser Cicchi de Ravenna, uti *Falconierius* Domini Vguccii Urbani de Casalibus, fatetur pro suo Salario accepisse florenos aureos 34. a Ser Luca Cappellano dicti Domini pro toto tempore sui servitii &c.

1388. Die XII. Madii, praesentibus Petro Ba-

Barattucci de Arretio, Dominico Paltrucca de Cortona, Discretus Gualterius Baldi de Florentia, uti Rationarius Magnifici, & Nobilis Domini Vguccii Urbani de Casalibus &c. dedit in emphytheusim Guidoni de Sancto Miniato u. sum Baracteriae Communis Cortonae in tertio S. Mariae prope plateam S. Andreae, & alia confinia pro uno anno tantum; promittens solvere 70. florenos aureos, cum ea conditione, ut nemo alius possit ludere nisi in dicta Baracteria, &c.

Die 4. Iulii in Palatio Populi praesentibus, &c. D. Vguccius Urbanus volens amplificare Civitatem Cortonae, eamque augere nobilibus, & virtute strenuis Civibus, Nobiles constituit, & declaravit Dominum Marchealdum, Nannem Domini Ludovici Domini Dini de Rocca, Nobiles Cives Cortonenses, ita ut iisdem beneficiis & privilegiis fruantur, quibus originarii Cives fruuntur.

Die 14. Iulii memoratus Gualterius Baldi de Florentia Oeconomus, & Rationarius D. Vguccii Urbani de Casalibus, soluit florenos aureos 50. &c.

Die 28. Iulii in Loggia Communis praesentibus Simone Parisgioli (e Familia Venutorum) & Ioanne Betti Cortonensibus, idem Dominus Cortonae Nobilem civem Cortonensem creat Antonium Ioannis Arretinum.

1388. Die ultima Augusti in Platea S. Andreae, praesentibus Ser Ioanne Ser Pecoronis, & Ser Antonio Andreucci de Naldis, Nobilis & facundus Dominus Franciscus Colae de Mon-

MonteFlascone, Vicarius D. Vguccii Urbani Potestatis munus acceptat, Salarium &c. qui die 21. eiusdem mensis in Claustro Palatii Episcopi declaratus fuerat Potestas, sive Praetor.

Die 10. Septembris in Palatio Domini Cortonae, praesentibus Domino Francisco Colae supradicto, & Paulo Feduccio, & Ser Iohanne Toscani de Cortona, Ser Bartholomaeus Ser Iacobi de Mercatello, Officialis Vestigalium Civitatis Cortonae, pro sex mensibus confessus est se accepisse a Ser Luca de Gratia de Cortona, nomine Domini Vicarii Generalis Cortonae, pro universo sui Officii tempore Florenos aureos

Die 26. Septembris in Palatio Domini Cortonae, praesentibus Magnifico Domino Carolo de Vicecomitibus de Mediolano, & Ghinolino Arditì de Cortona, idem Dominus Cortonae declaravit suum Procuratorem Ser Lucam de Gratia suum Cappellanum (hic postea fuit Episcopus Cortonae, &c. e Familia Casalium, ut adnotat idem Notarius Baldacchini in eodem Instrumento) ad liberandum, & quietaniam faciendam Franceschino Ser Lippi de Baldacchis Cortonens. & eorum hereditibus ad eum usque diem: qui in alio Instrumento promissit Domino Colae de Monte Flascone Vicario & Potestati Cortonae, se sine eius licentia non abfuturum a Civitate, & Comitatu Cortonensi.

Die 14. Decembris in Platea S. Andreae, praesentibus D. Francisco Colae a Monte Flascone Potestate, & D. Luca de Gratia

gia Archidiacono Cortonae, Carlo Volghae, Petro Andreucci, Guglielmino Ser Antonii, & Petro Pauli Cortonensib. Nobilis, Potens, & Magnus Dominus Vguccius Vrbanus de Casalibus, Imperiali, & sua auctoritate iussit esse, & declaravit Cives Nobiles Cortonenses Barnabeum Angeli dictum *Cappuccio*, de Civitate Castelli, Antonium, & Angelum eius fratres, & filios eius, & descendentes.

1390. Die 2. Ianuarii Florentius Vannis Tibicen Civitatis Cortonae ex commissione proclamavit in Scalis Communis Cortonae, ut inter tres dies compareat si quis est qui creditor sit Domini Francisci Colae de Monte Flascone.

Eadem die idem Tibicen iussu Domini Cortonae bannivit ne quis cuiuscumque status & conditionis audeat deferre arma offensiva, & defensiva sub poena, &c. Florenorum aureorum, quarta parte danda denutiatori; his exceptis, qui per Schedulam habebunt licentiam a Domino Vicario Imperiali Cortonae, & ab his qui ex eius Familia sunt. Presbyteris prohibetur ingredi Tabernas ad commessandum usque ad XVIII. a Cortona lapidem, sub poena XXX. librarum, & accusator lucretur tertiam multae partem.

1390. Die 16. Ianuarii in cubiculo Domus Vicarii Imperialis, & Generalis Cortonae, praesentibus Domino Petroleone Lobi de Pierleonibus de Arimino, & Carolo Gori de Cortona, idem Dominus Cortonae ne res publica, & negotia quid detrimenti ex dilatione accipiant, iussit, ut facundus D. Franciscus Colae de Monte Flascone dignissimus Doctor, & Potestas, possit in-

indicare, iuris ordine servato, & non servato in Causis omnibus tam Civilibus, quam Criminalibus, &c.

Die 18. Ianuarii in Ecclesia S. Andreae (quae vulgo S. Lazari *del Bovarcho* dicitur, ubi tabe adfecti, et leprosi degunt) quinque Viris praesentibus, vacante Domino Cortonensi suo Rectore, et Governatore dudum absente, honesto viro Ser Antonio de Caniano Comitatus Eugubii, quod ea non solum careat divinis officiis, et iam ruinam domus ipsa minitetur; ideo sapiens Vir Ristoruccius Benucci Ristori de Cortona, uti Syndicus Communis Cortonae Rectorem privavit eundem Ser Antonium, et in eius locum suffecit virtute, scientia, et fide laudabilem, virum honestum, et discretum Ser Ioannem Guidi a Pergo Comitatus Cortonae, ad honorem Dei, et pacificum, ac tranquillum statum praedicti Domini Vicarii Generalis Cortonae, ut sit eiusdem Domus S. Lazari *del Bovarcho* Governator. Deinde iustus, ac Reverendus D. Lucas di Gratia Archidiaconus Corton. commisit DD. Ioanni de Marchio Priori Marzani, et Honuphrio Bencivenni Canonico, et Rectori Ecclesiae S. Andreae de Cortona, et Vgolino Cortonensis Marci, Canonicis Cortonensibus, ut eant, et eum in possessionem constituent, etc. qui dicta die constitutus est.

Die 23. Ianuarii sapiens Vir, et multae existimationis Magister Paulus Ioannis a Monte Flascone, Medicus Domini Vicarii Generalis Cortonae, itemque Communis Cortonae, per Tibicinem in Scalas Palatii Communis Cortonae
notum

notum fecit, ut intra hodiernum diem & crastinum, compareat coram Notario, qui haec scripsit, qui creditor est suus.

1389. Die 30. Ianuarii in Claustro Domus Reverendi & Honesti Domini Lucae de Gratia Archidiaconi Cortonensis, per instrumentum Deputati a Generali Domino & Vicario Cortonae, semper bono publico vigilante, decretum est quod Ars Mercatorum armentorum, & Ars Campforum in posterum una simul conveniant, & faciendum curent Cereum pro festo Beatae Margaritae, & alium Cereum pro festo S. Marci, & cetera ut solent aliae Artes.

1389. Die 4. Februarii idem Magister Paulus Medicus &c. accepit florenos aureos CL. pro salario anni de pecunia Domini Vicarii Generalis per manum memorati Archidiaconi Corton. D. Lucae de Gratia.

Eadem die eiusdem anni, praesentibus &c. Reverendus Dominus Lucas de Gratia Archid. Corton. uti Procurator Domini Vicarii Imperialis Ugucii Urbani de Casalibus, iussit ut Artes, & Artium homines Cimatorum, Pellicciariorum, Banbacariorum de Cortona &c. debeant facere unum Cereum; & quando contingat facere Cereum floridum, ponere signa dictarum Artium pro tertia parte. Et quando fieret Cereum non floridum, ponere insignia earum Artium pro tertia parte in uno folio chartae bombacinae valoris unius quattrini: & facere unum pyxidem Rectorum, & in ipso pyxide mittere de quolibet dictarum Artium, pro ut eis videbitur convenire: et illos in dicto pyxide mitte-

re, videlicet meliores, & nobiliores ad mittendum: & quod dictae Artes, & homines dictarum Artium teneantur, & debeant obedire Brevi dictorum Sartorum, & ipsum observare in omnibus, & per omnia; & qui non observaverit dictum Breve Sartorum incidet in penam quinquaginta florenorum auri: cuius pene medietas sit, & esse debeat Domini Cortonae, & alia pertineat ad dictam Artem Sartorum, Serratorum &c.

1389. Die 20. Februarii idem Archidiaconus D. Lucas de Gratia Procurator Domini Cortonae per rogatum Ser Petri de Ameria Cancellarii, iussit, ut Artes & homines Artis Merciariorum uniantur cum Arte Speciariorum, cuius Rectores sunt Silvester Nucciarelli, & Petrus Parodi &c.

1389. Die 4. Aprilis in Episcopio praesentibus Sapiente D. Cola a Monteflascone, & D. Honuphrio Bencivennis Maffei, & D. Martino Angeli Magistri Salvetti Canonico, Cortonensibus: Reverendus in Christo Pater, & Dominus Laurentius de Coppis Neapolitanus, Episcopus Cortonae, (de quo nonnulla iam adnotata superius sunt), in praestitum accepit a D. Luca de Gratia Archidiacono Corton. CC. Florenos aureos de propria pecunia, quam promisit restituere, & revera die 30. Iulii 1389. restituit, praesentibus D. Petro Vannis Canonico Cortonensi, & Vicario Plebis S. Mariae, & Nicoluccio Antonii Laurentii de Guiducis &c.

1389. Die 27. Aprilis praesentibus nobilibus D.
Petro

Petro Leone Lobi de Pierleonibus de Arimino, & Antonio Asculano, & Seraphino Spoletano, Nobilis Comes Franciscus Comitis Caroli filius de Puppio accepit merae praestationis causa a Magnifico, Nobili, & Potenti Domino Vguccio Urbano de Casalibus, Vicario Imperiali, Domino Cortonae, Florenos aureos CCLXXV. & se intra annum redditurum promisit; quod si contra adideret ius tribuit contra conveniendi quocumque in loco, sive Florentiae, sive Pisis, Lucae, Senis, Perusiae, Cortonae, Civitate Castellana &c.

Die 8. Maii in Cancellaria Troccinus filius Colae Tommasetti Fosci de Interamna stipendarius Domini Cortonae, accepit pro mensibus XI. salarium & stipendium suum a Petro Barrattucci Arretino, Oecono Domini Cortonae.

Die XX. Iuli, Ser Archileus de Ameria Cancellarius Domini Cortonae confessus est se accepisse Salarium pro toto sui Officii tempore, praesentibus eodem D. Francisco Colae & D. Luca de Gratia Archidiacono.

Die XIV. Septembris eiusd. in Cancellaria praesentibus duobus familiaribus Dom. Cortonae Dominus Bindaccius & S. Socius de Montepolitiano, olim Cancellarius Domini Cortonae, pro mense & XX. diebus confessus est se accepisse Salarium.

Die XIX. Septembris in Ecclesia S. Andreae, octo hominibus praesentibus, convocati, & coadunati sunt infra scripti in eadem Eccl. ad pacem, concordiam, & remissionem faciendam, videlicet cum his de *Valiana*:

Ex una parte

1. Laurentius Maffei	9. Ioannes Pagnucci
2. Nannes Iusti	10. Antonius Pucci
3. Marchus Blaxii	11. Christophorus Cardelle
4. Gorus eius frater	12. Vannuccius Martini
5. Fatiga Case	13. Ceccus Bartolomei
6. Oratius Mariellae	14. Michael Nucci
7. Christophorus eius fr.	15. Paulus Passi &
8. Naldus Ioannis	16. Angelus Nicolucci

Dicto loco ex altera parte

1. Nannes Vgolucci	5. Silvester Marchi
2. Pierus Pauli	6. Ioannes Nicolucci
3. Nicoluccius Peccie	7. Laurentius Iusti
4. Cecchus Ioannis	8. Bonazettus Donati

Fecerunt pacem, & remissionem omnium contumeliarum, offensionum, & factorum, omnibus cum solemnitatibus, & terminis, ut in dicto Instrumento, sub poena mille librarum Cortonensium contra facientibus.

1389. Die 19. Septembris, in platea S. Andreae, praesentibus pluribus testibus, datur in emphytheusin praedium pro quinque florenis aureis solvendis quot annis mense Augusti in S. Maria, cum dimidia parte molendini in territorio de Montanare Cortonae, quod accipiunt Ioannes & Guidus Tosani de Montanare ab Ser Ioanne Ser Callia de Arretio Procuratore Dominorum Bartholomaei & Iacobi Domini Rainerii de Casalibus, qui ab eadem emphytheusi recesserunt.

Superfunt alia in hisce Tabulis adnotanda, & expendenda. Ostensus est in Nocte Coryth. XVI. Codex membranaceus, qui ad Academiam Cortonensem spectat, qui inscribitur: *Brevis, sive Matricula Notariorum* ab anno MCCCXI. ad annum MDXIII. de quo superius Capite VII. non pauca adnotata sunt; quae & in hoc Capite locum habere possunt, quod Civilem Cortonensem Historiam non parum inlustrant.

Ad perpetuam memoriam in Nocte Coryth. XLVII. adnotatum est, mense Decembri huius anni, iterum lapidibus stratam fuisse Plateam S. Andreae, ex pecunia *tassae*, quam persoluit, Familia *Bucciorum* de Monte S. Savini, quod in ordinem Nobilium Cortonensium fuerit cooptata.

De Magnifico atque Inlustri Viro Domino Nino Serninio Ludovici, & Elisabeth Vagnuciae filio, multa adnotatu digna scripta sunt in Nocte XXX. sed quum praecipua ediderit Cl. Dominicus Maria Mannius in Observationibus in Sigilla medii aevi, ubi sigilla Serniorum adfert, & inlustrat Tom. IX. pag. 41. & Tom. XV. pag. 47. ea heic a me praetermittuntur. Plena adeo sunt mira eruditionis fruge medii aevi obsignatoria Sigilla, ut Eruditissimi Mannii exemplum secutus Cl. Adamus Frider. Grafey, ediderit Lipsiae anno MDCCIL. egregium Specimen, quod Decadem Sigillorum complectitur; quae olim fuere in Museo Eq. Sertorii Vrsati, Nobilis Veneti, & ipse ea sibi conquisivit.

CAPVT XI.

ANTIQUA MONUMENTA INSIGNIORA
NUPER INVENTA

Pertinent ad augendum Historiae tum Literariae, tum Antiquariae decus, atque ad immensos eius fines amplificandos, Notitiae antiquorum Monumentorum, quae non solum in Etruria, verum etiam tota Italia, atque Europa frequenter effodiuntur. Nam & noscere, & scire loca, ubi ea eruta sunt, multum lucis adfert ad patrias Antiquitates explicandas. In Nocte III. Corythana, complura Numismata ostensa sunt, & donata Museo Cortonensi, quae etiam recensentur. Non pauca quoque describuntur Numismata sequioris aevi, quae iam inventa fuerunt in olla una cum aerea galea, & integro militari indumento ferreo, cum ense ad latus; quae nuper effossa fuerè in praediis Ecclesiae S. Ioannis Baptistae iuxta Castellum Oliveti, in ditione Civitellae, loco dicto *il Castellare*, subiecto Arci Civitatis Arretii, quae in emphytheusim hodie habent quidam agricolae. Erat hoc olim bene munitum Castrum, fossis circumvallatum. Ibidem adhuc cernitur Crypta subterranea, in qua triginta ferme ab hinc annis picturae antiquae cernebantur; quae hodie penitus evanuerunt. Ex his monetis nonnullae in Riccardiano

no Museo conlocatae sunt; nempe quae Imperatorum Constantii, Iuliani Apostatae, Valentis, Valentiniani Iunioris, Arcadii, Honorii, & Theodori Iunioris sunt &c. Non pauca Numismata Academiae Etruscae tum ex his, tum ex aliis Cimellis, donavit Egregius D. M. Antonius Coradeschius de Oliveto. Idem dono quoque dedit numisma aureum *Rachis Regis Langobardorum*, & alia superius enumerata; quae quidem omnia in Nocte III. Corythana recensentur.

In Nocte IV. Corythana postquam adnotatum est, in Vrbe Cortona, labente seculo XVI. exordium suum coepisse Academicos *Humorosos*, qui pro emblemate, & insigni sui Coetus pingebat Vitem, quae postquam amputata est, copiosum effundit humorem, adiecto Sole eam respiciente, & epigraphe RECISA FECVNDIOR; quam in egregio suo Opere *Storia della Ragione della Poesia* Vol. I. Dist. 1. Cap. 2. laudat Vir Cl. Franciscus Xaverius Quadrius. Adlatus quoque exscriptusque est Articulus Epistolae, quam doctus vir, scripsit ad Cl. Baronem de Stosch die quarta Ianuarii huiusce an. MDCCLVIII. qua describitur nuper accurate observatum Tiburtinum Theatrum valde magnificum & sumptuosum, Statuis & columnis, aliisque ornamentis splendidissimum. Ea epistola, si genuino vulgari idiomate, quo scripta est, proferretur, rem censui me gratiorum Eruditis facturum. Ea igitur ita se habet.

„ Trovandomi da qualche giorno nella mia Villa di Tivoli, sto occupato con infinito mio

piacere ad osservare la bella scoperta di un antico Teatro, che si è trovato in questo luogo. In occasione, che il Sig. Marchese Origo faceva cavare tra certe sue antiche, e vaste rovine di edifizj, vi ha scoperto uno de più magnifici Teatri, che siasi visto fino ad ora. E' questi situato nelle rovine della Villa Adriana, distante cinquanta, o sessanta passi dal luogo, ove furono trovati i due famosi Centauri da Monsignor Furietti. Resta questi dalla parte di Levante, attaccato a quelle aperture ovate sotterranee da V.S. Illustr. altre volte vedute; ove molti hanno creduto, che fossero gli antichi Inferi, della Villa Adriana. La sua lunghezza è di più di 250. palmi dalla parte della Scena; ove vedesi un'altra fabbrica con tre porte, una nel mezzo, e le due altre negli spazj laterali, tutte uguali di grandezza; ma più alte della giusta proporzione. L'auditorio poi è composto di sette ordini di Sedili, tutti uniformi, che vanno a terminare sul piano, o sia Platea; e nel mezzo del mezzo cerchio si vede come una gran Nicchia, o Tribuna, che aveva un grande architrave di marmo, sostenuto da due colonne di granito Orientale. Questa Nicchia aveva i Sedili di marmo, sostenuti da una branca di Leone; apparendo poi nel suo centro uno spazio voto, ove era forse la Sedia dell' Imperatore, o d' altro Personaggio. Il Pavimento è di giallo antico, e di lavagna nera a opera: i gradini, e sedili del mezzo cerchio erano tutti sette foderati di marmi nelle loro estremità, avendo dietro per finire

nire di coprire il loro piano un grosso Mosai-
co di marmo bianco. Vi hanno ancora trovato
due terzi di Statue, ma rovinate, di un gu-
sto non inferiore al Laocoonte, ed all' Ercole
Farnesiano. Si vede però, che questo mirabi-
le Edifizio è stato antecedenemente cavato per
i molti tagli fatti ne' piani; sopra i quali sono
stati ritrovati frammenti diversi di varie co-
lonne specialmente di bellissimo giallo antico.
Benchè io abbia veduti varj magnifici antichi
Edifizj, nessuno mi ha mai cagionata tanta
ammirazione per la grandezza della mole, e
per la precisa conservazione, che dimostra; e
sarebbe una cosa assai lodevole il farlo dare
alle Stampe, come io voglio suggerire all'
Emin. Sig. Cardinale Alessandro Albani in occa-
sione, che vuol essere a favorire questo mio ritiro.

Questo magnifico Teatro ci fa conoscere
manifestamente quanto poco esatta sia la Pian-
ta Stampata dal Contini per servizio della
Casa Barberini; perchè parlando del luogo del-
la Famiglia Bulgarini ivi adiacente, e par-
lando delle suddette Cave sotterranee, non fa
poi alcuna menzione del Teatro, con tutto che
questi sia una delle belle Fabbriche della Vil-
la. Hò osservato tutto il muro dell' Orchestra,
che è intatto; nè in esso apparisce minimo se-
gno di cavità, e buca, dove potessero essere col-
locati i vasi di Eco, che narra Vitruvio, e
che afferma Daniel Barbaro suo Espositore; on-
de io dubito, che nel disegnare, e descrivere
molte cose antiche, siano stati talvolta presi gros-
si abbagli ec.

Acceptis litteris die XXVI. Februarii huius anni, nunciatum est Romae in fundamentis, Coenobii S. Apollinaris, quod exstruitur, inventam fuisse columnam eximia magnitudinis, & raritatis marmoream, *di giallo antico*, quae plurimi aestimatur.

In Nocte Coryth. XLIX. acceptis Litteris, Londini scriptis die XI. Novembris huius an. 1749. nunciatum est, praeteritis diebus in Silva *Hampshire* inventum fuisse veterem arcum & pharetram, in qua recondita viginti quatuor iacula ex arundinibus cum mucrone ex chalybe confecta: censent superfuisse post regnum Guillelmi Ruffi, qui ibi occisus est, iam ab eo tempore DCXLIX. annis elapsis. Pharetra & arcus Londinum perlati sunt, uti monumenta Heroum Familiae Regis Britanniae: illud etiam notandum tum iacula, tum mucrones adhuc intactos esse, nullaque aerugine, & labe corruptos.

Deinde prolatus est Articulus Epistolae scriptae a Cl. Abb. Philippo Venuto ad Amicum, qua antiquum Familiae Aureliae Mausoleum, Romae nuper detectum, his verbis describitur.

La soprintendenza, che il Regnante Pontefice ha data ad un mio Fratello sulle Antichità tutte, che scopronsi a Roma; mi pone in istato di potere su tal particolare sodisfare la vostra curiosità, ed in tal congiuntura adempirò ancora in parte ai miei doveri.

Nel principio adunque del mese di febbrajo di questo anno 1745. scavandosi in un Campo, un miglio distante dall' antica Porta Lavicana, detta
oggi

oggi Porta maggiore, fu scoperto un antico sotterraneo Edifizio, stato fatto per Sepolcro de' descendenti, e de' Liberti di una Romana Famiglia. Può tale Edifizio dirsi Mausoleo, ben meritandone tal nome, e per la sua spaziosità, e per gli ornati, che già vi furono. E' di figura rotonda, e ben costrutta, sul gusto de' celebri Mausolei di Cecilia Metella, figliuola di Quinto Cretico, di Munazio Planco, e dei Plauzj, che stanno in piedi finora nella Campagna di Roma, e presso Gaeta. Questo però è appartenente alla Famiglia Aurelia, come dalla Iscrizione trovata vi si deduce; ed è più grande, di quello della Famiglia Cecilia. E' il suo diametro di 190. palmi Romani, preso in tutto il suo corpo.

Vi si entra per un corridore, o vestibolo lungo 60. palmi. Da questo vestibolo entrasi in una gran Camera di figura quadrata, della quale non mi è nota la misura. Sono in questa Camera tre nicchie, che sembrano destinate per tre Statue di Padroni di questo Sepolcro, le quali però ivi non si sono trovate. Per buona sorte ne è stata conservata l' Iscrizione, la quale ci fa sapere, quali furono i Padroni di questo Sepolcro. Ella è in tali espressioni concepita.

M. AVRELIVS . SYNTOMVS ET . AVRELIAE . MARCIANAE AEDIFICIVM . CVM . CENOTA PHIO . FILIIS . LIBERTABVSQ. SVIS. A . SOLO . EXTRVXIT

Che

*Che vale a dire: Marco Aurelio Sinto-
mo fece erigere questo Edifizio con un Cenotafio,
ad onore degli Dei Mani, per Aurelia Mar-
ciana, per i figliuoli suoi, e pe' suoi Liberti.*

*Ognun sa, che gli Antichi Romani sem-
pre fabbricavano i Sepolcri loro lungo le stra-
de maestre: e di fatto tale è questo posto sul-
li confini della Via Prenestina; e da ciò si
può con più sicurezza conoscere, dove questa
Via conduce.*

De nuper inventis Antiquitatibus ad Resi-
nam prope Regiam Villam Regis utriusque
Siciliae, nonnulla superius adnotata sunt, prae-
fertim de eximia marmorea Tabula, quae pi-
ctum Nymphaeum exhibet elegantissimum. Effos-
sa quoque est Tabula aerea, quae continet ho-
nestam missionem concessam ab Imperatore
Claudio Trierarchis & Classariis militibus ali-
quot Classis Misenenensis apud Retinam censi-
tes; ubi etiam inventum est ingens aedificium,
quod aliqui Navale putant, ubi stationem ha-
bebant milites Classarii. De his litterae a do-
ctis amicis Neapoli scriptae ad Academicos E-
truscos adferuntur in Nocte Corythana XXXIV.

Ferunt ibidem quoque inventam basim
marmoream cum hac epigraphe.

DIVO. IVLIO
HERCVLANENSES

Colligimus, marmoream statuam Iulio Cae-
sari post eius mortem ab Herculaneis dedi-
caci-

dicatam, & conspicuo Urbis loco positam fuisse.

In Nocte Coryth. XLIII. adfertur Epistola docti Amici Neapolitani, qui postquam multa de genuina Inscriptione Equestris Statuae M. Nonii Balbi marmoreae adnotavit, haec subdit; quae uti scripta sunt adferimus.

E' immenso il tesoro delle antiche reliquie di là estratte, e che tutto di si estraggono. E' impossibile darvene un estratto, o sia un dattaglio; anche perchè non tutto si può vedere. Ne' giorni passati si trovò un' intera bellissima Consolare Statua, più grande assai del naturale.

Si è trovato un intero pane antico, similissimo ad un altro, che è dipinto in un pezzo di maraglia, pure di là estratta. In questo che è nero, e bruciato, si vede ancora la marca del Fornaro assai grande con lettere, che io non potei leggere, perchè sta chiuso dentro un cristallo.

Si è pure scavato un Marmo, che mostra la maniera con cui i Pittori facevano i loro disegni, ed è Greco. Un basorilievo che è assai bizzarro, mi darà motivo per una Dissertazione, che vi manderò, quando sarà compita, per trasmetterla alla Accademia Etrusca. Haec scribit Amicus Neapolitanus ad Amicum Romanum die XXX. Septembris MDCCXLVIII.

Inventa quoque memoratur ab eximio antiquo Pictore absoluta Tabula, quae exhibet festivissimos complures Genios quorum quisque aliquam exercet artem, inter quos etiam Funambuli. Pulcherrimo artificio pictae complures personae Scaenicae observantur, & encarpia flori-

bus

bus, ac fructibus mire referta: quae antiquae pictae Tabulae nuper Regiae Pinacothecae antiquae cum ceteris iam memoratis adcefferunt.

Ex alio articulo Epistolae, quae missa est Neapoli, scripta die tertia Septembris, anno MDCCXLVIII. quae adfertur in Nocte Coryth. XXXVIII. haec innotuere. *Si è trovato nei sotterranei d' Ercolano a' Portici una Casa, che si vede, che fu d' un Uomo ricco; ove si è cavato oro, ed argento in gran quantità, monete, pendenti, anelli &c. Ora si fa una gran Villa regia a Caserta, e vi si spende gran danaro.*

Illud etiam notatu dignum, quod Excell. Princeps Dominus Fabricius Columna, magnus Neapolitani Regni Comes Stabuli, dum summo Pontifici Benedicto XIV. de more album equum, vulgo *Chineam*, offerret, erigi iussit Molem admirabilem, & magnificentissimam, noctu ludicris ignibus emittendis incendendam, qua exhibuit antiquum Theatrum Herculanensium, iam inventum iuxta regiam Villam Porticiam, quae accuratissime in Calchographica Tabula aerea expressa est. Hanc Academicis Etruscis ostendit in Nocte Coryth. XXXIX. Cl. Marchio & Eques Venutus.

CAPVT XII.

VIRORV^M ALIQVOT CORTONENSIV^M
INLVSTRIV^M ELOGIA

ACADEMIAE ETRVSCAE CORTONENSIS
praecipuum illud & valde laudabile in-
stitutum est, ut indies augeatur ac locu-
pletetur Historia Virorum Inlustrum Cortonen-
sium, eorumque praeclara gesta, ac praefer-
tim in patriam, atque in litterariam rempubli-
cam egregia merita commentariis exposita, at-
que elucidata, in lucem proferantur. Magna
laude, & commendatione plane digni complures
Viri, qui in hoc Florilegio memorati a me sunt.
Ingens tamen superest numerus, qui implent
integrum plenissimum Volumen Historiae prae-
stantium Hominum, quod iam fere confecit
Ornatissimus Eques Hierosolymitanus Fr. Hiero-
nymus Serninius, de gloria patriae suae, deque
ipsis litteris optime meritus. Splendidissimam
hanc spartam totam ei relinquimus; id tan-
tum in votis habentes, ut quantocius fieri pos-
sit, hae fruges, ac divitiae eruditionis publi-
co bono depromantur. In iisdem Historicis
Commentariis facile locum, ut arbitror, habe-
bunt non paucae etiam nobilissimae Feminae
Cortonenfes, quae studiis suis litterarum glo-
riam splendore multo honestarunt.

Illud etiam apud Academicos Etruscos in mo-
re positum meritis laudibus ornare tum optimos

Ci-

Cives, tum etiam Exteros quoque, atque eos praecipue, qui Antiquitatis Thesaurum augment quam studiosissime, & frequenter ad Academicos Cortonenses mittunt eruditas lucubrationes suas, quae in publicis confessibus leguntur, vel quidquid rarum & notatu dignum detectum est, per litteras exponunt, & delineationes cum descriptione animo offerunt lubentissimo, ac liberalissimo. Horum litterae leguntur, & diligenter in Regeſtis ſervantur. Quum artes optimae honore alantur, & crescant, & laudibus & gloria ornati clari Viri multo acrius ac vehementius ad res praeclare gerendas incenduntur; bene, ac sapienter institutum est, ut meritis honestamentis condecorentur. Inter hos principem obtinent locum Nobilissimi LVCVMONNES, qui Litterarum studiis, ac Literatorum laboribus, atque aerumnis humanissima favent liberalitate. Mox celebrantur Academici illi, qui de patriis Antiquitatibus investigatis auctisque optime meriti sunt: quibus cum illi coniunguntur, qui monumentis omnigenae eruditionis dono datis cum Museo, tum Bibliothecae Cortonensi, oblatisque eruditi ingenii curis, eiusdem Academiae incremento, splendori, & gloriae quammaxime student, ac strenuis conatibus opitulantur.

Memorantur igitur in Actis, quae ab Academicis Etruscis lecta sunt, ac perspecta, egregia cum edita, tum inedita opera; quarum vigiliarum, ut specimen aliquod haec exhibeam, ea breviter tangam, quae in hoc ipso Annali luculentius describuntur, ac declarantur. Ad

notatum est in Nocte Coryth. XIV. ex Clariss. Iosepho Maria Brocchio, Sanctorum, ac Beatorum Florentinorum Biographo, pag. 202. eximiis Scriptoribus Cortonensibus, qui Saeculo XIII. floruerunt, addendum esse *Fr. Vitum de Cortona*, S. Francisci Assisinitis Patriarchae discipulum; nam ipsum scripsisse adfirmat *Vitam B. Humiliana de Cerchiis*, Matronae nobilis Florentinae, eique coevus fuit: nam eadem Beata Humiliana orta est anno MCCXIX. obiit autem anno MCCXLVI.

Probe teneo, me superius Capite VII. promississe nonnulla notatu digna adlaturum de eximio Cortonensi Latino Poeta Ioanne Baptista MADALIO; quae nunc praestabo. Huius Carmina tum edita regnante Romae Divo Leone X. tum etiam manu exarata, inter quae complura nondum in lucem prolata, exstant, & adservantur in lectissima Bibliotheca Sellariana. De Madalio pauca haec primum lubet adferre adnotata in Historia Litteraria Serniniana, de qua supra diximus.

Gio: Battista MADALIO fu celebre Poeta Latino del tempo suo. Scrisse molte Elegie, e Poetiche Composizioni Latine, delle quali molte sono alle Stampe. Dimorò molto tempo in Casa del Magnifico Lorenzo de' Medici, Padre di Leone X., a cui molte delle sue Opere dedicò. Fu accettissimo al Cardinal Passerini (Cortonese) che seco lo trattenne molti anni. Filippo Baldacchini nel suo Libro della Fortuna pag. 37. fa di esso menzione onorevole; e similmente lo lodano gli Scrittori tutti Cortonesi.

Aggiungesi, che M. Rinaldo Baldelli nel suo Trattato delle Famiglie Cortonesi, al paragrafo della Famiglia Medagli, alla lettera M. dice

Medagli, ovvero Mazuoli, moderni.
 „ Di questi fu Gio: Battista Medagli da Cortona, dotto Umanista; del quale mettere-
 „ mo a suo luogo alcune Composizioni qui sotto. „ Fin qui il Baldelli, che visse nel 1570. Notisi, che la Famiglia Mazzuoli si trasferì verso la metà del Secolo XVII. scorso a Siena in persona del Capitano Dionisio Mazzuoli, discendente (per quello si crede) dal Celebre Francesco Mazzuoli, detto il Parmigianino. Fu celebre Ingegnere, ed Architetto, Scultore, e Capitano d' Artiglieria. Tolse donna a Volterra, d' onde si trasferì a Siena. Da questo discesero eccellenti Pittori, Scultori, ed Architetti, de' quali ne sono anche in oggi. Il verso sotto l' Arme del Card. Passerini nel Palazzo de' Signori Magnifici Priori in Cortona è di Gio: Battista Medalio. Id superius adnotavimus Cap. VIII. pag. 89.

De Ioanne Baptista MADALIO Poëta, sui temporis eximio, elegantissimoque Ovidio Cortonensi, pauca nunc adnotare, operae pretium est ex praelaudatis duobus Codicibus Bibliothecae Sellarianae. Primum delibabo, ea quae continet Codex, qui impressus est, ni fallor, Romae, aureo Divi Leonis Papae Medicei aevo. Hic Codex olim fuit Francisci Laparellii, Nobilis Viri Cortonensis. Adposito in fronte Epigrammate manu exarato, ipse Madalius (ut

videtur fato functus) eum adloquitur. Sequitur alterum Epigramma pariter scriptum, quo *Franciscus Vannutius Patritius Cortonensis* ipsum Madalium laudat.

Mox incipiunt Poemata eiusdem Madalii, impressa paginis LVI. quae tamen non numerantur; & quidem hoc ordine.

I. Io: Baptistae Madalii (sic scriptum) Poetae Cortonesis ad Tanaim Nerlium, Petri Tanais filium, SILVA, cui titulus est LAV-RVS. Lauri decus, virtutes, & Daphnes fabulam egregie, atque eleganter exponit. Fuit Tanais Nerlius inter Florentinos Proceres nobilissimus, egregius Poeta, cuius Poemata impressa leguntur in Opusculo, quod ab eo LAV-RETVM inscriptum est. Hunc multis laudibus ornat Nicolaus Martellius in Epistolis suis pag. 18.

II. Ad Antonium Nerlium Petri Tanais filium eiusdem Madalii SILVA, cui titulus est HEDERA. Antonius Nerlius in sequenti Epigrammate ibidem adposito Madalium Praceptorum se obtinuisse gloriatur.

III. Ad Carolum Becossum MYRTVS. Deinde sequuntur in Madalii laudem haec Epigrammata.

TANAIS NERLIVS.

Pontanum loquitur generosa Neapolis unum:

Et Carmelitam Mantua docta sacrum.

Facundi gaudent Mutinenses carmine Saxi:

Laetatur Gallo Martia Roma suc.

Nunc quoque MADALIVS dicetur laudibus amplis

In Cortonensi gloria prima solo.

ANTONIUS NERLIVS.

*Gaudete Ausonii: post plurima saecula tandem
Vester ab exilio Naso poeta redit.*

*Corpus inine aliud, qui nos de corpore, dixit:
Accepere modo verba fidem Samii.*

*Quis neget? ecce mei noscis sub corde Magistræ
Nasonem nostris vivere temporibus.*

En igitur tum patrem Tanaim Nerlium, tum eius filium Antonium Phoebea laurea donatos in Litteraria Florentina Historia recensendos, hinc intelligimus. Tot praestantium Poetarum Carmina, nempe Madalii, & Nerliorum, cur in Florentina Collectione Carminum Illustrium Poetarum Italicorum Tomo VI. edito anno MDCCXX. praetermissa sint, nescio. In supplementis facile addi poterunt.

IV. Ad hunc ipsum Codicem redeo. Sequitur: ad D. Antonium Canisianum (nunc dicimus Canigiani ex antiqua nobilissima inter Florentinos Optimates Gente) Equitem Hierosolymitanum, Io: Baptistae Madalii SILVA, cui titulus est CYPARISSVS.

In fine haec Carmina ita laudantur a memoratis ornatissimis Viris.

TANAIS NERLIVS.

Qui sacra Madalii legisti Carmina Vatis?

Censuram dicas an mereatur Opus?

AN.

ANTONIUS NERLIVS.

*Interiora placent doctae mihi viscera Silvae:
Carminaque & sapiunt, & bene culta iuvant.*

Antiqua CCC. Proverbia, quae in ore sapientum, atque etiam interdum popularium, sunt, totidem perelegantibus Distichis mirifico ingenio, & lepore expressit Madalius, quae ita dedicavit, atque inscripsit:

V. „ Io: Baptistae Madalii Corton. ad Petrum Franciscum MEDICEN PROVERBIA. „
Eum ita in dedicatione adloquitur:

*Parve liber celeri MEDICVM pere limina gressu:
Grataque fer Domini dona futura tui.*

Namque licet tota Vates ex urbe fugentur;

Vsque tamen Musis haec Domus una patet.

Vade, sed admissus fac commoda tempora serves:

Nam mage captato tempore cuncta placent.

Cum tua conspiciet placido munuscula vultu,

Madalius dicas hoc tibi mittit opus.

Cur mensura brevis tibi sit, si forte requirat:

Dic virtus parvo corpore maior inest.

Maius Erythraei precium meruere lapilli;

Quam de Tyrrhenis grandia saxa iugis.

Quid mirum est, vastum si flumina continet aequor?

Id, fluvius totum si capit, aequor erit.

Hinc si scire velit, potius cur Disticha mittam;

Dic vulgata brevi carmine dicta iuvant.

I, demum felix: at si mordebere, dentis

Cum tibi sit Medicus, vulnera nulla time.

VI. Coronidem Codici imponunt duo Epigrammata, quae silentio minime praeterenda esse censui.

EPITAPHIVM DEAE CORTONENSIS.

*Quisquis es, hic quaeso, paulum consiste Viator:
Carminaque haec madidis perlege pauca genis.
Patria cui CORTHVS, clarique fuere parentes:
Hoc Dea sub duro marmore clausa cubo.
Aurum, forma, pudor, morerer quin flore inventae,
Flectere fatales non valere Deas.
Sola urina mihi poterat succurrere: cuius
Clausit iter nimio menstruus orbe tumor.
At Dea si cecidi, & mortem evitare nequivi;
Mortalis fugiet quomodo turba necem?
Disce igitur nullis mundi confidere rebus:
Haec ego te volui nosse, Viator, abi.*

AD F. APOLLONIVM MINIATENSEM.

*Bacchus, Apollo, Venus, tria Numina magna tuentur
Vates: nec culto crine carere sinunt.
Namque hedera, ac lauro myrtoque virentia cingunt
Tempora: pro numeris terna corona datur.
Te reor arboreo cum munere forte careres,
Madalio donis consuluisse novis:
Bacchus vina, modos Phoebus, Venus alma columbas,
Quae mihi misisti, cuncta referre solent.
Munera, quae sacris praebent tria Numina Musis;
Cum dederis solus, Numina vincis homo.
Vina, columbarum pullos, carmenque dedisti,
Tu triplex triplici munere numen habes.*

Cre-

*Crede igitur, semper dederis si talia nobis,
Tu Venus ac, Bacchus, tu mihi Phoebus eris.*

Heic explicit Codex, nulla adiecta notitia loci ubi impressus est.

VII. Ad alterum eximium manu conscriptum Codicem Sellarianae Bibliothecae adcedo, e quo pauca haec veluti e Musarum amoenissimo viridario perlubet decerpere. Primum in eo Gregorii Tifernii Poemata adferuntur; Medallii vero in eo multa sine ordine posita, cum aliis intermixta leguntur, quae heic enumerare consilium est. Pag. 26. eiusdem Codicis adfertur eiusdem I. B. Madalii Elegia in laudem patriae suae Cortonae ad *D. Marcum Antonium Lapparellum*, cuius primos versus nunc dabo, reliquos alibi, nam ex his laudes nobilissimi Civis, quae ad hunc ipsum locum ornandum pertinent, eruuntur.

*Maxime Dux, Marce Antoni, dignissime princeps
Vrbis, & antiquae vir decus ipse meae.*

*Gloria, fama, decus, Musarum clare Sacerdos,
Unica doctorum spesque salusque virum.*

*Historias quamvis tibi suspicor esse patentes
Antiquas omnes; sed tamen ista filet.*

VIII. Mox sequitur praenobile Poema, quod PARNASVS inscribitur, praemisso dedicationis titulo, nempe Epigrammate decem versuum ad L. Alpherium, quem laudat, & ipsum praeclarum Musarum alumnum.

IX. Adcedit Elegia Mariano Corythonensi Ordinis Minorum Custodi.

K 4

X. Idem

X. Idem integerrimo, ac eruditissimo Adolescenti Scipioni Pandordeo Corythonensi.

Mox alterum sequitur, hoc cum exordio:

Quam bene limatum nuper tua Musa retexit
Carmen, & ad nostros iussit adire Lares?
Non equidem posset facundo pectore dici,
Quam placuit digitis scripta tabella tuis &c.

XI. Sequuntur alia, sed partim foedata, & deleta, multa tamen profert in laudem patriae suae, & illustrium Civium; quod Poemation ita Madalius concludit.

Ergo tribus plures peraguntur milibus anni,
Ex quo sunt Corythi condita tecta tui.
Dardanus, Aeneas, & filius inde Quirinus,
Hinc Latiae Caesar gloria gentis adest.
Quis neget hos igitur Corythum posuisse penates,
Quis neget has patrias incoluisse domos?
Grata Deis tellus: nullis superabilis armis,
Et populosa viris, & spatiosa magis.
Sunt Corythona tibi numerosa palatia rure,
Et Cerere, & Baccho fertilis omnis ager.
Sunt tibi consilio validi, nec non tibi Cives
Eloquio clari, sed gravitate magis.
Aurato insignes titulo: doctique Poetae,
Iuristae, Astrologi, ...
Hanc superi servant Urbem, sanctumque Senatam
Exultent, Cives, gestiat hic populus.
Urbs crescat: Michael servet haec moenia, Marcus
Divi: sit faulrix Mater & alma Dei.

XII. Sequitur Elegia de suis amoribus ad Marioctum. Pag. 51. legitur hoc eiusdem Madalii Epigramma, de quo infra num. 53.

Nasonem Sulmo loquitur; Verona Catullum:

Vda cothurnato Mantua vate tumet.

Fervida doctiloquo laetatur Africa Flacco;

Corduba Lucanum tollit in astra suum.

Hispani lasciva probant Epigrammata Cives:

Ipse ferar Corythi gloria summa mei.

Alterum ad Vrsinam infra num. 67. ad Alexandrum Felsineum num. 68. ad Petrum Laparellum num. 69. Pag. 70. huius Codicis post Epitaphia Inlustrum Virorum occurrit eiusdem Madalii Elegia, cuius argumentum *Fugitivi leporis exemplo, libertatem esse rebus omnibus anteferendam* Pag. 73. Eiusdem Elegia ad Nicolaum Bal. ut puto Baldellium, quae est elegantissima, adfertur.

Quod sequitur Carmen inscriptum HEROICA SILVA, eidem Madalio tribuendum videtur, licet eius nomen non praeferat. Habetur pag. 78. Elegia ad Marioctum; qui nam vero hic sit, ex sequentibus liquet: ea ita incipit:

Caerula iam roseo vehitur super aequora currui

Pag. 87. Elegia de Domini Nostri Iesu Christi Nativitate ad R. Patrem Dominum Iustum Praepositum Cortonensem. Item eiusdem Hymnus in Domini Nativitate. Pag. 94. Ad D. Ioannem Baptistam de Vannutiis de Obitu
fra.

fratris. Pag. 95. *Mariocto Passerinio Physico Corythonensi*. Pag. 97. sequuntur complura *Madalii Epigrammata*; diversa tamen manu exscripta: item *Eclogae duae Pastorales*.

In fine tandem huius Codicis pag. 117. habetur eiusdem praestantissimi Madalii Elegia ad *Marioctum*, quam finem versus ornat laudibus *Petri Soderinii*, famigeratissimi Florentinae Republicae perpetui Vexilliferi Iustitiae: cuius gesta antea inedita, a Silvano Razio descripta, nuper edenda curavit Nobilissimus Petrus Comes Soderinius Vir Patricius tum Florentinus, tum Romanus, & volumen illud magnifico cultu, elegantissimisque ornamentis & monumentis praeclarissimae Gentis suae locupletavit. Hoc ipsum mihi, & Inlustri Soc. Columbariae Flor. in qua adscriptus est, dono dedit.

In eodem Sellariano Codice primum scripta leguntur Poemata GREGORII TIFERNII, qui patria Cortonensis fuit. Celebre est huius eximii Poetae nomen, adeoque tam notum, ut nil addi possit. Inter eius Poemata in hoc Codice chartaceo quartâ forma haec habentur.

- I. *Hymnus in Trinitatem.*
- II. *Hymnus in Virginem Mariam.*
- III. *Triumphus.*
- IV. *Epigramma in laudem Navalis Veneti.*
- V. *Epigramma ad Petrum Aureolanum.*
- VI. *Ode ad Petrum Bombellium.*
- VII. *Ode ad Ludovicum Mantuae Principem Illustrissimum.*
- VIII. *Eiptaphium Silvinae puellae.*
- IX. *Epi-*

- IX. Epitaph. Didaci Mathematici Sodalis sui.
- X. Epitaphium Thomae Moronis.
- XI. Epitaphium Pauli Barbi.
- XII. Epitaphium Camilli.
- XIII. Epitaphium Iuliae.
- XIV. Epitaphium Iacobi Barbi.
- XV. Epitaphium Ladislai Pannoniae Regis.
- XVI. Epitaphium Sabellii.
- XVII. Epitaphium Valerii Marcelli.
- XVIII. Epitaphium Quintillae.
- XIX. Ad Tortellium.
- XX. Ad Antonium Panormitam.
- XXI. Ad Franciscum Mediolanensem Ducem.
- XXII. Ad Angelum.
- XXIII. Ad Thomam.
- XXIV. Vaticinium cladis Italiae.
- XXV. De Iunonis malicia.
- XXVI. Ad Candidum.
- XXVII. Ad Polydorum famulum suum.
- XXVIII. Ad Paulum.
- XXIX. Ad Amicum.
- XXX. Ad Philippum.
- XXXI. Epitaph. Pallantis Strozae Eq. Florentini.
- XXXII. De miseria humana. Idem infra pag. 69.
- XXXIII. Epigramma in Vergilium.
- XXXIV. Epigramma in Aedes.
- XXXV. Epitaphium Psittaci. , Τελος.

Poemata huius clarissimi Viri perpauca haec in lucem prodire Flor. in Tomo IX. inter Carmina Inlustrum Poetarum Italorum pag. 264. nempe Vaticinium cladis Italiae num. XXIV. De miseria humana, seu vitae fragilitate n. XXXII. et re.

& reliqua, quae heic recensita sunt n. XI. XVIII. XXVIII. XXXI.

Pag. 41. sequuntur *Epitaphia Inlustrum Virorum*, quorum mihi Auctores ignoti; aliqua tamen a Madalio exercendi ingenii causa forsitan confecta; plane elegantissima sunt, & non pauca multum lucis Historiae eorum temporum adferre possunt.

EPITAPHIA.

1. Octaviani Imperat.
2. Alexandri Sphorzae.
3. Constantii Sphorzae.
4. Leonis Sphorzae Constantii F.
5. Galeatii Sphorzae Mediol.
6. Iacobi Picinini.
7. Senecae Cordubensis. Epitaph. Pueri.
8. Dantis Poetae Flor.
9. Friderici Duc. Urbini.
10. Roberti Sansae.
11. Scipionis Africani.
12. Antenor's Troiani.
13. Scipionis Afr. Maioris.
14. Hersilii, & Smiraldae.
15. Aliud, & alio modo.
16. An. Bi. Eq. Senens.
17. Rhosae puellae Ilcinensis a viro iugulatae
ob zelotypiam Alex. Felsinei.
18. Lupi Eq. & Poetae Patavini.
19. Epitaph. cuiusdam Potoris.
20. Syxti Pont. Max.
21. Iohannis Boccaccii.
22. Calo.

22. Calva hominis loquitur.
23. Epitaphium Pontiae.
24. M. Vgu. Or. Ser. S. M. Alex Fels.
25. Epitaph. Pontani per Dialogum.
26. Epitaph. Alexandri Magni.
27. Naenia Alex. Fels. ad Benedictum Cingulum Poetam.
28. Epith. Achillis.
29. Epith. Hectoris Troiani.
30. Epith. Gattamelatae.
31. Homoneae. (Vid. apud Gruterum.)
32. Alex. Fel. Naenia in obitu Deae Corythoenensis.
33. Epitaph. M. Tulli Ciceronis Oratoris.
34. Alterum de eodem.
35. Alterum de eodem.
36. Epigr. in Pium II. Pont. Max. Civem Senensem.
37. Epith. Orphei.
38. Epith. Vergilii.
39. De Cupidine per Dialogum.
40. Hesiodus de Virtute.
41. Gallus de eadem ad Camillum.
42. Guarinus Veronensis de eadem.
43. Martialis Epigramma, quod non reperitur.
44. Alex. Fels. Epigramma, & Epith. cuiusdam.
45. Aenigma Cantalicii.
46. Sub imagine Fortunae.
47. Epigr. Alex. Fels.
48. Sub Horologio Florentiae.
49. Sub Horologio Corythonensi.
50. Epigr. Pollii de Domitio Calderino Veronensi.

51. Epi.

51. Epith. Iulii II. Pont. Max.
52. Epigr. Marrasii Siculi.
53. Epigr. Madalii Corythonensis.
54. Epigr. ex dictis Divi Bernardi.
55. Gorii Vatis Carmen.
56. Alex. Fels. ad formosum Adolescentem.
57. De quodam Pictore.
58. Carmen Religionem ingredientis.
59. Eiusdem Poetae ad Puerum.
60. Epithaphium Malatestae.
61. Alex. Fels. Naenia.
62. Epith. Adolescentis.
63. Carmina Magni Turci ad Pium II. Pont.
Max.
64. Epigr. cuiusdam Vatis.
65. M. Ianarinus Arretinus M. Antonio Lapa-
rellio Corythonensi sub nomine divae
Margaritae.
66. Idem eadem.
67. Io. Bapt. Madali ad Vrsinam.
68. Io. Bapt. Madalii in Alexandrum Felsi-
neum.
69. Eiusdem ad Petrum Laparellium.
70. Eiusdem de Lucretia Romana.
71. Elegia Vatis anonymi.
72. Laudivii Equitis Hierosol. Ode ad F.
Marcellum.
73. Idem ad Delium.
74. Ad Thomam Siculum.
75. Ad Nicolaum Principem Estensem.
76. Eiusdem Laudivii Epigramma.
77. De Iuvene equi ruina consternato.
78. De triumpho Augusti.
79. Ad

79. *Ad A. Gallicum.*
80. *Ad Lucium.*
81. *Ad Iulium.*
82. *Ad Regem Ferdinandum.*
83. *Ad Altilium Poetam.*
84. *Ad Galatheum.*
85. *De hasta quae duos occidit.*
86. *De Imagine Herculis Furentis.*
87. *Guarini Veron Epitaphium Nicolai Marchionis Estensis.*
88. *Alterum eiusdem Guarini de eodem.*
89. *Idem super Viscera Mediolani sepulta.*
90. *Epigr. Ant. Panorm. Guarino Veron.*
91. *Epith. Lazari Ariminensis.*
92. *Epith. Vgonis (Benci) Physici Senensis, cuius auctor Nicolaus Vulpus Vicetinus.*
93. *Epith. Marchionis Ferrariae.*
94. *Gregorii Typherni de Miseria humana.*
95. *Carmina in laudem Asturis Ballionis Perusini.*
96. *Marulli in laudem Innocentii.*
97. *Mariotti Falconis Epigramma ad Crucifixum.*
98. *Carmen Sacrum.*
99. *Hymnus in honorem S. Nicolai Episcopi.*
100. *Petri Nicolai Assisiensis pro Hieronymo Epigr.*
101. *Responsio Iacobi per Madalium.*
102. *Epitaphium Deae per eundem.*
103. *Alex. Felsinei Epigr. quod forma nocet.*
104. *Ad Falconem Protonotarium.*
105. *In laudem Alexandri VI. P. M.*
106. *In die Conversionis S. Pauli Alex. Felsinei.*

107. *In Pontificem Max.*
 108. *Epigr. Caroli Mantuani nec non Civis Coryth.*
 109. *Eiusdem in Deambulatorium sub Insi. Francisci Principis Corythbonensis.*
 110. *Alex. Felsinei Carmina.*
 111. *Septem Sapientum Carmina.*
 112. *De Didone sculpta in anulo Alex. Felsinei.*
 113. — *Carmina Dominici Palladii Sorani ad Hieronymum Leandrum Galatbeum concordialem suum.*
 114. *Cuiusdam Poetae ad Cam.*

Complures inlustres Viri Cortonenses, de litteris optime meriti, innotuere expenso in Corythanis Noctibus superius memoratis, ac praefertim in XL. alio eximio Codice chartaceo, qui exstat in Bibliotheca Sellariana, quique saeculo XV. exaratus est. Bonas litteras in pretio Cortonae habitas, atque exultas docet, testaturque adolescentes in re Grammatica per hosce doctos viros ea aetate probe instructos fuisse. Inter hosce egregios Grammaticos eminet, & multa cum laude memoratur SILVESTER CORTONENSIS, quo cum arctissimo amicitiae vinculo iunctus est *Gaspar de Regio*, quorum mutuae Epistolae in eodem Sellariano Codice adferuntur. Memoratur etiam GVIDO INSVLANVS, Grammaticae artis Praeceptor apud Perusinos; quem patria Cortonensem fuisse, & Cortonae Grammaticas institutiones dedisse veteresque Auctores interpretasse, ex iisdem Epistolis conligimus.

Qua

Qua praestarent eruditione hi, qui apud Vete-
res *Grammatici* dicebantur, nuper ex lucubra-
tionibus, ac Dissertationibus praestantium Litte-
ratorum, praesertim Petri Burmanni Jun. Franc.
Oudendorpii, & Io. Ernesti Immanuelis Walchii
pererudite ostensum, atque exploratum est. Hi
emendandis inquinatis Codicibus operam sum-
mo studio, ac diligentia dabant. *Gaspar de Re-
gio* in Epistola ad *Silvestrum Cortonensem*, gra-
tias ei agit plurimas, quod ab eo pervetustum
Fetti Codicem accepisset, ut sibi exscriberet.
Complures Epistolae in hoc Codice adferuntur:
ex his perpaucas hasce, quia multa notatu di-
gna continent, excerpere, atque exscribere,
operae pretium me facturum putavi; quae nunc
primum ex ipso penu vetustatis, in quo la-
tuere, depromptae in lucem a me proferun-
tur.

Sed antequam id faciam perlubet alios Lit-
teratos Viros nominare, ad quos Epistolae scri-
ptae sunt; mox nonnulla de iisdem Auctori-
bus adnotare, quae ad Historiam eius aevi lit-
terariam pertinent. Scripsit idem *Silvester Cort.*
Epistolam ad *Nicolaum Matthaei Ioannis Thomae
de Cortona*. Hanc, Codicis ordinem secutus,
primo loco mox proferam. Hic *Silvester Cor-
tonensis* creditur a Cortonenſibus patriae Hi-
storiae peritissimis, quod fuerit filius *Ristori*,
Tofani (nempe *Christophori*) nepos, e nobili
Familia Cortonensi *de Ristoris*, quae ad hoc
tempus floret, vigetque. *Nicolaus* vero, ad
quem scripsit *Silvester*, ex antiquis monumentis
eruimus fuisse Iuris utriusque Doctorem, atque

e nobilissima Tommasiorum Familia Cortonen-
si: quod luculentius mox adstruetur, quum ser-
mo *de Claris Historicis Cortonesibus* insti-
tuetur.

De *Sancte*, sive *Sanctio* Cortonensi, ni-
hil ad hunc diem innotuit praeter haec, quae
nobis exhibet pretiosus hic Codex Sellarianus.
Constat eum saeculo XV. floruisse, & in litte-
ris excolendis praestantem laudem obtinuisse.
Profecto ex antiquis Cortonesibus Histori-
cis perspicuum est, eam *Sanctorum* familiam,
sive *de Sanctis*, olim floruisse, quae extincta
hodie est.

Vagnuccia Familia, inter Cortonenses no-
bilitatis splendore ornatissima, multos Inlustres
Viros numerat, inter quos ad censendus hic Do-
minus Iacobus de Vagnucciis, Summi Pontifi-
ces Nicolai V. familiaris, qui in Sacro Pala-
tio commorabatur anno MCCCCXLVII. Sum-
mum Ecclesiae Hierarcham hunc aliosque egregios
doctrina, & moribus Viros impense amasse, &
munificentia exornasse constat. *De claris Perusi-
nis* Grammaticis, qui in hoc ipso Codice lau-
dantur, multa adnotari heic possent, ni extra
chorem progredi viderer.

Adde alios complures, ad quos sua Poe-
mata scribit Ioannes Baptista Madalius, qui
superius indicantur. Idem Vannutii ab eo di-
cti, qui in Sellariano Codice, (de quo supe-
rius pag. 66. ibi & seqq. multa adnotavimus,) I
atque in patriis Historicis monumentis, *Vagnuc-
ci*, ut & hodie, dicuntur.

EPISTOLA I.

*Ad Nicolaum, Matthaei, Ioannis, Thomae de
Cortona.*

„ **S**ilvester Cortonensis S. D. Nicolao suo.
„ Laetum, ac iocundum hodie accepi nun-
„ tium, & qui magnum mihi attulit gaudium:
„ cum ab Honophrio Vagnuccio concive nostro
„ nuper ad patriam remeante, te cum viro quo-
„ dam praestantissimo, & pro sacrosancta Ro-
„ mana Ecclesia Collectore, honorabiliter, utili-
„ terque in Hispaniam profecturum audierim.
„ Scriptum etenim est, gloriam agendo, per-
„ conctandoque parari. Bonum est enim,
„ neque fortunae, neque temporis turpiter
„ cedere; sed impigrum, magnanimumque om-
„ nibus se praestare. Invenisti igitur, mi
„ Nicolae, si vera sunt, quae afferuntur, locum
„ te imprimis dignum: quam rem mihi certe
„ scias gaudio esse, cum ob multa alia, tum
„ maxime, quod & parentes, & affines tuos,
„ & me, qui tuus sum, & compatriotas alios
„ quoscumque nostros plurimum iuvare poteris,
„ quum felicitatem, aut honorem, aut dignita-
„ tem aliquam fueris adeptus, quocumque
„ tuum auxilium implorare fuerit futurum. Tu
„ autem si fratres tuos, qui trans mare ne-
„ gotiantur, militantque, adieris, iube illos om-
„ nes meo nomine salvere, & maxime Philip-
„ pum: vehementer enim illum amo, atque di-
„ ligo, ac si meus esset frater. Errores enim

„ in his litterulis, si qui insunt, ad unum e-
 „ menda; nihil quippe recte scriptum, aut
 „ dictum puto: de quibus omnibus, & rebus tuis,
 „ ut me certiore facias, oro. Vale, & me
 „ ama, ut soles. Cortonae XVIII. Kal. Fe-
 „ bruarias, Nativitatis Domini anno M.CCCC.
 „ XLVII.

in sequenti Epistola ad eundem Nico-
 laum dolet Silvester sibi non occurrisset con-
 cives suos *Ser Christophorum, & Honuphrium*
Vagnuccium, qui diversum iter tenere. Rogat
 deinde, ut si quos libros habet, vel *Gasparini*
Epistolas, vel *Caesaris Commentaria* de Civili
 Bello, vel *Senecae Declamationes*, Michaeli suo
 scribat, ut ei per aliquot dies concedat ad
 exscribendum. Ex Cortona XIV. Kal. Martias
 M.CCCC.XLVII.

Sequuntur Nicolai Cortonensis ad praefa-
 tum Silvestrum aliquot Epistolae.

EPISTOLA II.

Ejusdem Silvestri ad Dominum Iacobum
de Vagnucciis in Sacro Palatio com-
morantem Romae.

„ *Silvester Iacobo Vagnuccio Cor. S. D.* Etsi
 „ non dubitabam quin pro loco mihi aliquo
 „ vel dando, vel acquirendo intentus vigila-
 „ res, cum propter innatam quamdam, ut ita
 „ loquar, tuae virtutis opinionem, & ea, quae
 „ cum abs te discessi novissime promisisti; tum
 „ propter ea, quae Nicolaus noster nuperri-
 me

„ me ad me de tua erga nos scripsit benevo-
 „ lentia & charitate ; tamen aliquid ad te
 „ scribere , ut ea mente teneas , fore non inu-
 „ tile iudicavi . Quamobrem , Iacobe mi sua-
 „ vissime , ut non omnia perquiram , quampau-
 „ ca tecum etiam plura sunt , quoniam satis es
 „ mei memor , si quid boni hic ellet , quo me
 „ dignum iudicaveris . Negocium autem illum
 „ Monialium , de quo his superioribus tecum
 „ saepe verba feci , uti memoriae teneas , oro ,
 „ ne per adversarios nostros aliquid in con-
 „ trarium moliatur . Familiariter enim &
 „ in singulari locutus sum , ut antiquitatis quid
 „ litterae istae redoleant : de quibus omnibus
 „ ut me excusatum habeas oro , si in aliquo
 „ te offendi . Iterum vale . Ex Cortona IV. No-
 „ nas Aprilis Nativitatis Domini anno M.
 „ CCCC.XLVII.

EPISTOLA III.

Eiusdem Silvestri ad praefatum Nicolaum
 S. C. N. C. S. D.

„ **H**Oc est : Silvester Cortonensis Nicolao Cor-
 „ tonensi salutem dicit . Constantio Presby-
 „ tero atque Canonico nostro partem illam
 „ Vergilii , quoniam Iohannes ille noster Men-
 „ carelli longius hinc moram trahere videba-
 „ tur , ad te perferendam , dedi . Sunt enim
 „ quinterniones septem⁽¹⁾ , plures equidem non-
 „ dum absolvi . De cura vero , ac diligentia

L 3

„ et

(1) Hi exstant in Bibl. Sellariana in Cod. Chart. in 4o

„ erga illum aliquid ad te scribere superfluum
 „ videtur, atque inane. Scio enim te plures
 „ adhibiturum, quam ego aut scirem, aut pos-
 „ sem. Sed haec de libro plura sunt, quam
 „ satis. De re vero nostra rescribe quid po-
 „ stea sit actum, & non tamen ita breviter,
 „ quantum superioribus fecisti; & de vesti-
 „ tu, ut alias tibi scripsi, quid tibi me fa-
 „ cere videatur, uti edoceas oro. Vale. Ex
 „ Cortona IV. Non. Novembr. M.CCCC.XLVII.

EPISTOLA IV.

*Eiusdem Silvestri ad Guidonem Insulanum,
 Grammaticae Praeceptorem Perusii.*

„ **S**ilvester Guidoni G. Perusino S. D. Creavit his
 „ superioribus diebus haec Civitas Viros tres
 „ ad Praeceptorem quempiam in arte Gramma-
 „ tica eligendum pro anno, scilicet ab XVII.
 „ Kal. Ianuarias proxime incipiendo: quorum
 „ est unus Thomas Christophori Rentii Nota-
 „ rius; alter vero Michael Angelus Nicolai
 „ Angeli, qui vulgo dicitur del Peccia; ter-
 „ tius autem placuit, ut & ego sim, ad nū-
 „ merum, ut opinor, perficiendum; omnes e-
 „ nim condiscipuli tibi fuimus. Huic igitur ne-
 „ gocio toto animo incumbentes, existimavi-
 „ mus in primis, unaque decrevimus ad te
 „ scribendum fore, ut si qua fieri posset, ut
 „ tui opera, atque intercessione, quamoptimum
 „ haberemus. Quare te rogamus, atque ora-
 „ mus

„ mus, ut super hoc ipso tibi placeat huius-
„ sce Civitatis commodis, utilitatique servire,
„ & omnem adhibere diligentiam, ut quam-
„ spectantissimum habeamus, si quis isthic, vel
„ alibi esset penitus tibi notus. Desideramus
„ enim quemque habere litterarum satis peri-
„ tum, & bonis artibus, moribusque imbutum,
„ & sapientio rem, ac diligentio rem, quam quos
„ per superiora tempora habuerimus; nam is-
„ tiusmodi ubique terrarum quamplurimi ver-
„ santur; at circumvoluto anno, parum pueris
„ prodesse inveniuntur. Sed haec satis: tu vero
„ longe melius nosti, quam edicere valerem.
„ Fertur praeterea a nonnullis isthinc venientibus
„ te apud nos per aliquot menses moram tra-
„ here velle, dixisse; quam rem nobis certe
„ scias gaudio fuisse, & ut facias, magnopere
„ exoramus: tui quippe experientia, aliorum-
„ que tibi in eo magisterio succedentium de-
„ mum effecit, ut ab omnibus tui reditus deside-
„ retur. Quare si fieri potest, desiderium no-
„ strum adimple; & erit id quidem omni po-
„ pulo huius civitatis, multitudinique pergrat-
„ um. Salarium enim erit, ut opinor, ad libi-
„ tum. At vero nihil aliud est reliquum, nisi ut
„ te orem, uti quamcito rescribere digneris.
„ Vale. Castiga huius Epistolae errores. Ni-
„ hil equidem recte scriptum, aut dictum puto;
„ de quibus omnibus, ut me certio rem facias,
„ oro. Nobis autem licet mercedem exten-
„ dere ad florenos sexaginta absque ulla pue-
„ rorum pensione; ultra vero minime, nisi
„ tu quidem venire velles. Iterum vale.

„ Ex Cortona VII. Idus Novembr. M.CCCC.
„ XLVII.

Sequuntur Epistolae binae praefati Nicolai ad Silvestrum, & eiusdem Silvestri ad Nicolaum, qui ad eum perferri se curasse ait Priscianum, & veterem Ciceronis Rhetoricam. Deinde adfertur Guidonis Perusini ad eundem Silvestrum epistola; quae quum valde luculenta, & proluxa sit, heic non habent locum nisi ex ea haec excerpta. Ostendit summam suam erga Cortonensem Remp. observationem, & fidem. Doctum, & probum, idoneumque Grammaticum invenire ait difficile, licet proposita mercede amplissima; nam pauci praestant officium suum: orat, ut alium, quem consulat, inveniat. Hortatur, ut in officio hoc continuare faciat Antonium Reginum, virum sane eruditum, & nulla turpitudinis labe notandum. Proponit etiam, & laudat Bartholomaeum quemdam sibi notum a Passignano propter Castilionem ad Lacum. Pestem Perusii grassantem describit. *Lues, inquit, habet magna ex parte Picenense solum; creberrimi spirant Austri: turbida fere incumbit tempestas. Caelum Insulae nostrae valetudini meae parum favet.* Si qua causa interea fuerit, se ad eos convolaturum scribit. Ad Natalem Salvatoris nostri diem se visere constituisse domum suam, & se tunc scripturum cum erit in Insula. Hortatur, ut studiis optimarum artium, se totum addicat, & nobili Iuriconsulto B. T. suo nomine salutem ut dicat plurimam, rogat. *Ex Perusio Nonis Decembris M.CCCC.XLVII.*

Se-

Sequitur officiosa Sanctis Cortonenſis Epiſtola ad praeſlaudatum Silveſtrum : deinde

EPISTOLA V.

Guidonis Peruſini ad praeſatum Silveſtrum.

Guido Grammaticus Silveſtro Cortonenſi P. S. D.

„ **P**romiſeram tibi ſuperioribus litteris ad ſa-
„ cratiſſimum nati Salvatoris feſtum, quae-
„ que de re noſtra conſilii ratio, praeter quam
„ antea tibi ſcripſiſſem, oblata mihi eſſet, ſa-
„ cere te certioſorem : nunc adeſt iam promiſ-
„ ſa dies ; dicta igitur re comprobo. Peſtilens
„ caeli vitium nihil ſe ſe remittit, atque mo-
„ rem obtinet ſuum. Nunc enim duos, nunc
„ tres, interim octo, & decem, & eo mul-
„ to plures interimit die. Quum nemo inci-
„ dit in morbum, aut oppetit mortem, ſalu-
„ britatem urbi reſtitutam putares : tum acer
„ ille morbus derepente invadit, atque interi-
„ mit quempiam. Vna omnium ſententia, quum
„ hiems primum concedere incoeperit calori-
„ bus (quod omen Dii avertant) vere ma-
„ lum augeſcet miſerum in modum. Studia i-
„ gitur languſcunt in dies, & Profeſſores no-
„ ſtri omnes pavitanti animo ſunt, & arri-
„ piunt fugam ; ut quamprimum, ſi ſatis cauſae
„ fuerit, patrios deſerant lares : idque ego cum
„ illis facio : compono res meas, ut cum li-
„ cebit, nihil in mora ſit, quin abeam ; quod
„ an erit, aut quando erit, ſcit Deus. Ego
cer-

„ certe credo non defore, neque longius ab-
 „ fore, quin clausis hic subito Auditoriis, &
 „ interrupta studiorum opera, ad vos me con-
 „ ferre possim. Interea nollem causa mea la-
 „ bores vestros carere commoditate. Vos igi-
 „ tur videte etiam, atque etiam satius ne sit
 „ vestra in civitate manere me, an aliunde vo-
 „ bis consulere. Quo autem in loco apud vos
 „ res nunc est, quidve actum sit, & quae
 „ tua sententia quamprimum poteris, mihi scri-
 „ bere non gravaberis. Vale & me ama. Ex
 „ Perusio XII. Kal. Ianuarius M.CCCC.XLVII.

Respondet Guidoni Perusino Silvester duabus
 Epistolis. Priore Praeceptoris electionem dilatam
 esse dicit, usquedum certiora scribat, & veniat:
 ac nihil praetermissurum eorum, quae ad officium
 boni viri & patriae commodis, utilitatique stu-
 dentis, atque amici videntur pertinere, promit-
 tit. Scripta est pridie Kal. Ianuarii M.CCCC.-
 XLVII. Altera vero, quod non respondeat, rem in
 irritum labi posse non esse dubium, adfirmat. Cort.
 XV. Kal. Februarias anno MCCCCXLVIII.

Altera sequenti Epistola, queritur Guido
 Perusinus cum Silvestro Nobili Cortonensi, & mo-
 leste se ferre dicit, quod ad Grammaticam docen-
 dam reiecerit Magistratus Antonium Reginum, &
 se non advixerint, uti cupiebat; nec curasse de
 salario centum nummum aureorum; sed ad hoc
 munus cum laude, & fructu sustinendum, lu-
 bentissime se iam paratum narrat; quia vole-
 bat *in antiquas sedes hospitio recipi, in eo ho-*
 spi-

spitio mansurus aequo iure usque dum sibi licitum, & Cortonensibus libitum foret. Ex morbi contagio mortuum deflet, & laudibus prosequitur Marianum Perusinum, & quemdam Fratrem S. Francisci apud Montis Fanum. Narrat etiam datum a Populo Florentino Cortonensibus Praesidem in semestri tempus. Dat. ex Perusio XVI. Kal. Februarias an. M.CCCC.XLVIII. Aliae Epistolae nondum editae ex eodem Codice Sellariano mox proferentur.

Ostensus est etiam in eadem Noct. Cor. a March. Eq. Venuto liber *Cortonae* impressus anno 1546. ab Antonio, & Nicolao Sociis. Hunc praefert titulum: *Hieronymi Caphari Salernitani de conscribendis Epistolis, deque Orthographia. Adfertur Elegia, cuius auctor Benedictus Bonius Cortonensis: & tria Epigrammata Petri Mariae Baldacchini. Tractatum de Orthographia praecedit Epigramma Philippi Venuti Cortonensis, & Epistola praelaudati Caphari Salernitani scripta eximio utriusque Iuris perito Guido Orsello Cortonensi. Alii non pauci illustres Viri Cortonenses memorantur, ut superius pag. 69. vidimus; non pauci etiam in sequenti Capite enumerantur, editis eorum selectis aliquot monumentis; siquidem promissi superius Cap. VIII. nonnulla memoratu digna me adnotaturum ex iisdem Noct.*

Laudatus est in Nocte Coryth. XII. Doctor Petrus Antonius Sanctucci Cortonensis, cuius Carmina lecta sunt, Bononiae edita per Laelium della Volpe in 8. anno 1733. cum hoc titulo: *Poesie Toscane sciolte, Tomo I. &c.*

In Nocte Coryth. XXIV. memoratur cum
lau

laude D. Abbas Comes Guasco Pedemontanus, qui degit Burdigalae, Socius Etruscus, qui ab Academia Regia Parisiensi ternis vicibus praemium obtinuit. Argumentum tertii praemii fuit: *qui nam esset status Litteraturae in Gallis, regnante Ludovico XI. Galliarum Rege.*

In Nocte Coryth. V. dum commendaretur Catalogus, & Historia Serniniana Inlustrum Virorum Cortonensium, sermo incidit de Equestri Statua Henrici IV. Galliarum Regis. Hoc opus fecit Petrus Biardus, discipulus divini Michaelis Angeli Bonarrothii, quae exstat in medio supra Portam Regiae Villae, de qua Salmonius Vol. XVI. pag. 34. Ex Italica Versione Venetiis edita, curante Io: Baptista Albritio.

Haec deinde adnotata n. 308. prolata sunt: *Domenico Bernabei di Cortona fu Scolare di Giuliano da S. Gallo; dal quale partitosi, portossi a Parigi, e fu dichiarato da Francesco Primo Rè di Francia suo Architetto, con buono stipendio. Fece il suddetto Rè fabbricare due magnifici Palazzi; nel primo de quali, che fu terminato, si legge nella fascia del cornicione: DOMINICVS DE CORTONA ARCHITECTVS. Morì in Parigi l' anno 1549. essendo al servizio di Errigo II., successore del Rè Francesco.*

Publicum istud Parisiense Palatium preleganti fronte ornatum exstructumque, iuxta exemplar delineatum ab eodem Dominico Cortonensi Architecto magni nominis, adhuc cernitur in Platea situm, quod vulgo *Hotel de Ville* vocant.

Descriptum est in Nocte Coryth. XVII. per.

perelegans Altare duplici sacra Mensa instructum, ut in utraque divinum Mysterium peragi possit; ex Cortonensi lapide, ordine composito aedificatum in Ecclesia B. M. Virginis de Consolatione in *Castiglione Fiorentino*; in quo Altari exstat haec epigraphe.

PHILIPPVS

BERRETTINIVS

CORTONENSIS

ARCHITECTVS

INVENTOR

INCISORQVE

FVIT

A . D . MDCXXXIV.

Haec adnotavit D. Horatius Macarius A. E. & Nobilis Cortonensis. Plura eiusdem Insignis Architecti Monumenta Cortonae exstant, de quibus in praecedentibus Noct. Coryth. fusius scriptum est, quum de celeberrima Berrettinia Familia Cortonensi agitur, e qua originem suam accepit *Petrus de Cortona*, Pictor eximius.

In Coetu habito ad Academicos Etruscos recitata est Differtatio in antiquum Marmor Cortonense epigraphe ornatum.

CA.

CAPUT XIII.

CORTONENSIVM MONVMENTA PATRIAE
HISTORICA EX CODICIBVS CORTO-
NENSIBVS NVNC PRIMVM IN
LVCEM EDITA.

Esti non pauca ad Historiam Cortonensem tum Ecclesiasticam, tum Civilem subsidia in superioribus capitibus adnotata sunt; alia tamen plura superiunt, e quibus veluti uberrima antiquae eruditionis segete spicas haece pauculas selegimus, quae in Nocte Corythana XL Academicorum Etruscorum cura, & studio collecta, breviter descripta sunt.

Plurimum ipsi se debere fatentur diligentiae Praestantis Viri Thomae Braccioli, Canonici Cortonensis, qui floruit labente saeculo XVI. cuius Familia generis nobilitate conspicua, licet extincta sit, magnopere tamen celebranda est, & tunc maxime celebrabitur quum eiusdem Cl. Braccioli Monumenta Historica in lucem proferentur, quae in pluribus Cortonensibus Bibliothecis servantur; atque eo magis, quia idem Canonicus de patriae suae gloria optime meritus in alio Codice chartaceo in folio accurate conlegit, ac digessit circiter annum MDLX. quidquid multo antea a variis Historiographis Cort. scriptum fuerat, quod ad patriam Historiam inclutae Urbis suae spectaret.

Opti-

Optimum Codicem Bracciolianum multo in pretio habendum, adnotant, in fine Saec. XVI. exaratum cum hoc titulo: *Raccolta di varie Cronichette di alcuni Istorici Cortonesi del Secolo XIV. e del Secolo XV.* In eadem Nocte Coryth. Academicis Etruscis ostendit praelaudatus Cl. Eq. Hierosol. Ioannes Hieronymus Serninius, diligentissimus patriorum monumentorum Vindex & Interpres, hunc Codicem, quem apud se servat.

In parvo Chronico Anonymi, quod in eodem Codice principem habet locum, inter cetera haec notatu digna memorantur: *Antonius, filius Thomae Ser Rainerii de Boscia de Cortona, Florentiae venenatus extitit sub annis Domini MCCCCXXX. quia ex eius nimia auctoritate penes populum Cortonensem timebant, ne ipse conficeret aliquid, & faceret se Principem Cortonae: propter quam indignationem Mannus (de quo paullo post) Ioannis Thomae, ac praedicti Nicolaus, Thomas, & Franciscus Fratres, olim filii Christophori Thomae praedicti eius Antoni patruales, fecerunt conspirationem contra Florentinos, volentes Cortonam tradere in manibus Nicolai Piccinini Perusini sub annis Domini MCCCCXXX.*

Quod pertinet ad memomoratum Mannum, adnotatum est, quod vario modo a tribus Historiographis Cortonensibus nominatur. Ab Anonymo, cuius textum supra adtulimus, dicitur *Mannus Ioannis*; a Civanello *Mannus Matthaei, Ioannis*: at a D. Rainaldo *Matthaeus Ioannis* adpellatur. Ex Historicorum locis in eodem Codice adlatis, ac probe observatis, comper-

pertum est, eam coniurationem factam fuisse peractis annis decem, postquam Antonius morte defunctus est; quare probabilius videtur eidem coniurationi patrandaē interfuisse potius *Matthaeum Ioannis*, *Antonii* nepotem veneno extincti, quam *Mannum* *Matthaei Ioannis* superius memorati, qui fuisset filius nepotis ex fratre; adeoque eo tempore tam parvae aetatis exstitisset *Mannus*; ut vix concipi possit rebellionis auctor, & princeps, & mentem tantae molis, & criminis perpetrandi capacem habuisse.

Idem facinus in altero Chronico perparvo eiusdem Codicis his verbis memoratum est a *Civanello Vannis*, *Simonis*, *Bencivennis*, de *Buccanigris*, e Villa, sive Pago Monsilioli Cortonensis Agri: *Adì 16. di Iunio 1440. venne a campo a Cortona Niccolò Piccinino: pose si all' Ossaia con tre mila cavalli, e molti pedoni, & era il trattato in Cortona ec. ci era Manno di Matteo, di Giovanni, di Tommaso, di Ser Cecco della Boscia con molti altri della Casa.*

Adcedit etiam testis alter *D. Rinaldus Marci filius*, e nobilissima Baldelliorum Familia Cortonensi, quae in patria urbe, & alibi praeclarissima est. Ita igitur inquit: *Adì 15. di Giugno 1440. in Giovedì, venne a campo a Cortona Niccolò Piccinino con sei mila cavalli e fanterie, e accamposse all' Ossaia; e venne il primo dì appresso porta Peccio Grande, cioè fuor del Borgo, & aveva il trattato dentro in Cortona; e doveano entrare a Porta Co-*
lo.

tonia dando la battaglia al Borgo di S. Vincenzo ; faceva il trattato Matteo di Giovanni di Tommaso, e certi altri di Casa.

Quae heic *Ossaia*, sive *Ossuaria* dicitur, locus est agri inter Cortonam urbem, & Thrasimenum lacum, Romanorum clade memorabilis, quam ab Hannibalis exercitu acceperunt. Feralia cruentissimi ac teterrimi proelii nomina ad haec ipsa tempora memorantur, adpellanturque *Sanguinetum*, *Vallis proelii*, *Sepultuaria*, *Caesi*, *Ossaria*, de quibus vide Part. II. pag. 368. Incriptionum ant. Etruriae Urbium quas in lucem protuli.

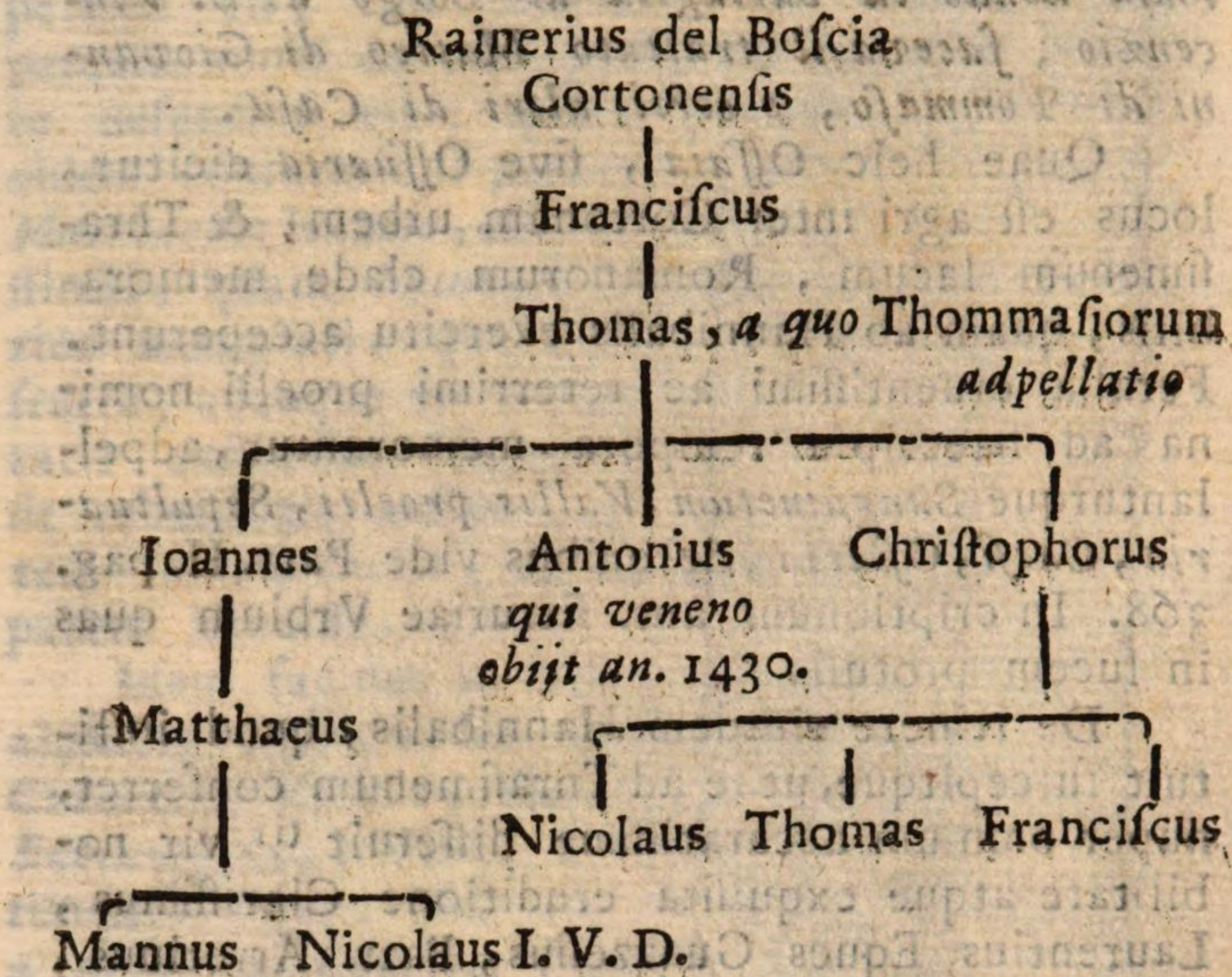
De Itinere eiusdem Hannibalis, quod instituit suscepitque, ut se ad Thrasimenum conferret, nuper omnium accuratissime differuit ⁽¹⁾ vir nobilitate atque exquisita eruditione Clarissimus, Laurentius Eques Guazzesius, Patr. Arretinus, Socius Acad. Etruscae et Columbariae; iterumque rem acu tangit altero Volumine, quod nunc Arretinis typis excuditur. Eius recensione et perspicuis rationibus acquiesco, praesertim quod Hannibal nunquam ferro flammaque Urbem Cortonam exciderit; sed potius prope eam finitimos Pagos, grassante belli immanitate, vastavit; quod magis magisque mox etiam clarescet.

Ex laudatis Historicis Cortonensibus eruitur sequens Stirpis Genealogicae huiusce nobilissimae Familiae Cortonensis *del Boscia* Schema, ab ipsis eruditissimis Academicis Etruscis ita concinnatum ex memoratis Chronicis.

M.

Rai-

(1) Vid. Vol. VI. Dissertat. Acad. Etr. Corton.

Ex hisce nobilissimae Gentis Viris originem habent plures *Thommasiorum* Familiae, inter quas quinque adhuc Cortonae vigent: ex quibus insignes cum armis, tum litteris Viri prodire, & prodeunt; quorum laudes, & nomina, si narrarem, nimius essem.

E Codice Sellariano, quoniam nondum edita Epistola *Alberti Sartianensis* mox deprometur, adferre lubet, quae in hoc ipso Volumine Notitium Corythandarum iidem Academici Etrusci, patrio ut solent sermone, adnotandum censuerunt. Giacchè qui si riporta una Lettera del sopradetto Alberto, conviene osservare un fatto mol.

molto particolare del medesimo, seguito in Cortona, già riportato dal Celebre Wadingo. Passando per questa Città nel 1441. il detto Alberto per andare a Firenze, dove il Papa Eugenio IV. aveva adunato il Concilio; vollero i Cortonesi andare all' incontro d' un così illustre Personaggio: fra gli altri ancora vi andò Bernardino da Siena, che fu poi santificato per le sue eroiche virtù; e siccome era stato quì molto tempo ammalato, stimò bene di andare a quest' incontro sopra un' asinello. S' incontrò il medesimo appunto avanti la Chiesa del Monastero delle Monache detto delle Contesse (perchè sono Padrone della Contea di Monte Maggio) quando arrivò il detto Alberto, il quale fu di poi beatificato, ec. Subito, che sentì Bernardino da Siena molte acclamazioni fatte al sopradetto Alberto del popolo Cortonese, se gli accostò, e dissegli ad alta voce „ Alberto pen- „ sa al tuo principio, e che devi morire, e „ guarda bene, che tanti onori, che ti vengono resi, non ti facciano insuperbire. Alle quali parole subito scese da cavallo, ed andò immediatamente Alberto suddetto ad abbracciare il religiosissimo Padre Bernardino, con esibirli il proprio cavallo; ma non volle accettarlo, dicendogli „ che ognuno doveva andare, come gli conveniva; ma che dovevasi stare guardinghi, acciocchè la vanagloria non facesse perdere il merito dell' opere buone fatte a gloria di Dio, e ad esaltazione della sua Chiesa: „ alle quali parole replicò Alberto: „ a tutti gli onori, che mi sono stati

„ resi, sempre ho internamente detto: *Non*
 „ *nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da*
 „ *gloriam.*

Acciocchè di questo insigne fatto rimanesse la memoria ai posteri, fu subito da' Cortonesi ordinato, che nel detto logo si fabbricasse una piccola Cappella, nella quale si dipingesse da perito Artefice questo fatto, come fu eseguito; di modo che fino ai giorni nostri si è osservata dagli Eruditi questa memoria: ed ancora si potrebbero tali Pitture vedere, se le sopradette Monache, oppure i loro ignoranti Fattori, non avessero nel 1737. distrutta da fondamenti colla Cappella ancora questa stimabilissima memoria, col solo motivo di accrescere la piazza avanti la facciata principale della loro Chiesa.

CAPVT XIV.

MONVMENTA EXTERNA HISTORICA
ET PHILOLOGICA E CODICE SEL-
LARIANO NVNC PRIMVM
EDITA.

STatueram, antequam hoc Florilegium ex-
cuderetur, hoc ipso Capite in lucem profer-
re adhuc latentes, luce plane dignas, gem-
mas aliquot pulcherrimas, quas nobis servavit
eximius Codex Sellarianus, ut monuimus, sae-
culo decimoquinto exaratus. Sed ne prae-
scriptos a Typographo fines praetergrederer,
coactus sum iisdem alteram huius Voluminis
Partem ornare ac locupletare. Primum in ea
adferentur Historica Monumenta, inter quae
principem locum obtinebit *Epistola Historica*
Celeberrimi Kyriaci Anconitani de Bello inter
Genuenses, & Regem Aragonium, quae ad hoc
tempus delituit ignota; & continet complu-
ra tum notatu, tum doctorum hominum conspectu
digna. Deinde sequentur selectae quaedam *Prin-*
cipum Virorum Orationes, quae multum lucis
Historiae sequioris aevi conferunt.

Servato quodam ordine, mox adferentur
Clarorum Virorum Epistolae, qui Saeculo XV.
floruerunt, luce profecto dignae, quam nondum
adspexerunt. Inter has plures habentur immor-
talis viri *Leonardi Arretini, Francisci Scala-*

montii Equitis, & aliorum Virorum praeclari nominis. Si locus erit, adieciemus etiam Selecta quaedam Poemata egregiorum Poetarum Cortonensium, qui eximia eiusdem aetatis ornamenta fuere: nimirum Ioannis Baptistae Madalii, & Gregorii Tiphernii. Addentur etiam Epitaphia quaedam magis insignia, antea nunquam edita, quae ad illustrandam Historiam fulgidam faciem praeseferunt, & brevitatem ipsa multa continent Eruditorum animadversionibus digna. Perlubet tamen heic duo memoranda Epitaphia Historica adferre ex laudato Sellariano Codice, nunquam antea, quod sciam, prolata, ne hoc ipsum caput observationibus vacuum dimittam. Primum pertinet ad Magnum Nicolaum Acciaiolum, tum Ecclesiae Carthusiae Florentinae, tum Monasterii Fundatorem magnificentissimum. En illud ipsum ita in hoc Codice scriptum, emendandum tamen iuxta archetypum.

*Gloria militiae mansuraque Fama suorum
Quae offensis alta infundens obliviam laesus
Fidus consiliis & ferro in bella tremendus
Eloquioque potens magnumque clara Loygi
Regna Senescalcum videre hinc Trinaobis illinc
Inclita Ierusalem Christi veneranda Sepulcro
Quem tulisse parens gaudet Florentia Civem
Hic Acciaiolum celebri de stirpe creatus
Surcophago clausus cineres Nicola reliquit
Huius & Ecclesiae fundator liber Olympum
Mente petit Christi post annos mille trecentos
Ac sex undecies octava luce Novembris*

Epitaphium Iohannis Papae XXIII.

*Ecclesiae summus Pastor. qui praesuit olim
 Nomine vigesimus. tunc tertius ipse Ioannes
 Et renuit qui sponte sua mirabile dictu
 Papatum: quo pax sequeretur & unio sancta
 Quam dedit ipse quidem sublato schismate nequam
 Laudes unde sibi renuens & postea cetera
 Cardineo Florentino cognomine dictus
 Ingenti zelo hac moritur feliciter urbe
 Baptiste digitum munus praegrande relinquens
 Huic Templo, cui iam magnum concesserat ipse
 Indultum iacet; hic Baldassar Napolitanus
 Cossa suis meritis cui egit R. P. funus.*

Quia ut, superius monuimus pag. 38. ac-
 reus numus *Borsii Ferrariae Ducis*, ut obser-
 vationibus inlustraretur, occasionem dedit Or-
 natissimo Viro Reginaldo Sellario, ut monumen-
 ta quaedam ad eum pertinentia ex sua Biblio-
 theca depromeret, eadem in Nocte Coryth. XL.
 accurate descripta, hoc loci ea adferenda esse cen-
 sui; ut huic Capiti coronidem imponerem. Ea
 igitur nondum edita ita se habent.

Borsius Dux:

„ Mutine, & Regii Marchio Esten. Rodigii-
 „ que Comes &c. Superioribus annis, ut bonus
 „ Princeps, & Dominus, ad quem precipue cu-
 „ ra pupillorum, & orphanorum spectat, &
 „ pertinet, deliberavimus ex certa scientia, &

„ causa cognita , quod *Nicolosia* filia *An-*
„ *tonii de Nicolosis* de Civitate nostra Regii
„ tunc orphana , & pupilla , pro suo honore ,
„ & bono proprio poneretur in domum egre-
„ gii , & praestantis Legum Doctoris *Domini Si-*
„ *monis de la Turricella* , Civis etiam nostri Re-
„ gienfis , ut penes eum , & in domo eius sic
„ teneretur , gubernaretur , & tractaretur dili-
„ genter , & probe cum intentione , & pro-
„ posito , ut tempore congruo , & debito fie-
„ ret sponsa , & legitima uxor filii maioris na-
„ tu ipsius *Domini Simonis* , prout , & sicut
„ sic , vel aliter uberius continetur in Decre-
„ to nostro solemni , quod super inde fieri fe-
„ cimus , & quod habeatur hic pro inserto , &
„ reperto , & cum ipso Decreto opposuerimus
„ gravissimas penas omnibus his , qui illi nostre
„ deliberationi aliquo modo auderent contra-
„ facere , vel venire . Et ipsa *Nicolosia* nu-
„ perrime , omnibus sue subiectionis , et fidei
„ confractis habenis , de domo , ubi erat , et si-
„ ne conscientia , aut voluntate dicti *Domini*
„ *Simonis* discefferit , et contra mandatum , et
„ Decretum nostrum animo , et intentione con-
„ trafaciendi deliberationi nostre premisse , et
„ ad nostram iniuriam , et offensam , quam au-
„ daciam , et inobedientiam reputamus , ad in-
„ dignationem , dedecus , preiudicium , et ia-
„ cturam , sicuti faceremus , si quum quem quis
„ crimen rebellionis incurreret contra nos , et
„ statum nostrum , et felloniam adversus nos
„ s , notissimam et manifestam committeret . Pro-
„ pterea ne ipsa posset de huiusmodi sua tam
gra-

„ gravi culpa gloriari, et ut ceteris transeat
„ in exemplum, tenore presentium patentium
„ nostrarum literarum declaramus expresse ob
„ dictam causam, et alias etiam in pectore no-
„ stro residentes, eam Nicolosiam nostram indi-
„ gnationem incurrisse, non secus ac si in sta-
„ tum nostrum, et status nostri, nostreque ma-
„ iestatis gravissimum preiudicium attentasset,
„ quicquid autem commisisset, et proinde om-
„ nia eius bona mobilia, et immobilia, iura, et
„ actiones, ac nomina debitorum quocunque
„ censeantur iure, vel nomine, seu quoquo modo
„ censerentur, et dici possent ubicunque existentia,
„ et presertim in urbe nostra Regii, superque
„ eius districtu, comitatu territorio, et Ducatu
„ publicamus, et Camere nostre confiscamus,
„ publicataque, et confiscata sic esse declara-
„ mus per presentes, et devolvimus ex certa
„ animi scientia, et bona deliberatione preambula.
„ Et ut hoc nostrum iustum iudicium, debita non
„ careat executione, mandamus Massario nostro
„ Regii, quatenus omnia bona mobilia, &
„ immobilia, ac iura, actiones, & nomina de-
„ bitorum dicte Nicolose, et Rebellis nostre
„ publicata, & confiscata, & presertim omni
„ studio, omnique diligentia clare, & destina-
„ te describi facere curet, quae nostre Came-
„ re incorporet, quae nihilominus pro solem-
„ niter descriptis, & incorporatis, ac appli-
„ catis Camere nostre ex nunc haberi volumus,
„ & intelligi quoad perfecte confiscationis, &
„ acquisitionis effectum. Et de ipsis ammodo
„ faciat, & disponat quemadmodum de aliis
bo-

„ bonis nostris, et ad Cameram nostram spe-
 „ ctantibus, et solemniter incorporatis facit,
 „ et facere potest: nec non presens nostrum
 „ Decretum registrari autentice faciat ad illam
 „ Cameram nostram Regii. Datum in Palatio
 „ nostro Belreguardi Anno Dominice Nativi-
 „ tatis Millesimo quadringentesimo sexagesimo
 „ quarto, indictione duodecima, die decimo Fe-
 „ bruarii.

Borsius Dux.

„ Mutine, et Regii Marchio Estensis, Ro-
 „ digiique Comes etc. Cum pridie omnia mo-
 „ bilia, et immobilia, iura, et actiones, ac no-
 „ mina debitorum ubique consistant, *Nicolosiae*
 „ *filiae* Antoniii de Nicolosis de civitate no-
 „ stra Regii publicaverimus, et confiscaverimus
 „ Camere nostre bonis, et rationabilibus re-
 „ spectibus ducti, sicuti constat per decretum
 „ nostrum superscriptum confectum, et prout
 „ in eo dicitur contineri. Cumque nobis iu-
 „ stum, et equum visum fuerit, quod egregius,
 „ et prestans Legum Doctor Dominus Simon
 „ de la Turricella civis noster Regiensis di-
 „ lectissimus consequatur ea omnia bona iu-
 „ ra, & actiones non solum pro interesse
 „ suo, quod rationabiliter habet, & habere
 „ potest, & debet in ea que pro nostra bene-
 „ volentia in eum, & pro nostra liberalita-
 „ te, et munificentia; propterea tenore pre-
 „ sentium nostrarum patentium litterarum ea
 „ causa accedente, & motu nostro proprio ti-
 tu-

„ tulo pure simplicis, & inrevocabilis donatio-
„ nis inter vivos quae nulla causa possit re-
„ vocari, damus, tradimus, & donamus ipsi
„ Domino Simoni ipsa omnia bona, iura, &
„ actiones ac nomina debitorum, qui fuerunt
„ dicte Nicolosiae, & que applicavimus, & de-
„ volvimus Camere nostre. Et hoc cum, introiti-
„ bus, & coherentis, et cum omnibus, & singu-
„ lis ad ea, & quelibet ipsorum bonorum iurium,
„ & actionum spectantibus, & pertinentibus.
„ et cum licentia, sua auctoritate propria ca-
„ piendi, intrandi, standi & aprehendendi te-
„ nutam, & corporalem possessionem eorum :
„ ad habendum, tenendum, & possidendum,
„ usufructuandum, vendendum, & alienandum
„ & quicquid sibi, & suis haeredibus de eis
„ placuerit proprie faciendum. Dantes, ceden-
„ tes, transferentes, eidem Domino Simoni
„ virtute huius nostri Decreti omnia iura, &
„ actiones reales, & personales, utiles, & di-
„ rectas, tacitas, & expressas, seu mixtas,
„ que, & quas nos, & Camera nostra habe-
„ mus, & speramus habere in dictis bonis,
„ & rebus, seu habere speraremus, atque
„ possemus quomodocumque, & qualitercum-
„ que, & ponentes predictum Dominum Si-
„ monem in locum nostrum, & Camere no-
„ stre, eum ut in res nostras, procuratorem
„ constituimus, ut omnimodo ipse possit suo
„ nomine proprio agere, experiri, excipere,
„ replicare, defendere, consequi, et se tue-
„ ri : et alia omnia, et singula facere, et
„ exercere actionibus utilibus, et directis, ta-
ci

„ citis , et expressis , sive mixtis , quemadmo-
 „ dum nos possemus , et Camera nostra posset ,
 „ ac potuissimus , et potuisset ante presentem
 „ donationem . Quam donationem , et omnia
 „ et singula superscripta harum vigore promit-
 „ timus firma , et rata proprio nomine habe-
 „ re , tenere , et in aliquo non contrahere ,
 „ vel venire quovis modo , ratione , vel causa
 „ quae dici , vel excogitari possit sub fide bo-
 „ ni , et legalis Principis , et obligatione bo-
 „ norum nostrorum presentium & futurorum .
 „ Ad quorum fidem , et robur presens Decre-
 „ tum fieri iussimus , et registrari , et nostri Du-
 „ calis Sigilli impressione muniri . Datum in
 „ Palatio nostro Belreguardi anno Dominice
 „ Nativitatis Millesimo quadingentesimo sexa-
 „ gesimo quarto Indictione XII. , die duodeci-
 „ mo Februarii .

Borsius Dux .

„ Dilectissime Vir . Non chel se habia veduto
 „ ma el debba mo hanco essere exequito : la
 „ confiscatione havemo facto de li beni de
 „ quella Fiola fui de Antonio de Nicolosi , e
 „ la qual più anni fa deliberassimo all' Egre-
 „ gio Dottore de Legge Messer Simone de la
 „ Turricella nostro Cittadino la oltra per Spoxa ,
 „ e Moglia del suo figliuolo Maggiore : et abene
 „ che quella nostra patente confiscatione sia fa-
 „ cta motu proprio , et anche iustificata con
 „ molta ragione , et cagione ; pur a maggior
 „ dichiarazione , e a più cautela , e più effica-

„ ce gionta , statuimus , ordinavimus , et decrevi-
„ mus vigore harum nostrarum litterarum ,
„ quas vim Decreti , & vim proprie legis habere
„ volumus , & mandamus , causas confiscationis
„ ipsorum bonorum , iurium , & actionum , ac
„ nominum debitorum specificatas in ipso no-
„ stro Decreto publicationis fuisse , & es-
„ se idoneas , iustas , legitimas , & iuridi-
„ cas , ipsamque confiscationem perpetuam ro-
„ boris firmitatem habere , & tenere semper
„ & omni tempore etiam Caesarea auctoritate
„ nullique nunquam liceat huic nostre termi-
„ nationi contraire , vel adversus ipsam facere
„ vel aliquo modo , via , vel ingenio contradi-
„ cere sub poena indigationis nostre aliaque
„ qualibet gravissima , arbitrio nostro , & suc-
„ cessorum nostrorum imponenda , et Camere
„ nostre applicanda : et hoc etiam de plenitu-
„ dine nostre potestatis , et motu proprio , non
„ obstantibus aliquibus iuribus communibus ,
„ vel municipalibus facientibus in contrarium
„ quomodocumque , et qualitercumque , qui-
„ bus ex certa scientia , et respectu premisso-
„ rum derogamus , et derogatum esse volumus ,
„ et mandamus expresse . Et has nostras illic ad
„ libros Camere registrari autentice facias ad
„ supplementum , et memoriam .

CAPVT XV.

ADNOTATIONES ADDITAMENTA
ET EMENDATIONES NON-
NULLAE.

SIGILLORVM aereorum mediæ ævi, quibus maiores nostri uti sunt, descriptionem protuli Cap. VIII. pag. 75. exordio ab his facto, quæ in Volum. VI. Noctium Corythanarum exponuntur; quorum primum incipit a numero XXXIV. Sed quum postea, ut hoc Historiæ Diplomaticæ caput esset absolutissimum, consultius visum fuerit non dimidiatam, sed integram SIGILLORVM obsignatoriorum CENTURIAM publico Eruditorum bono proferre; idcirco in hoc postremo Capite ea, quæ a numero primo usque ad ipsum numerum XXXIV. præcedunt, quæ quidem in superioribus Voluminibus Noctium Corythanarum ab iisdem Academicis Etruscis descripta multisque Observationibus diligenter atque erudite inlustrata sunt a Cl. V. Reginaldo Sellario, qui eas mihi legendas humanissime obtulit, hoc loci libuit recensere.

SIGILLVM I.

S. VGVCH DÑI GVILLINI MILITIS
IPER CORTONE^{sis}. Argenteum est, et figuræ

rae sphaericae hoc insigne Sigillum, quod in suis Cimeliis servat Ill. D. Abbas Philippus Alticotius, Canonicus et Patricius Cortonen- sis A. E. Sculptum in eo est gentilitium Casa- lialium Familiae nobilissimae stemma, tribus cum digmatis, quae undas referunt. His imminet Leo animal, S. Marci Evangelistae hierogly- phicus typus, quod volumen tenet; plane pervetustum Urbis Cortonae insigne, quod ad haec usque tempora perennat. Hinc inde spe- ctantur duae Aquilae volantibus similes; quae declarant Henricum VII. Imperatorem Augu- stum eidem Vrbi pro insigni dedisse Aquilam nigram. Circa stemma, sive clypeum ipsum de- scriptum, in angulis dracones, longe vetustius Vr- bis Cortonae insigne, sculpti cernuntur. Siqui- dem hoc praetermisso, quum anno MCCLXI. Cortonenses Patronum suum esse decrevissent S. Marcum Evangelistam, Leonem eius typum sacrum acceperunt. Descriptum Vol. I. N. C. pag. 68.

II.

LVCRETIA D. AVSTRIA DI CORR.° PIA.

Sigillum argenteum ovalis figurae, inter Cime- lia prelaudati Canonici, ibidem. Scutum bi- fariam divisum per longum. Dextrorsum Stem- ma Domus Austriae: superne Aquila, expan- sis alis, capite coronato; circa quam duo leones repentes coronati. Sinistrorsum superne Aquila, sub qua aliud stemma quadrifariam par- tum. Regia corona totum scutum ornat.

Domina Lucretia ab Austria patrem habuit

Do-

Dominum Camillum Coregii Principem. Nupsit Domino Rodulpho Pio Meldolae et Sarsinae Dynastae. Eadem Princeps Cortonam advenit anno MDCXII. et hospes mansit in Domino Ill. D. Mutii Angellierii Alticotii annis circiter XXV. usque ad obitum suum, qui contigit Septembri mense anno MDCXXXVII. Iustis perfolutis, condita est in avito Sepulchro eorumdem DD. Angellieriorum Alticotiorum, in Aede S. Margharitae Cortonensis. Testamento eidem Familiae nobilissimae reliquit locupletem Abbatiam, et opulenta quaedam legata. Generosae eiusdem Principis Familiae multa ad Historiam inlustrandam congeffit idem Abbas Philippus Alticotius; multa quoque tum de ea, tum de eius filia Domina Maria Pia Sphortia, Fiani Ducissa; quae optamus ut publica luce donentur. Descriptum ibidem pag. 68.

III.

S. SIS. TVTOR . CORTONAE . CIVITATIS . MARCE PATRONE . *Pertinet hoc Sigillum aereum ad Cortonam pag. 141.* Leo S. Marci Evangelistae, ut diximus, symbolum sacrum, tenens volumen, in quo scriptum S. M. hoc est: *Sanctus Marcus* descr. ibid. pag. 142.

IV.

SANCTE TVTOR CORTONAE SIS SEMPER MARCE PATRONE . Idem typus, ut supra; et hoc Sigillum iuris est Communis Cortonae; descrpt. ibidem.

S. TV.

V.

S. TVTŌ CŌTONE SIS SEP MACE
PATRONE . Figura rotunda . Sigillum hoc
Academiae Etruscae dono dedit Cl. Marchio
et Eques Nic. Marcellus Venutus A. E. quod
inlustravit Cl. Mannius Sigill. Tom. VI. pag.
9. Describitur in Volum. I. Noct. Cory. pag.
143.

VI.

IOANNES SERINIVS EPS CORTO-
NENSIS . Descriptum in Vol. II. Noct. Cory.
pag. 28. & 42. pertinet ad Nob. V. Ioannem
Hieronymum Serninium Equit. Hierosol. Corton.
A. E. Sex monticulis insistent duo canes, qui
se tangunt anterioribus pedibus.

VII.

S. CACCIA . DNĪ . RAINALDI . Figura
rotunda ; descriptum Vol. II. pag. 200. ex Ci-
meliis Sellarianis . Insigne est Gryphs . Prae-
laudatus Sellarius multa de Familia nobilissima
Dominorum Cacciae, seu Cacciaguerrae in suis
Observationibus adnotat ex Codice Serniniano,
in quo plura parva Chronica adferuntur pag.
19. in quo etiam inter eos, qui anno MCCCVII.
recensentur, nominatur *Bocculus Domini Caccie,*
sive Cacciaguerrae Domini Rainaldi de Saepol-
talia ; et Genealogicam Arborem adtexit . Dein-
de ad alia notatu digna gradum faciens, osten-
dit ab eadem Familia Cacciae, quae etiam
Cacciaguerra dicta est, originem ducere gene-

ris splendore ornatissimam Domum Dominorum de Cattanis, quae etiam nunc apud Cortonenses magnopere floret. Descriptum ibidem pag. 220.

VIII.

S. FORTE PVCCI. *Figura rotunda ex argento* : in quo inserta est antiqua Carncola, sive Sarda Gemma, quae Militem, seu Heroem aliquem insculptum exhibet; qui dextra hastam tenet, sinistra clypeo innixa. Descriptum pag. 4. Vol. III.

IX.

S. NVTI DÑI RAGNERI. Descriptum ibidem pag. 7. Cl. Sellarius dono dedit Academiae Cortonensi. Spectantur fasciae undulatae horizontales, ut in Insigni Gentis Casalium; superne vero *duo conchylia*; infra vero sculpta duo hircina capita. Descriptum in eodem Vol. III. pag. 7.

X.

S. GVILIELMINI. DÑI. VGVICII. D CSL I. hoc est: *Sigillum Gulielmini Domini Vguccii de Casalibus*, Stemma Familiae Casalium alibi descriptum, Ex Cimeliis Inl. Hieronymi de Bonis Parr. Cort. A. E. Ibidem descriptum Vol. III. pag. 7.

XI.

S. NICOLAI DE VBRIACHIS. Fig. rot. In utraque parte Sigilli idem Typus, nempe sen-

ser. Ea est clara apud Florentinos Proceres Familia. Descriptum ibidem pag. 8. ex Cimeliis Sellarianis.

XII.

ANT. MENEVCVC DE MONTE EPVS NEPES EF SVTRIN. Hoc est: *Antonius Menecuccius de Monte, Episcopus Nepefinus, & Sutrinus.* Fig. rot. Descriptum ibidem, ex Cimeliis Sellarianis. Stemma magnum liliū cum suis radicibus; supra vero cernitur stemma Iulii III. Papae. Hic Antonius Nepefinus et Sutrinus Episcopus renunciatus est die tertia Iulii anno MDLIII. Obiit die secunda Septembris anno MDLVI. sepultus in Ecclesia Cathedrali Nepefina, de quo Vghellius Ital. Sacr. Tom. I. pag. 1107. notandum tamen quod ab eo vocatur *Antonius Simeonis*, non vero *Antonius Menecuccius*. Descriptum ibid. pag. 8.

XIII.

S. COM. ACHINOLF. PET... COMS. D' MANCHONE. Hoc est: *S. Comitiss Achinolfi Petri Comitiss de Manchone.* Sigillum in cera impressum, quod ex Diplomate pendet. Scutum constat tribus fasciis; superne vero posita Crux. Ibidem descriptum pag. 9. in eodem Vol. III.

Quae sequuntur quatuor Sigilla celeberrimorum Iuriconsultorum ex ectypis cereis descripta sunt ab Academicis Etruscis, curante Cl. I. C. Reginaldo Sellario, qui omnem dat operam, ut quotquot invenire potest insignium Legum Doctorum manu conscripta Consilia in

sua Sylloge ordinatum locum habeant, atque ita ab oblivione, & tenebris summa cum laude ea eruit.

Haec vero cerea Sphragismata, nec non accurate delineata eorum Schemata ostendit A. E. Illustris. Dom. Hieronymus Velluti Nobilis Cortouensis, & Academicis eadem Schemata donavit; quae in praelaudato Volumine Noct. Coryth. describuntur. Consilia vero eorundem Legum Doctorum autographa eidem Cl. Sellarrio Canonico Cortonensi & I. C. ipse dono dedit.

XIV.

S. D. MARIANI SOZINI SENENSIS IV-
RIS VTRIVSQUE DOCTORIS. Sigilli figura
rotunda. Insigne est magna cassis (ut nos di-
cimus Cimiero) cui instat aquila expansis alis :
sub ea vero parvus clypeus, in quo leo repens.
Ex ectypo cereo, quo obsignatum est Consi-
lium Iuridicum eiusdem Sozini, qui ita pro-
pria manu in fine haec scripsit: *Ego Marianus*
Sozinus Senensis, utriusque Iuris Doctor, &
Sacri Censitorii Advocatus, ita in fidem sub-
scripsi, solitoque Sigillo subsignavi. Laus Deo
Onnipotenti: ex Colle, propter pestem. Descri-
ptum in Vol. III. A. E. pag. 11.

XV.

S. D. PETRI D. DOCTORIS LE-
GVM. Figura rotunda. Ex ectypo cereo im-
presso in fine Consilii Iuris eiusdem D. Petri
I. V. D. qui in fine ita subscribit: *Ego Petrus*
de

de Terzio Legum Doctor, & Advocatus Florentinus &c. Insigne est magna cassis, sub qua scutum cum maxima stella, quae totum scutum implet. Quid nam vero supra cassidem sculptum sit, probe non dignoscitur, quod impressio valde labefactata sit. Descriptum in eodem Vol. III. pag. 11.

XVI.

S. IOHANNIS DE PRATO.

Figura rotundum. Iohannes de Giambonibus Pratenfis I. C. ita in fine subscribit: *Ego Iohannes de Prato Legum Doctor, Civis, & Advocatus minimus Florentinus consulo iuris esto, ut supra; ideo me subscripsi, & Sigillum feci Florentiae die VI. Februarii MCCCC. trigesimo octavo. Laus Deo.* Pro insigni conspicitur Bos repens tantum in clypeo sculptus. Descriptum ibidem.

XVII.

S. D. GVGLIEL. OLI LEGVM DOCTORIS. Sigilli figura rotunda. Ex hoc Sigilli cereo sphragismate discimus, quod interdum filius utebatur Sigillo patris; nam sub eodem Sigillo haec legitur subscriptio: *Et ita ego Salustius Dom. Guillelmi de Bonguglielmis de Perusio, & ad fidem me subscripsi, & consuetum Sigillum apponi mandavi.* Cernitur in hoc Sigillo Gulielmus de Bonguglielmis Legum Doctor sedens, Doctoris vestibis ornatus, qui Volumen legit impositum scamnulo lectorio. Post eius humeros sculptum est parvum scutum, in

quo quid pro insigni expressum sit ob eius exiguitatem non dignoscitur. Descriptum ibidem. Consilia huius inlustri Iurisconsulti autographa exstant Florentiae in Bibliotheca & Museo Ornatissimi ac Nobilissimi Viri D. Abbatis Francisci de Oricellariis, Socii Columbarii Florentini, qui eximium hunc Codicem servat a suis Maioribus multa impensa comparatum; quem amicum optimum honoris causa nominatum volui.

Scriptum atque absolutum est ingens hoc Volumen Florentiae die XVI. Augusti ann. MCCCCXLVII. In prima Littera A *Repertorii Iuridici* picta est imago eiusdem I. C. *Sallustii de Bonguglielmis*, qui decoratur insignibus, & vestibus Doctoris & Magistri: infra cernitur scutum gentilitium bifariam divisum; a dextris quinque rastra transversim ducta depicta in area rubra; a sinistris duo astra aurea in area caerulea spectantur. Exscripsit Codicem eiusdem Sallustii Doctoris egregii Discipulus eius Alexander de Longari Perusinus.

XVIII.

S. LOCTINGI BRVNECTI. Descriptum in eodem Vol. pag. 23. Exstat penes laudatum Cl. V. de Bonis.

XIX.

S. ECELINI DE MEZZANO Typus: *Leo adrepens*. Penes eundem. Descriptum ibidem pag. 43.

S. VAN.

XX.

S. VANNI BENTI. Typus: *animal cum fascia transversa in area*. Descriptum ibidem; penes eundem.

XXI.

S. LIVTII DE VALBONA. Figura rotunda. Ex Cimeliis Stofchianis. Descriptum pag. 59. Vol. III.

XXII.

S. FRANCISCANOR. In clypeo sunt tres flocculi, sive tria ex funiculis cingula. Descriptum ibidem pag. 61.

XXIII.

S. MERCATORVM DE PORTO DE TUNISI. Fig. rot. Typus Homo equo vectus. Descriptum pag. 72. Dono datum Academ. Etr. a Cl. Marchione Venuto.

XXIV.

S. IOHIS ARCHIPR. CLVSINI. Fig. oval. Sacerdos stans casula indutus; manibus Evangeliorum sacrum Volumen tenet. Descriptum pag. 126. eiusdem Vol. III. Ex Cimeliis Sellarianis.

XXV.

S. ARTIS MOLENDINARIORVM. Fig. rot. Scuti insignia, cribratorium, sive vannus super molam frumentariam. Exstat in Collectione Sigillorum Academiae Etr. Cort. cui dono de-

dit praelaudatus Marchio & Eques Venutus; qui prope duo molendina invenit iuxta Villam suam valde magnificam, atque multis elegantiae ornamentis ac deliciis locupletatam, quae a Catros loco, *Catrosiana* dicitur. Hanc egregie delineatam aereae Tabulae incidit Marcus Tufckerus Norimbergensis A. E. & Soc. Columb. Flor. non uno nomine celeberrimus.

XXVI.

S. ILDEBRANDINI DEI GRA EPI ARETINI. Typus: *Episcopus stans Pontificalibus amictus indumentis cum mitra, dextra benedicens.* Descriptum in Vol. IV. pag. 211. Pertinet ad Unionem Locorum Piorum Urbis Cortonae.

XXVII.

VT SIGILLO . CONGHRACIONE . SANTE . PAVOLE . PRIME . EREMITA . ISTRIA . Sculptus est (forsitan a Germanico Artifice vernaculae linguae Italiae imperito) S. Paulus Protoeremita, stans brachiis expansis; longe spectatur Crux Dominica cum titulo, in quo scriptum I. N. R. I. (de quo V. C. Dominicus M. Mannius Commentarium scripsit, qui habetur in Vol. VIII. mearum Symbolarum) sub titulo vero Corona spinea. Hoc ipsum Sigillum nuper inventum est Florentiae dum Fiscus publici & Carcerum Palatium Praetorium a fundamentis iam labefactatis restitueretur. Cl. Marchio Venutus Academiae Etruscae dono dedit. Descriptum in Vol. V. pag. 125.

ALES.

XXVIII.

ALESSIVS D' ALESSIIS . POLITIANVS .
 I. V. DOR. h. e. *Alessius de Alessiis Politia-*
nus Iuris utriusque Doctor . Fig. rot. Sigillum
 utrinque duplici typo sculptum; in parvo ta-
 men Siglae leguntur A. P. hoc est . *Alessius*
Politianus . Insignis emblemata est *tigris repens*,
ante palmarum . Ad hoc tempus floret nobilis
 Familia Alessiorum apud Politianenses . Descri-
 ptum in eodem Vol. V. pag. 125. dono da-
 tum Acad. Etrus. a Cl. Sellario .

XXIX.

S. PARTIS. GVELPH. DE. ARITIO. Em-
 blema *Leo deambulans*: superne clypeus cum ra-
 stro & duobus liliis . Fig. rot. Descriptum ibi-
 dem pag. 127. ex Cimeliis Academiae Etruscae .

XXX.

S. PACHI . PCVRATOR . MILIZIE . S.
 LAZARI . IERLITANI . H. e. Sigillum Pachi
 f. *Paczi* , vel *Pachomii Procuratoris Militiae*
Sancti Lazari Hierosolymitani . Fig. oval. scu-
 tum fascia sectum: superne *Agnus Dei*, capite
ornato nimbo crucigero, *Crucem cum hasta ge-*
rens . Sigilli area flosculis, & astris distincta.
 In medio fasciae turricula . Descriptum in eo-
 dem Vol. V. pag. 142. Ex Cimeliis Sellarianis .

XXXI.

S. MAGRI . IOHIS . DE . SCO . GERM.
 DNI . PP . SVBD . ET . NOT . H. e. *Sigil-*
lunt

lum Magistri Iohannis de Sancto Germano, Domini Papae Subdiaconi & Notarii. Figur. ovalis. Aquila S. Ioannis Evangelistae, capite circumdato nimbo, cui imminet stella; Aquila vero pede insistit supra clausum Volumen. Descriptum ibidem. Ex Cimeliis Sellarianis.

XXXII.

S. BVONADOTA. RANALDI. Fig. rot. Typus pes animalis. Descriptum ibidem. Exstat inter Cimelia Sellariana.

XXXIII.

S. BARTOLOMEI. DE. CASALB. GENRA. DNI. CORTON. H. e. Sigillum Bartholomaei de Casalibus Generalis Domini Cortonae. Fig. rot. scutum Familiae Casalium. Supra cassis cincta rosis, cuius apex desinit in caput canis. Descriptum in eodem Volum. V. pag. 159. Exstat in Museo Cl. Equitis Galeotti Coratii, Patricii Cort. Acad. Etr. & Columb. Post haec eorum Sigillorum Descriptio continuatur, quae superius Cap. VIII. pag. 75. incipit, & adfertur.

Vetustos lapides omnes apud Cortonenses erutos, atque eos etiam, qui exstant in Museo Academicorum Etruscorum, nuper accurate ac perdiligenter exscripsit non semel laudatus Cl. Sellarius, qui autographum suum mihi ostendit, & exhibuit. Adlatam superius Inscriptionem Cap. IV. pag. 44. emendatiorem in hunc modum, uti scripta est, humaniter proposuit, quam iterum heic exscribendam esse censeo.

D. M.

D . M
SACRVM

OSCIA . IRENE
PIA . VIXIT . AN
XXX . D . XX . POR
TVMIVS . POLY
TIMVS . VXORI
PIENTISSIMAE
FECIT . H . S . E
OIBQ . ILTS

Exploratum est ob incuriam quadratariorum persaepe E ita sculptam ut I referat. Si igitur I scriptum est, notae ita exponendae *Ossa illius bene quiescant*. Muratorius haec singularia H.S.E OIBQ. TLIS *Hic sita est omnibusque titulis* explicat, atque ita ex Vignolio, qui primus omnium protulit pag. 238 inter Inscriptiones selectas; sed, ut videtur, rem ac non tetigerunt, & alienam interpretationem dederunt. Sed postrema ILIS non arbitror haec significare; sed potius, quia, ut opinor, marmor in postremo hoc versu vel detritum, vel aliqua temporis labe tactum est, putarem explicandum esse *Illi levis terra sit*; quod aliorum iudicio relinquo. Ceterum hoc ipsum marmor, quod altitudine aequat Romanum ped. I. lati-

latitudine vero fere uncias VI. utrinque sculptum est; adeoque in altera parte hunc sepulcralem titulum praefert:

D . M
VALERIAE
SABBATHIDI
P. AELIVS
HERON

Multa adnotat in hunc lapidem ex Romanis fodinis Cortonam advectum Clariss. Io. Gaspar Huguenbuchius, Academicus Etruscus, & Socius Columbarius Florentinus, mihi amicissimum caput, dum Boethii Consulis Diptychum Brixianum explicat in Epistola Epigraphica ad Principem Eminentiss. Angelum Mariam QVIRINVM, Bibliothecarium S. R. E. Pontificem Brixensem, pag. ad quam Lectorem mitto. Hic Vir egregius ea quae scripsit ideo adnotavit, quia accuratissimum fecit omnium antiquarum Inscriptionum, quotquot ad hoc tempus pervulgatae sunt, Indicem; quem avide cupio, ut in lucem proferat; nam dum in eius forulis latet, ei tantum tam immensus labor prodest, non vero universo litterario orbi. Si vero in eo edendo cunctatur, saltem omnium votis faciat satis, quod flagrantissime opto, Vir doctrina & probitate praestantissimus Io: Franc. Seguierius, Celeberrimi Scipionis Marchionis Maffei contubernalis dignissimus, qui
ad-

ad simile Herculeum Opus, supra quam dici possit utilissimum, paratum, ut nuper summa cum animi voluptate audivi, habet, ac facile se editurum bonam spem amicis meis nuper fecit.

Ad inlustrandum Sigillum XLII. supra descriptum Cap. VIII. pag. 78. quod pertinet ad Capitulum insignis Monasterii Coltibonensis S. Laurentii, Clarissimi Ordinis Vallisumbrosae, adferenda nunc est Inscriptio locata supra Portam Ecclesiae, quae ita se habet; licet heic ob paginae angustias versuum lineae aliter dispositae proferantur.

NOBILISSIMAE. RICASOLORVM. FAMILIAE
CVIVS. AVCTOR. HIEREMIAS. ILLE. PIVS
POTENS. LIBERALIS. QVI. IN. OPPIDO
SVO. MONTIS. GROSSVLI. ET. IN. ALIIS
COMPLVRIBVS. AB. ARNO. AD. ARBIAM
LATE. QVONDAM. DOMINABATVR
QVOD. EA. TEMPLVM. HOC
D.LAVRENTIO. M. SACRVM. A. MAIORIBVS
ET. ADGNATIS. SVIS. EXSTRVCTVM
ADPOSITASQ. AEDES. FVNDIS. CASTRIS
LARGISQ. OPIBVS. MAGNIFICE. AVCTAS
ET. AB. HVMBERTO. S. R. E. CARD.
IN. MONASTERIVM. CONSECRATAS
VALLISVMBROSAE. MONACHIS
SAEC. XI. DONO. DEDERIT. VT. PIIS
SVPPPLICATIONIBVS. DEVVM. SIBI
SVI.

SVISQ. PROPITIVM . REDDERENT
 TANTAE . BENEFICENTIAE
 PERVETVSTA . MONVMENTA
 QVAE . ADHVC . INTEGRA
 ADSERVANTVR . NE . PEREANT
 HOC . INSCVLPTO , MARMORE . CAVTVM

Hinc rursum clarissime patet, quantam lucem sibi adferant & mutuis praesidiis patriam veterem Historiam inlustrent, augeant, ornent tum antiqua Sigilla obsignatoria, tum etiam literis aeternitati consignata monumenta, quibus haec studia mirifice fulciuntur, & decorantur. RICASOLANI Proceres Florentini quantum suis opibus divinum cultum, favore bonas litteras, armis, & rebus domi forisque, praeclare gestis nomen suum amplificaverint, tum hoc, tum alia monumenta clarissime testantur.

ERRATA ita CORRIGENDA

Pag.	6. v.	29.	vindicarent .	vindicarent !
	10. v.	21.	luclentiora	luculentiora
	18. v.	21.	<i>Faeronius</i>	<i>Feronius</i>
	19. v.	11.	<i>Fits-Jamer</i>	<i>Fits-James</i>
	21. v.	21.	Socii tui	Socii sui
	-- v.	25.	Depthycha	Diptycha
	26. v.	1.	Acromata	Acroamata
	-- v.	23.	Arretinus	Arretinus
	107. v.	27.	Rep. Corton.	Reip. Corton.
	234. v.	5.	Litterarie	Litterariae

*Alia, si quae sunt, menda typographica
deleat ipse Lector humanissimus, bene & valeat
vivatque feliciter.*

ERRATA 113 CORRIGENDA

134	V. 2.	1894	1894
135	V. 2.	1894	1894
136	V. 2.	1894	1894
137	V. 2.	1894	1894
138	V. 2.	1894	1894
139	V. 2.	1894	1894
140	V. 2.	1894	1894
141	V. 2.	1894	1894
142	V. 2.	1894	1894
143	V. 2.	1894	1894
144	V. 2.	1894	1894
145	V. 2.	1894	1894
146	V. 2.	1894	1894
147	V. 2.	1894	1894
148	V. 2.	1894	1894
149	V. 2.	1894	1894
150	V. 2.	1894	1894
151	V. 2.	1894	1894
152	V. 2.	1894	1894
153	V. 2.	1894	1894
154	V. 2.	1894	1894
155	V. 2.	1894	1894
156	V. 2.	1894	1894
157	V. 2.	1894	1894
158	V. 2.	1894	1894
159	V. 2.	1894	1894
160	V. 2.	1894	1894
161	V. 2.	1894	1894
162	V. 2.	1894	1894
163	V. 2.	1894	1894
164	V. 2.	1894	1894
165	V. 2.	1894	1894
166	V. 2.	1894	1894
167	V. 2.	1894	1894
168	V. 2.	1894	1894
169	V. 2.	1894	1894
170	V. 2.	1894	1894
171	V. 2.	1894	1894
172	V. 2.	1894	1894
173	V. 2.	1894	1894
174	V. 2.	1894	1894
175	V. 2.	1894	1894
176	V. 2.	1894	1894
177	V. 2.	1894	1894
178	V. 2.	1894	1894
179	V. 2.	1894	1894
180	V. 2.	1894	1894
181	V. 2.	1894	1894
182	V. 2.	1894	1894
183	V. 2.	1894	1894
184	V. 2.	1894	1894
185	V. 2.	1894	1894
186	V. 2.	1894	1894
187	V. 2.	1894	1894
188	V. 2.	1894	1894
189	V. 2.	1894	1894
190	V. 2.	1894	1894
191	V. 2.	1894	1894
192	V. 2.	1894	1894
193	V. 2.	1894	1894
194	V. 2.	1894	1894
195	V. 2.	1894	1894
196	V. 2.	1894	1894
197	V. 2.	1894	1894
198	V. 2.	1894	1894
199	V. 2.	1894	1894
200	V. 2.	1894	1894

1. The first of these is the fact that the
 2. second of these is the fact that the
 3. third of these is the fact that the
 4. fourth of these is the fact that the
 5. fifth of these is the fact that the
 6. sixth of these is the fact that the
 7. seventh of these is the fact that the
 8. eighth of these is the fact that the
 9. ninth of these is the fact that the
 10. tenth of these is the fact that the

Florilegium Ex volumine VI. Noctium Corytharum

Florentia 1751

H.lit.p. 131

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10732196-8